DRŽAVNO TOZILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 20. VII. 1934
krat

Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 164 — Ljubljana, petek 20. julija 1934 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Varšava in „Vzhodni Locarno“

Poljski zunanji minister Beck je inozemskim diplomatom izjavil, da bo Poljska glede vzhodnega Locarna za enkrat s svojo odločitvijo še počakala, nato pa je odpotoval v Tallin in s tem še bolj podčrtal dejstvo, da se varšavski vladi s precizno opredelitvijo napram francoskemu predlogu ne mudi.

Naravno je, da posvečajo mednarodni politični krogi stališču, ki ga bo zavzela Poljska, največjo pozornost. Poljska je namreč na vprašanju pakta vzhodnih držav, ki naj z organizacijo vzajemne pomoči garantira in ščiti obstoječe teritorialno stanje vseh držav, ki bi mu pristopile, zelo interesirana. Poljsko državno ozemlje je brez dvoma eno izmed najmanj neosporjenih v Evropi. Kljub dvostranskim pogodbam z vzhodno in zapadno sosedo ni bila do zdaj formalno in obvezno priznana nedotakljivost niti poljskih mej, niti koridora. Poljsko-nemški pakt je v najugodnejšem slučaju samo časovno omejeno premirje, nikakor pa ne pomeni likvidacije nemških teritorialnih asciprací. Vprašanje vzhodnega Locarna utegne zato postati za poljske državnike in diplomate težavna in celo prav kočljiva preizkušnja.

Oficiozna »Gazeta Polska« sicer poudarja, da se poljsko odlaganje odločitve ne sme smatrati niti kot nedelavnost, niti kot pasivnost, ker bo poljska vlada zadevo že zato proučevala s posebno vestnostjo, ker jo je pokrenila njena odlična zaveznica Francija, toda temu poklonu na naslov Pariza sledi takoj pridržek, da motivi, ki vodijo Francijo, še ne morejo biti merodajni za poljsko stališče, zlasti ne v vprašanjih, ki se poljske republike bolj neposredno tičejo, nego Francije, kar velja posebno za baltiški garancijski pakt.

Tudi pomisleki, ki jih »Gazeta Polska« navaja, ne kažejo posebnega nagnjenja za predlagano organizacijo vzhodne Evrope. Poljska — pravi list — mora pazljivo preiskati, ali predstavlja skupina držav, ki so določene za pakt in se očividno niso izbirale po točnem preudarku, za njo sprejemljiv političen teren. Ime Češkoslovaške se tu sicer ne imenuje, vendar pa se nehote pri tem vsakdo spomni na napetost med Varšavo in Prago, glede katere je opažati na poljski strani mnogo težko razumljive nepristopnosti.

Več upravičenosti bi bilo priznati rezervaciji, da mora Poljska dobro preudariti, ali bi koristi pakta za njene življenjsko važne interese in za resnično ohranitev miru odgovarjale obveznostim, ki bi jih morala prevzeti. Iz te splošne diplomatsko-previdne stilizacije seveda ni lahko razbrati, kam ta pridržek prav za prav meri, in ali ni že ž njim v naprej dana utemeljitev končne odklonitve. To bi se moglo sklepati vsaj iz kritike publicistične označbe »Vzhodni Locarno«, češ, da se o kakršnikoli analogiji z obstoječo locarnsko pogodbo ne sme govoriti, tem manj, ker je Velika Britanija svojo aktivno udeležbo odklonila.

Službena poljska javnost se za sedaj sklicuje na to, da še ni dovolj jasnosti v bistvenih vprašanjih, ki bi bila za končno sklepanje neobhodno potrebna. Danes se še ne ve, kaj poreče Nemčija, zlasti z ozirom na nameravano zvezo med vzhodnim paktom in Društvom narodov, kakor jo predlaga francoski predlog.

Prav tako še ni točno znano mišljenje Rusije in zlasti bi morali biti prizadetim vladam predloženi precizni pogoji, ki jih stavljajo ali nameravajo staviti sovjetski državniki za svoje sodelovanje. V teh pridržkih se precej razločno vidi težavnost situacije, v kateri se nahaja poljska zunanja politika med Moskvo in Berlinom. Za dobrodošlo priliko oklevanja se uporablja tudi rumunsko »zavezništvo«, češ, da je treba pred vsem pojasniti, zakaj poljska soseda in zaveznica Rumunija ni pritegnjena v krog držav, ki naj bodo deležne varnostne garancije. Ni se tu treba baviti z obsegom in vsebino načrta za vzhodni pakt. Države, ki prihajajo v poštev za ožjo regionalno skupino, imajo brez dvoma pravico in dolžnost, pretehtati realno vrednost obveznosti in njih razmerje k dobrinam, ki naj jih organizacija doseže. Nikomur menda ne prihaja na misel, da bi veliki in pomembni sili, kakor jo predstavlja Poljska v Evropi, odrekal samo ob sebi umevno potrebo vsestranskega pretehtanja razlogov, ki govorijo za projekt in proti njemu.

Vendar pa vzbuja podčrtana rezerviranost poljskega službenega in polslužbenega tiska vtis, da je varšavska vlada le malo naklonjena predlaganemu pogodbenemu načrtu, in da zlasti z nezaupanjem motri francosko-rusko kooperacijo. Izgleda, da je službena Poljska napram Barthoujevemu konceptu več kakor hladna. Ne smemo se tedaj čuditi glasovom, ki se pojavljajo v evropski politični javnosti in namigavajo na prevladujoči vpliv iz Berlina. Ugleden evropski list je te dni izrazil mnenje, da poljski pomisleki ne izhajajo samo iz načelnega nezaupanja v večstranske regionalne pakte, nego da je motiv predvsem iskati v tajnih, neobjavljenih zavezah, sprejetih svoj čas v Berlinu, ko se je sklepal poljsko-nemški pakt o nenapadanju.

Po vsej priliki gredo te domneve in konkluzije predaleč, nobenega dvoma pa ni, da težave, ki se stavljajo na pot francoski mirovni iniciativi, še nikakor niso premagane in da bo treba še dokaj državniške modrosti in diplomatske spretnosti, da se izravnajo realna in tudi dozdevna nasprotja. V interesu evropskega miru bi bilo želeti, da se to čim prej posreči.

GROZOTE POVODNJI NA POLJSKEM

Cele pokrajine južne Poljske pod vodo — Na stotine mrtvih, nad 200.000 ljudi brez strehe — Velikanska opustošenja

Varšava, 19. julija. n. Kakor kažejo poslednje vesti iz poplavnega ozemlja, je poplavna katastrofa dosegla vrhunec in je začela pojemati. Deževje je prenehalo in to daje nado, da se bo voda začela naglo odtekati. Opasen je položaj še v dolini Visle, ki še vedno narašča. V poplavljenem ozemlju je okrog 50.000 družin z nad 200.000 člani brez strehe, ki trpe največje pomanjkanje. Po večini so si ljudje rešili le golo življenje. Dovoz živil je mogoč samo z letali, ker je ves železniški promet v poplavljenem ozemlju prekinjen. Vlada je osnovala v Varšavi osrednji pomožni odbor, ki organizira sedaj s pomočjo vojaštva prehrano poplavljencev. Na mnogih krajih so že postavili šatorišča za begunce. Število človeških žrtev je po zadnjih ugotovitvah naraslo že nad 250, iz poplavljenih krajev pa še vedno manjkajo zanesljiva poročila. Mednarodni vlaki vozijo sedaj preko Kielca, ker je direktna proga na mnogih krajih poplavljena in neporabna. Zaradi stradanja in onemoglosti so se med begunci iz poplavljenega ozemlja pojavile razne bolezni. Da ne bi nastale epidemije, so oblasti poslale z letali zdravnike in zdravila. Koliko je poginilo živine, se ne da niti približno ugotoviti. Ker je voda prodirala zelo naglo, je v mnogih krajih pogrnila vsa živina.

Strahovita razdejanja

Krakov, 19. julija. d. Položaj v poplavljenem ozemlju Male Poljske je še vedno zelo resen. Včeraj je Visla, ki je ponoči narastla za več kot šest metrov, poplavila nižje ležeče dele mesta Krakova. V okolici Bochnije je poplavljenih 26 krajev. V Mikluzowicah so pri reševalnem delu utonili štirje vojaki reševalne kolone. Valovi Dunajca so porušili pri Žabnem varnostni nasip ter je voda preplavila pet vasi. V tej okolici so utonile tri osebe. Zboljšanje položaja se je pokazalo le v področju Nowega Targa in Nowega Sonca, kjer je voda že nekoliko upadla.

V zdravilišču Zakopanem je voda porušila več cest ter odplavila več stanovanj in vil, pri čemer so utonili štirje ljudje. V zdravilišču, ki je že več dni odrezano od ostalega sveta, je nastalo že občutno pomanjkanje živil. Da bi preskrbeli živila, so skušali priti iz Zakopanega na Češkoslovaško onstran Tatre, vendar pa je tudi promet s češkoslovaškimi kraji onkraj meje prekinjen.

V okraju Tarnow je voda porušila vse varnostne nasipe ter poplavila mnogoštevilne kraje, med njimi tudi Nosecice, kjer se nahaja velika državna tovarna dušika. Tvornica, ki predstavlja milijonsko vrednost, je deloma že pod vodo. Če bo voda poškodovala tudi stroje, bo škoda znašala več milijonov. Prebivalstvo in delavce so morali evakuirati. Položaj je posebno zato resen, ker drve iz gora še vedno velike količine vode.

Velik obseg je zavzela katastrofa tudi v zapadnem delu Male Poljske, kjer je reka Skawa podrla včeraj vse varnostne nasipe in poplavila Zator ter mnogoštevilne vasi. V Zatoru je porušila več hiš.

Ljudje čakajo na strehah rešitve

Letalci, ki so poleteli nad poplavljeno ozemlje, poročajo, da je na strehah na tisoče kmetov, ki prosijo in čakajo pomoči v svojem skrajno nevarnem položaju, ker se hiše, zgrajene iz ilovice, brškone ne bodo mogle več dolgo upirati vodnemu pritisku.

Zaradi poplav so bila prizadeta tudi mnoga druga zdravilišča in letovišča ob Tatri ter Karpatih, med njimi Rabka Czorszeyin in Cioscienko, ki so prav tako preplavljena. V valovih Dunajca je utonilo več oseb, med njimi tudi nekaj letoviščarjev. Vojaške reševalne kolone si mnogo prizadevajo, da bi rešile v bližini zdravilišč in letovišč postavljena ferialna taborišča šolskih otrok.

Izven Male Poljske so nastale velike poplave tudi v vojvodstvu Kielce, kjer so vse reke prestopile bregove. Preplavljeno je mesto Opatow, kjer so pod vodo tudi epidemijska bolnišnica in mnoge tvornice.

Pomožna akcija

Varšava, 19. julija. d. Nacionalni pomožni odbor, ki je prevzel vodstvo reševalne akcije med prizadetim prebivalstvom je odposlal samo iz Varšave 60 tovornih avtomobilov z živili v poplavljeno ozemlje. Reševalna akcija se ima boriti s skoro nepremagljivimi težkočami, ter so doslej še ni posrečilo vzpostaviti cestne zveze s poplavljenim ozemljem. Železniški in avtobusni promet z južno Poljsko je popolnoma ustavljen.

Krakov odrezan

Varšava, 19. julija. p. Židovski okraj Krakova in nekateri nižje ležeči okraji so popolnoma poplavljeni. V pritličnih stanovanjih stoji voda že nad meter visoko. Obstoja tudi nevarnost, da bodo preplavljeni še drugi deli mesta. Ves železniški promet iz Krakova je ukinjen. Mesta južno od Krakova so od ostalega sveta popolnoma odrezana. Prebivalstvo poplavljenega ozemlja šteje 4 milijone ljudi. Uradno poročajo, da so doslej našli 118 trupel utopljencev, vendar pa pogrešajo še 400 ljudi.

Vode upadajo

Krakov, 19. julija. g. Po treh dneh groze v poplavljenem ozemlju so začele danes iz Male Poljske prihajati vesti o zboljšanju položaja. V okrajih Novem Sonszu in Krynici so začele vode upadati. Večine gorskih rek, med njimi posebno Dunajec, je začela rapidno padati. Reka Kamenica blizu Novega Sonsza, ki je povzročila največ škode, je zopet v normalni strugi. Nevaren je položaj še vedno v Susanju pri Krakovu, kjer Visla, ki je porušila vse nasipe, še vedno narašča. V Susanju, ki je popolnoma pod vodo, prebiva 800 prebivalcev na strehah. V okolici Krakova je poplavljeno mesto Kentin. V splošnem je položaj najbolj nevaren na bregovih Visle okoli Novega Sandeca, ker dobiva ta reka vedno nove množine vode z gora. Tudi v okraju Bilice je več krajev še pod vodo.

Ogromna škoda

Danes je bil z Malo Poljsko spet otvorjen telefonski promet, tako da so sedaj znane točne podrobnosti o katastrofi. V *Novem Sandecu je utonilo nad 50 oseb, med njimi petčlanska družina generala Balabe iz Lvova. Med žrtvami je tudi nekaj zdravnikov. V vaseh okoli Novega Sonsza so utonile cele kmetske družine. Stvarna škoda se ceni samo v tem okraju na 12 milijonov zlotov. V gorovju Pienini so skoraj vse naselbine, ki leže ob Dunajcu, porušene do tal. Tudi tukaj je utonilo veliko število ljudi.*

Krediti za obnovo

Ministrski predsednik se je vrnil danes z inspekcijskega potovanja po poplavljenih krajih. Z istim parnikom se je pripeljalo tudi 200 šolskih otrok, ki so bili v poplavljenih krajih na počitnicah in so jih v zadnjem hipu rešili smrti. Ministrski predsednik je izjavil novinarjem, da je samo v Mali Poljski nad 50.000 družin brez kruha in strehe. Vaško prebivalstvo bo potem, ko bodo vode upadle, takoj zopet zaposleno z obnovitvijo opustošenih krajev, nakar bo vlada dala velike kredite.

Velikodušen čin bolgarskega sv. sinoda

Bolgarska pravoslavna cerkev bo prostovoljno izvedla agrarno reformo — Vsi bogati samostani bodo razpuščeni in pretvorjeni v kmetijske šole

Sofija, 19. julija. p. Kakor razne druge cerkve po drugih državah, ima tudi bolgarska pravoslavna cerkev krasna veleposestva, ki spominjajo na neke vrste srednjeveške fevde. V duhu nove politike, ki je zavladala v Bolgariji, pa je sedaj sv. sinod bolgarske pravoslavne cerkve sklenil, da izvrši v tem pogledu primerno reorganizacijo. Imenovana je bila posebna komisija, ki bo točno proučila, koliko zemlje in posestev potrebujejo samostani za svoje vzdrževanje. Vse, kar je več, bo razdeljeno med poljedelce, ki nimajo lastne zemlje. Večina velikih samostanov, ki so doslej samo kopičili premoženje, bo popolnoma opuščenih in samostani spremenjeni v poljedelske šole, ki bodo razpolagale z vsem potrebnim ozemljem. V ostalih samostanih, ki bodo obstojali še nadalje, bo uvedeno strogo računovodstvo v duhu največje štednje, ker je ugotovljeno, da so menihi doslej živeli ponekod zelo potratno, dočim je ljudstvo stradalo.

Ta sklep bolgarske pravoslavne cerkve je napravil v javnosti najboljši vtis in je zelo dvignil ugled in prestiž cerkve in duhovščine. Je pa to tudi prvi primer, da se je cerkev prostovoljno odrekla bogastvu in se zadovoljila s tem, kar ji je za njeno duhovno delovanje neobhodno potrebno.

Letalska obramba Velike Britanije

Podpredsednik angleške vlade Baldwin o potrebi povečanja letalske obrambe Velike Britanije

London, 19. julija. AA. Danes je podpredsednik vlade Baldwin govoril v spodnji zbornici o letalski obrambi Velike Britanije. Med drugim je izvajal:

Znižali smo svojo oborožitev na nevarno nizko stopnjo. To smo storili, ker smo upali, da pojdejo drugi za nami. Toda nezaupanje med narodi čim dalje bolj raste in spričo tega postaja naša obrambna oborožitev čim dalje nedostatnejša, tem bolj, ker se druge države čim dalje bolj oborožujejo. Vlada še ni izgubila upanje, da se bo vendarle dalo doseči znižanje oboroževanja. Še vedno se prizadevamo, da bi spravili ženevsko ustanovo iz mrtvila, toda žal ne moremo računati s skoraišnjimi uspehi. Prišel je čas, ko nam ne kaže več ostati pri sedanjem stanju svoje oborožitve. Prišli smo do sklepa, da ne smemo več odlašati z ukrepi, ki naj v prihodnjih letih spravijo našo letalsko obrambo na takšno stopnjo, da se bo kar najbolj približala letalstvu naših najbližnjih sosedov.

Vlada je zato sklenila, da poveča v prihodnjih petih letih britansko letalsko brodovje za 41 novih eskader, izmed katerih jih bo 33 namenjenih obrambi matičnih otokov, tako da bo štelo to brodovje 75 eskader, ostanek se pa bo razdelil na mornarico in na kolonije. Vlada bo ohranila naše obrambe postojanke stalno v očeh ter si pridržuje pravico, da preuredi svoj program v skladu z morebitnimi novimi činitelji.

Ko je Baldwin končal svoj govor, se je oglasil k besedi v imenu delavske opozicije poslanec Attlee in izrazil željo, naj bi se debata o letalskem programu čim prej vršila. Baldwin je na to pristal.

Japonski protest v Moskvi

Moskva, 19. julija. n. Japonski poslanik je danes posetil komisarja za zunanje zadeve in protestiral, ker je baje neko rusko letalo fotografiralo japonske postojanke na mandžurski meji. Ruska vlada je obljubila, da bo o tem uvedla preispavo.

Obisk poljske mornarice v Rusiji

Varšava, 19. julija. AA. Dne 24. t. m. bosta poljska rušilca »Bursa« in »Wicher« pod poveljstvom podadmirala Unruga, vrhovnega poveljnika poljske mornarice, uradno posetila Petrograd. Podadmiral Unrug bo nato odpotoval z odposlanstvom posadk obeh rušilcev iz Petrograda v Moskvo, kjer bodo poljski častniki in mornarji gostje ruske vlade in vojaških oblasti.

Madžari pri Hitlerju

Berlin, 19. julija. AA. Državni kancelar je sprejel skupino članov madžarske nacionalistične organizacije »Leventa«, ki te dni potuje po Nemčiji.

Rudniška nesreča v Nemčiji

Monakovo, 19. julija. AA. V rudniku Marienstein pri Schaftlachu so začeli uhajati iz rova strupeni plini. Trije rudarji so se zastrupili. Pri zelo težavnih reševalnih delih se je lažje zastrupilo tudi več reševalcev.

Huda suša v Ameriki

V desetih ameriških državah je uničena vsa letina — Občutno pomanjkanje vode — Mnogo ljudi je zaradi solnčarice že umrlo

New York, 19. julija n. Desetim ameriškim državam okoli Missourija groze lakota in nalezljive bolezni, ker vlada strahovita vročina in že celih 27 dni ni padla niti kaplja dežja. Poljski pridelki so popolnoma uničeni in živina silno trpi od vročine in žeje. V Kansas-Cityju se še nikdar ni zgodilo, da bi farmarji pošiljali v klavnice toliko živine kakor zadnje čase. Pašniki kažejo sliko prostranih pogorišč in živina nima krme. Ker so oblasti odredile skrajno varčevanje z vodo, je tudi mnogo ljudi umrlo. Tako beležijo v Kansas-Cityju pet smrtnih primerov zaradi vročine in pomanjkanja vode. V tem mestu je življenje kakor izumrlo. Šole in trgovine so zaprte.

Skoro vse reke in potoki so usahnili. Položaj postaja z vsakim dnem hujši. Če bo suša trajala še teden dni, bo poginila sploh vsa živina. Vode nimajo več dovolj niti za ljudi in jo dele pod najstrožjo kontrolo oblasti. Zaradi vročine je zastalo tudi vse gospodarsko življenje. Ljudje se skrivajo ves dan po kleteh in drugih senčnih prostorih. V tovarnah delajo samo par ur ponoči.

Obenem poročajo o silnih nevihtah v državi Tennesseeju, kjer je strela ubila eno osebo, 18 jih pa ožgala. Ker se je utrgal oblak, so nepregledna žitna polja uničena, vihar pa je poruval mnogo dreves. Brzojavni in telefonski promet sta pretrgana.

Vročina v Angliji in Nemčiji

London 19. julija AA. Dolgotrajnemu vročemu vremenu na Angleškem je snoči napravil začasen konec hud dež, ki ga je spremljal vihar. Na srednjem Angleškem je strela ubila 3 ljudi. Danes je sicer zopet solnčno, vendar je vročina znatno popustila nasproti včerajšnji, ko so zabeležili v senci 87 stopinj Fahrenheita (30.5 stopinj Celzija).

Berlin, 19. julija wk. Berlin je imel danes s temperaturo 32 stopinj Celzija v senci najbolj vroč dan leta. Mestni gasilci so morali v zadnjih dnevih stalno hiteti na pomoč pri raznih požarih. Tudi iz ostalih krajev Nemčije poročajo danes o temperaturah med 28 in 32 stopinj Celzija. Za prihodnje dni je napovedana prehodna ohladitev z dežjem.

Carigrad, 19. julija wk. Nad Turčijo je pritisnil hud vročinski val, ki je prinesel po vsej državi nenavadno visoke temperature. V Adani v južni Anatoliji so imeli danes v senci 41, v Ankari 37, v Carigradu pa 33 stopinj Celzija. Zaradi silne vročine je bilo mnogo smrtnih žrtev od solnčarice. Največ jih je bilo v smeri, kjer je vlada odredila za uradništvo samo poldnevno uradno poslovanje, ki se začenja zgodaj zjutraj in končuje pred opoldansko vročino. Blizu Esti Šehirja divja že dva dni velik gozdni požar.

Polom splošne stavke v San Franciscu

Pred obnovo normalnega gospodarskega življenja — Stavka je povzročila na milijone dolarjev škode

San Francisco, 19. julija. d. Zaradi ponudbe stavkovnega vodstva, da bi se nasprotstva med paroplovnimi podjetji ter pristaniškimi delavci poravnala z razsodiščnim postopanjem, smatrajo kljub odporu levičarsko usmerjenega delavstva, da bo stavka kmalu končana.

Predsednik nacionalnega obnovitvenega urada general Johnson se trudi, da bi bil sporazum čimprej sklenjen.

Sedaj se vrši huda borba med zmernimi voditelji strokovnih organizacij ter radikali pod vodstvom Avstralca Harryja Bridgea. Levičarji v strokovnih organizacijah si prizadevajo na vso moč, da bi preprečili polom splošne stavke. Harry Bridge je izjavil, da stremi statvka pristaniških delavcev po priznanju strokovnih organizacij od strani podjetnikov in da se mora stavka nadaljevati, dokler ne bo izpolnjena ta zahteva. V ostalem nima stavkovni odbor nobenega pooblastila, da sklepa o zaključitvi ali o nadaljevanju splošne stavke, ker je bil izvoljen zgolj za čas stavke.

Čeprav voditelj pristaniških delavcev Bridge izjavlja, da ni proglasil konca splošne stavke, pa vendar stavka dejansko popušča. Postopno začenjajo zopet obratovati električne centrale in druge javne ustanove. V Oaklandu in Berkeleyu spremljajo oboroženi oddelki dobrovoljcev iz vrst meščanov tovorne avtomobile, ki vozijo v mesto živež. Skoda, ki jo je dosedaj napravila stavka, znaša na milijone dolarjev.

Do spopadov ni danes prišlo nikjer več. Življenje se polagoma vrača v normalen tek. Davi se je že mnogo delavcev in nameščencev zopet javilo na delo, predvsem oni, ki so sodelovali pri stavki v zadnjih dnevih predvsem zato, ker ni bilo nobenih prometnih sredstev in so se bali terorja stavkujočih. Pristaniški delavci bodo najbrž stavkali še dalje, večina ostalih delavskih organizacij, ki so se udeleževale stavke samo iz simpatij do pristaniških delavcev, pa bo šla v kratkem zopet na delo.

Stavka le še par tisoč komunistov, ki pa obnove normalnega gospodarskega življenja ne morejo ovirati. Ko je delavstvo spoznalo, da ga komunistični agitatorji zlorabljajo za svoje politične cilje, jim je obrnilo hrbet. Ko so oblasti nato še aretirale glavne komunistične hujskače, ki so skoro izključno inozemci, je nastal povsod red in mir.

Kitajski zid okoli Nemčije

Berlin, 19. julija. g Državna vlada je izdala nove predpise za uvoz angleških listov v Nemčijo. Sedaj je bilo za 10 dni prepovedano uvažanje »Observerja«. Prav tako je bila zaplenjena pravkar došla pošiljka »Manchester Guardiana«. — Kakor poroča neki nemško-nacionalni list so bila na Pruskem zaplenjena vsa dela ameriškega pisatelja Uptona Sinclaira.

Dve fronti v Franciji

Marksistično edinstvo je že ustvarjeno, pripravlja pa se v odgovor tudi ustanovitev čvrste in enotne republikanske fronte

Pariz, 17. julija.

V Parizu je zasedal te dni glavni odbor socialistične stranke, da prouči položaj stranke in določi njeno taktiko z ozirom na dogodke, ki so zadnje čase globoko izpremenili notranje politično življenje Francije. Revolucionarni pojavi 6. februarja namreč niso bili toliko spontan izbruh političnih strasti, temveč skrbno pripravljen prvi energičen spopad desnice z vladajočo levico, ki se je z raznimi korupcijskimi aferami silno kompromitirala. Borba med obema traja od 6. februarja dalje in skoro ne mine nedelja, da ne bi politična kronika zabeležila v pouličnih spopadih mrtve in ranjene. Udarne organizacije desnice sicer niso številčno bogve kako močne, zato pa tem bolj odločne. Prvo mesto med njimi zavzema »Action francaise« s svojo bojevniško sekcijo »camelots du roi,« ki tvori četo 60.000 odločnih mož. Za njo pride l. 1933. od parfumskega kralja Cotyja ustanovljena »Solidarité française«, ki ima danes okrog 180.000 pristašev, nato »Jeunesses patriotes« pariškega poslanca Taittingerja s 100.000 člani in slednjič udruženje »Croix de feu«, ustanovljeno l. 1927., obstoječe iz treh kategorij pristašev, bojevnikov, simpatizerjev in prostovoljcev, vsega skupaj 150.000 do 200.000 mož.

Proti tem organizacijam desnice so se sedaj združili komunisti in socialisti, ki so bili razcepljeni od znamenitega socialističnega kongresa v Toursu l. 1920. Njih geslo je skupna akcija proti fašizmu in vojni, vendar je bilo tudi sicer za obe frakciji francoskega marksizma razlogov dovolj, da skušata v sedanjem razvoju francoskega političnega življenja zlepiti dolgoletni razkol. Dogodki v Nemčiji in Italiji so bili zanje najboljši dokaz, kako škodljiva je za marksizem razcepljenost, na drugi strani pa je tudi razvoj francoskega političnega življenja v zadnjih mesecih nemalo pripomogel k skupni marksistični fronti, ker je razbil staro tradicionalno politično strukturo tretje republike, katere temeljev ni mogla omajati niti svetovna vojna.

Doslej se je fnacoska politika vedno sukala med dvema možnostima: med desnico ali nacionalnim blokom in med levico s tako zvanim kartelom, ki mu pa ni bil glavno obeležje marksizem, ker je v njem igralo glavno vlogo malomeščanstvo s stranko Herriotovih radikalov. Toda 6. februar je vrgel preko plota to strankarsko razdelitev, ki je vodila notranjo politiko Francije ves čas tretje republike. Kartel levice, ki so ga vzdrževale vse levičarske vlade od volitev l. 1932., je razpadel popolnoma. Meščanska radikalna stranka se je ločila od socialistov in vstopila v vlado nacionalne unije pod Doumergom, ki združuje vse meščanske stranke. Posledica tega preokreta pri radikalih je bila, da so se socialisti začeli približevati komunistom in se končno združili sedaj v skupno fronto. Njihovo sodelovanje v parlamentu naj bi podprlo tudi sodelovanje na ulici, ki je bilo tako spretno aranžirano na predvečer narodnega praznika 14. julija.

Tako je 6. februar zabrisal staro razdelitev paralmenta na desnico in levico. Nastali sta dve novi fronti: meščansko republikanska, ki jo predstavlja sedanja nacionalna unija, in marksistična, ki jo predstavlja sedaj ustvarjeni skupni blok socialistov in komunistov. Tudi, če bi odstopila sedanja vlada nacionalne sloge, ni več pričakovati vrnitve v čisto večinske formacije zbornice v obliki kartela levice ali nacionalnega bloka desnice. In če se meščanskim strankam ne bo posrečilo ustvariti bloka desnice kot protiutež proti marksistični skupni fronti, tedaj ni izključeno, da pride v Franciji do državnega udara desnice ali levice.

Splošno se pričakuje, da bo neposredno sodelovanje socialistov in komunistov mogočno vplivalo na celotno strankarsko strukturo Francije, predvsem pa bo globoko poseglo v sestavo socialistične in radikalne stranke. Skoro sigurno je, da bo socialistična stranka izgubila vse one glasove malomeščanov, ki so sicer doslej z ozirom na nejasno mejo med malomeščanskimi radikali in socialisti in z ozirom na zavezniško kartelsko politiko glasovali za Leona Bluma, ki pa nimajo in nočejo imeti ničesar skupnega s komunisti. Ravno tako se kaže razcep tudi v radikalni stranki in je mogoče še nevarnejši kot pri socialistih. Stranka, ki je po tradiciji vezana na socialiste, po praktični politiki pa na meščanske stranke postaja v dobi jasne delitve blokov skoraj nemogoča. To se je pokazalo že ob razbitju levičarskega kartela, ko so se radikali pridružili desnici. Poravnava med obema kriloma, ki jo je dosegel Herriot z veliko muko na zadnjem kongresu radikalne stranke v Parizu, je ostala le na papirju ter čakajo stranko nove težke borbe zlasti sedaj, ko se je formiral levičarski blok. Podoba je tudi, da se je del socialistov zavedel nevarnosti, ki prete stranki zaradi zveze s tako nezanesljivimi elementi kot so komunisti. Več uglednih govornikov se je namreč na kongresu izreklo proti zvezi s komunisti in so zahtevali, naj se sodelovanje omeji na manjši obseg. In res jim je uspelo, da so ohranili vsaj individualnost socialistične stranke v marksističnem bloku, in dobili koncesijo, da bo stranka lahko še naprej vodila svojo lastno propagando v smislu svojih načel. Navzlic mnogim naravnost brezizglednim nasprotjem, ki obstojajo v neštetih vprašanjih, pa moramo smatrati, da je zveza med obema marksističnima frontoma zaenkrat ustvarjena.

Marksistični blok je povzročil razumljivo vrenje tudi med strankami desnice, tako da je tudi v tem taboru v najkrajšem času pričakovati velikih izprememb. Vse desničarsko časopisje se zavzema za ustanovitev čvrstega skupnega republikanskega bloka proti marksističnemu bloku. »Temps« piše, da v Franciji danes ni več strank, temveč samo dve fronti, dve politični koncepciji, ki si stojita v vseh ozirih nasproti: na eni strani demokratsko-nacionalna koncepcija, na drugi strani internacionalna avtoritarna koncepcija. Organiziranje skupne meščanske fronte pa ovira zlasti dejstvo, da pri strankah desnice še vedno ni pravega razumevanja za veliki pomen nacionalne unije, katere naloga je, da v današnjem nadvse nevarnem položaju ohrani in obrani republiko. Nacionalna unija ne bi smela biti sredstvo za plačevanje raznih strankarskih in osebnih računov. Toda ne morejo razumeti zlasti mali politikanti, ki se v strankarskem in osebnem interesu igrajo z usodo republike in ne čutijo podtalnega grmenja udarcev, ki zadevajo ob njene temelje s fašistične desnice in marksistične levice. Vendar gledajo navzlic temu francoski republikanci z optimizmom v bodočnost in njih vodilni list »Temps« ugotavlja: Marksistično edinstvo je gotovo, republikansko fronto pa je treba še ustvariti in bo tudi ustvarjena.

Sezonski

KREDIT ZA HMELJARJE

se dobi po ugodnih pogojih pri

Celjski posojilnici

d. d. v Celju (Narodni dom)

kateri je dovolila Narodna banka 400.000 dinarjev iz rednega sezonskega kredita v to svrho.

Albanija za balkanski pakt

Carigrad, 19. julija. d. Ker je albanski kralj Ahmed Zogu izrazil željo, da bi obiskal Turčijo, ga bo turška vlada oficielno povabila. V turških diplomatskih krogih govore, da bo do obiska prišlo brzkone v jeseni in sicer v času zasedanja balkanske konference, ki se bo pričelo 28. oktobra v Carigradu. Na podlagi tega dejstva sklepajo nadalje, da bo tudi Albanija pristopila k balkanskemu paktu.

Aretacije hitlerjevcev v Avstriji

Dunaj, 19. julija, n. Policija je aretirala v Hallu na Tirolskem 52 narodnih socialistov, ki so osumljeni, da so organizirali dobavo eksploziv ter sestavljali in razpošiljali peklenske stroje ter imeli vrhovno vodstvo teroristične akcije v Avstriji. Ker jim niso mogli dokazati nič konkretnega, so jih odpeljali v koncentracijsko taborišče v Wöllersdorfu.

Rusija odpovedala svoja naročila v Italiji

Rim, 19. julija, n. Silno razburjenje v tukajšnjih krogih je zbudila vest, da je ruska vlada odpovedala velika naročila, ki jih je nedavno dala italijanskim ladjedelnicam glede zgraditve večjega števila vojnih in trgovskih ladij. Šlo je za naročila v vrednosti več milijonov zlatih rubljev, tako da bi bile ladjedelnice in mnoge tovarne zaposlene skoro leto dni. Rusija utemeljuje svojo odpoved s tem, da cene, ki jih je zahtevala Italija, ne odgovarjajo več splošnemu nivoju cen na svetovnem trgu, zaradi česar je prisiljena, oddati svoja naročila drugam. Kakor zatrjujejo v rimskih krogih, je Rusija vsa ta naročila oddala Franciji.

Angleško-turški spor poravnan

London, 19. julija. n. Turško-angleški konflikt, ki je nastal zaradi obstreljevanja angleške stražne ladje pri otoku Samosu s strani turške obalne straže, pri čemer je bil neki angleški oficir ubit, dva pa ranjena, bo brzkone mirno poravnan. Turška vlada je dovolila angleškim zastopnikom vpogled v preiskavo in obljubila, da bo plačala odškodnino, ako se ugotovi, da so incident zakrivili turški vojaki.

Kakor trdi Reuterjev poročevalec v Carigradu, so tamkaj mnenja, da je treba pripisovati incident nervoznosti turških oblasti zaradi Mussolinijevega govora meseca februarja, v katerem je poudarjal potrebo italijanske ekspanzivnosti v Aziji. Turška vlada je bila takrat mnenja, da pomeni morda ta izjava italijansko akcijo proti egejski obali, zaradi česar je naročila turškim obalnim stražam in carinskim uradnikom, naj bodo skrajno pazljivi.

Carigrad, 19. julija. AA. Semkaj je prispel predsednik republike Mustafa Kemal paša.

Nesreča pri vojaškem koncertu

Bukarešta, 19. julija. AA. V Cernautiju se je med koncertom velike kombinirane vojaške godbe, ki se je vrnila s turneje v inozemstvu, podrla tribuna, na kateri je bilo polno občinstva. Okoli 100 oseb je ranjenih, 25 med njimi nevarno. Nesreča je napravila med občinstvom nepopisno paniko.

Japonski dumping

Amsterdam, 19. julija. AA. Listi prinašajo brzojavke iz Holandske Indije, da prihaja v tamkajšnje luke neizmerna množina japonskega blaga, tako da v skladiščih zanj niti ni več prostora.

Tour de France

Pariz, 19. julija. AA. Izid dirke na etapi Montpellier—Perpignan je naslednji: prvi Lapédie 6 ur, 33 minut, 13 sekund, drugi Legreves, tretji Magne. Etapa je dolga 177 kilometrov.

Prvi strokovni tečaj za občinske delovodje

Občina temelj naše samouprave, delovodja središče občinskega dela — Glavno načelo: delo za obči blagor naroda in države

Ljubljana, 19. julija.

Nocoj se je v mestni zbornici vršila slovesna otvoritev 10dnevnega strokovnega tečaja, ki ga je priredila Zupanska zveza za občinsko delovodje, kakor se po novem imenujejo občinski tajniki. Tečaja se je udeležilo okrog 130 nameščencev iz vseh važnejših občin dravske banovine. Predsednik zveze šentvi.ški župan g. **Babnik** je v kratkem nagovoru posebej pozdravil bana g. dr. Marušiča, ljubljanskega župana g. dr. Puca, magistratnega direktorja g. Jančigaja ter predsednika in tajnika Zveze organizacij občinskih nameščencev in uslužbencev prof. dr. Moleta in g. Mohorča. Obema, je izvajal g. **Babnik,** dandanes ni več majhna upravna edinica, v kateri so se včasih po domače reševala vsa lokalna vprašanja, po navadi kar v gostilniški sobi. Z novim občinskim zakonom je življenje občin stopilo v nov čas. S komasacijo smo dobili velike upravne edinice, ki jim je naloženo vse drugačno delo in ki zahtevajo mnogo strokovnega znanja od svojih uslužbencev. Glavno delo v občinah bo v bodoče slonelo na delovodjih, ki jim njihov posel ne bo mogel biti več samo postranski zaslužek, temveč se bodo morali z vsemi silami posvetiti svojemu poklicu. Občina mora postati temelj naše samouprave, občinski uradi morajo postati središče, kjer bo našlo ljudstvo ob vsaki priliki zatočišče in pomoč. Najvišje načelo pa mora biti: delo za obči blagor naroda in države. Na koncu je g. predsednik izrazil svoje posebno veselje, da je že ta prvi tečaj, ki ga je priredila Županska zveza — po določilih občinskega zakona bo morala organizirati prosvetne tečaje za občinske tajnike banovina — doživel tako časten obisk.

Ban g. **dr. Marušič** je udeležencem tečaja polagal na srce, naj svoj študij zlasti skrbno posvetijo novemu občinskemu zakonu, ki je zelo demokratičen in ki je občini dal resnično avtonomijo. Po tem zakonu so občinskim upravam dodeljene tudi nekatere funkcije, ki so povsem javnega, državnega značaja. Občinske nameščence mora pri njihovem delu voditi predvsem načelo državljanske solidarnosti, tako da bodo resnični nositelji nacionalne vzgoje in državne zavesti.

Župan g. **dr. Puc** je v svojih pozdravnih besedah podčrtal, da je po novem zakonu delovodja središče občinskega dela. Medtem ko se občinske uprave pogostokrat menjajo, delovodja ostane in vzdržuje kontinuiteto v komunalni politiki svojega kraja. Zato mora biti delovodja živ človek, ki zna delati in živeti med narodom. Njemu je naloženo, da je posrednik med množico ljudstva in javno upravo. Vaš položaj, je g. župan zaključil svoj govor, gmotno dandanes ni zavidljiv. Toda pri vašem delu naj vas vodi zavest, da zna biti narod hvaležen.

Potem, ko je še predsednik Zveze organizacij občinskih nameščencev v dravski banovini prof. **dr. Mole** poželel najlepšega uspeha, je predsednik Organizacije občinskih nameščencev za južni del dravske banovine g. **Japelj** iz Tržiča izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli do tega tečaja, katerega so občinski delovodje sprejeli z največjim navdušenjem. Obenem pa je govornik izrekel upanje, da izvajanje nove banske uredbe ne bo izločilo iz službe starih, poštenih, marljivih, sposobnih občinskih tajnikov, ki morda nimajo formalne šolske izobrazbe, kakor jo zahteva uredba, ki pa so si v teku dolgoletnega službovanja nabrali dovolj izkušenj in praktične izobrazbe, da lahko povsem uspešno vršijo svoj poklic.

Predsednik županske zveze g. **Babnik** je sporočil, da je Zveza že ukrenila vse potrebno, da ostanejo občinski tajniki, ki imajo že pet ali več let službe za seboj, na svojih mestih.

Tajnik Zveze **dr. Fux** je dal še nekaj konkretnih navodil udeležencem tečaja, nato pa se je pod predsedstvom prof. **dr. Moleta** vršil kratek informativni sestanek Zveze organizacij občinskih nameščencev. O poteku borbe za zakon o mestih in za novo bansko uredbo so poročali direktor g. **Jančigaj,** tajnik g. **Mohorč,** zastopnik občinskih delovodij g. **Japelj** in drugi.

Jeseni bo v Beogradu veliko zborovanje občinskih uslužbencev iz vseh srezov države. V zvezi s tem so bili na sestanku sklenjeni potrebni ukrepi, da se po vseh srezih naše banovine osnujejo krajevne edinice organizacije občinskih nameščencev.

Bivši španski kralj Alfonz pride na Bled

Dunaj, 19. julija. p. Semkaj je prispel bivši španski kralj Alfonz. Na Dunaju ostane par dni zaradi konzultacije zdravnikov, nato pa odpotuje na Bled, kjer ostane delj časa.

Mednarodni šahovski turnir v Curihu

Senzacija IV. kola je bila lepa zmaga švicarskega mojstra Hennebergerja nad velemojstrom Niemcovičem. Henneberger se je v sredini igre odločil kot črni za energičen napad, ki ga je tudi sijajno izvedel. Da bi prebil sovražno fronto kmetov, je žrtvoval tekača in otvoril nato srdit napad na kralja. V 40. potezi je moral Niemcovič kapitulirati.

Partija Aljehin-Bogoljubov, ki je vladalo zanjo največje zanimanje, je končala remis. Bogoljubov je bil sicer precej časa v zelo težavnem položaju, vendar pa je s spretno igro končno le izsilil remis.

Bernstein je premagal Rosellija, dr. Lasker Gyglija, Müller Groba in Euwe Jossa. Partija Johner-Stahlberg je končala po deveturnem boju remis.

Viseča partija Henneberger-Roselli iz tretjega kola je končala kljub boljši poziciji Švicarja z zmago italijanskega mojstra.

Stanje po IV. kolu: Aljehin, Lasker in Flohr 3 in pol, Euwe 3, Stahlberg in Johner 2 in pol, Bogoljubov 2 (1), Niemcovič in Müller 2, Bernstein 1 in pol (1), Henneberger in Roselli 1 in pol, Grob, Gygli, Joss in Naegeli pol točke.

Katastrofalen potres v Panami

New York, 19. julija. n. Včeraj je zadela državo Panama velika potresna katastrofa. Središče potresa je v pokrajini Chirichi. Najhujše je prizadeto glavno mesto te pokrajine Dairis, ki je docela v razvalinah. Mnogo vasi in manjših mest je skoraj docela izginilo. Telefonske in brzojavne zveze so skoraj po vsej državi prekinjene. Zvezo vzdržuje samo še po radiju. Potres je povzročil ogromno škodo in zahteval, kakor vse kaže, tudi izredno veliko število človeških žrtev. Točnosti bodo znane šele v par dneh, ko bo mogoče pregledati obseg katastrofe.

Pariz v temi

Pariz, 19. julija. n. Snoči je skoraj v vseh pariških okrajih, zlasti pa v notranjem mestu okrog 21. nenadoma ugasnila luč. Na mah je zastal tudi ves promet. V javnih lokalih, kinematografih in drugih zabaviščih je zavladala velika panika. Mesto je bilo skoro pol ure v temi, še le nato je zopet zasvetila luč. Kaj je bil vzrok, še ni znano. Vlada je odredila najstrožjo preiskavo. Sumijo, da gre za sabotažo.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, stalno in topleje.

Novosadska vremenska napoved za petek: Prevladovalo bo oblačno vreme z lokalnimi nevihtami in dežjem v nalivih.

Dunajska vremenska napoved za petek: Nobene bistvene spremembe. Krajevne nevihte. Opoldanska temperatura pod 30 stopinj.

Trgovinski sporazum s Turčijo

Izjava ministra Demetrovića o začasnem trgovinskem sporazumu s Turčijo, ki je stopil z današnjim dnem v veljavo

Beograd, 19. julija. d. Jutri stopi v veljavo trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Turčijo. Glede na to je minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović izjavil naslednje:

Trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Turčijo, sklenjen 3. t. m. v Ankari, je zaključil dolgo dobo brezpogodbenih odnošajev, ki je bila za obe državi enako škodljiva. Čeprav so obstojale med našo državo in Turčijo znatne možnosti trgovinske izmenjave, je uporaba maksimalnih carin onemogočala normalni razvoj medsebojne trgovine ter zmanjšala trgovinske transakcije na minimum.

Z obnovo normalnih trgovinskih odnošajev, ki jo nam prinaša sporazum od 3. julija, moremo pričakovati, da se bodo gospodarske zveze med obema državama razširile in ojačile in da bo postala solidna osnova bodoče trgovinske izmenjave.

Sporazum sam ima začasni značaj. Sklenjen je bil za šest mesecev z avtomatskim podaljšanjem in odpovednim rokom meseca dni. Po 15 letni dobi zastoja v trgovskih odnošajih s Turčijo nismo mogli skleniti sporazuma na širši podlagi, ker so nam manjkale potrebne izkušnje za bodoče orientiranje. Kljub temu predstavlja sporazum, kakršen je, ugodno podlago za trgovino s Turčijo. Z njim je predvsem zagotovljen postopek največjih olajšav, ki velja tako za blagovni promet kakor tudi za promet z ladjami.

Glede na režim kontingentiranja v Turčiji sta bili sestavljeni dve listi naših proizvodov, izmed katerih določa prva svoboden uvoz v Turčijo, druga pa nam daje potrebne kontingente.

Končno je bil sklenjen tudi klirinški sporazum med emisijskimi bankami, Narodno banko in turško centralno banko o plačevanju medsebojnih terjatev, ki bodo nastale ne samo na podlagi izvoza blaga, temveč tudi obojestranskega osebnega in denarnega prometa.

Izkušnje, ki se bodo pokazale s tem sporazumom, bodo omogočile, kakor upam, v skoraišnjem času širšo ureditev trgovinskih in ostalih gospodarskih odnošajev s Turčijo.

Končno poudarjam, da so se pogajanja v Ankari vršila v zelo prisrčni in prijateljski atmosferi. Tako pri naši kakor tudi pri tuški vladi je obstojala iskena želja, da že obstoječe zbližanje na političnem področju izpopolnilo tudi z gospodarskim sporazumom, ki naj bi še tesneje zvezal med seboj obe državi.

★

V zvezi s trgovinskim sporazumom s Turčijo se je predsnočnjim vršila v dvorani industrijske zbornice konferenca zastopnikov naših gospodarskih korporacij in ustanov, na kateri so razpavljali o pospeševanju ter ojačenju trgovinskih zvez s Turčijo. Konferenco je otvoril šef zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić, ki je poudarjal velik pomen trgovinskega sporazuma s Turčijo. Naš poslanik v Ankari dr. Miroslav Janković, ki je načeloval delegaciji za trgovinska pogajanja s Turčijo, je podal vsa potrebna pojasnila o njihovem poteku, dočim je član delegacije dr. Dragoslav Mihajlović pojasnil podrobnosti sklenjenega sporazuma.

Sklenjeno je bilo, da naj skliče zavod za pospeševanje zunanje trgovine konferenco zastopnikov vseh trgovinskih zbornic ter centrale industrijskih korporacij, na kateri bi se ugotovilo, kako bi se najbolje izkoristili kontingenti naših predmetov za uvoz v Turčijo.

Minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović je odločil, naj naša država sodeluje na mednarodnem sejmu v Smirni v početku septembra in da se po tem sejmu otvori v Carigradu stalna razstava naših izvoznih proizvodov. Razpravljali so nadalje tudi o ureditvi prometnih zvez s Turčijo po kopnem in po morju. Končno je bila izražena želja, da bi se za pospeševanje trgovinskih odnošajev s Turčijo osnoval odbor, ki bi se sistematično bavil s tem poslom, kakor imamo že slične odbore za zboljšanje trgovinskih zvez z drugimi državami.

Francosko-rumunska finančna pogajanja

Pariz, 19. julija. wk. »Agence Economique et Financieres« poroča, da bodo pogajanja francoskih upnikov z rumunskimi strokovnjaki zaključena že v prihodnjih dneh. Rumunski finančni minister Salvescu ostane zaradi tega še nekaj dni v Parizu. V rumunskih krogih izjavljajo, da nameravajo pri tej priliki urediti vsa še neurejena finančna vprašanja med obema državama.

Podpisana društva in ustanove javljamo vsemu svojemu članstvu tužno vest, da je umrl dne 18. t. m. naš predsednik, oziroma odbornik in član, gospod

dr. JANŽE NOVAK

odvetnik v Ljubljani

Neutrudljivemu borcu ohranimo svetal in trajen spomin!

KMETSKA PROSVETA, FERIJALNI SAVEZ, SO »PREPOROD«, ZVEZA KMETSKIH FANTOV IN DEKLET, KONZORCIJ »GRUDE«, ZVEZA SLOVENSKIH KMETOV, SVAZ SLOVANSKE AGRARNI MLADEŽE (Praha), ZVEZA SLOVENSKIH AGRARNIH INTERESENTOV, SOKOL III., SO »JADRAN«, KONZORCIJ »KMETSKEGA LISTA«

Naši kraji in ljudje

Nova sokolska trdnjava v Savinjski dolini

Mozirje, Ti dika Savinjske doline,
Ostani ponos mi slovenske očine,
Kot Tvoje planine v vek trdno mi stoj,
Ko bije za dom se in svobodo boj!

Te verze je zapisal ob svojem slovesu iz Mozirja v trško kroniko pesnik Anton Aškerc. In res! Mozirje je gotovo eden najlepših trgov vse Slovenije. Lep je po svoji legi, prikupen po svoji notranji ureditvi, vabljiv po svoji pestri okolici. Velepomembno je bilo Mozirje nekoč v narodnostnem pogledu. Bilo je ognjišče narodnega dela v onih časih, ko se je začela med Slovenci probujati narodna zavest. Že leta 1882. so naši zavedni predniki ustanovili »Savinjskega Sokola«, tretje najstarejše sokolsko društvo v naši državi, leta 1884. je bil posvečen njegov prapor. Letos obhajamo tedaj 50letnico posvetitve tega prapora.

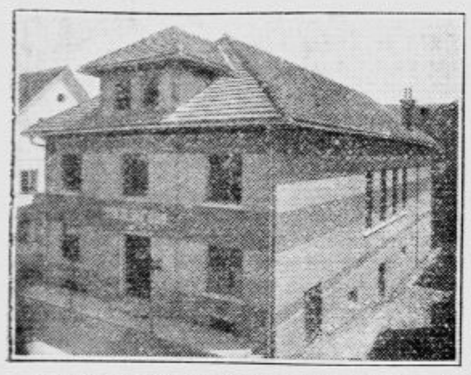

Krepko se je razvijalo mlado društvo in stalo trdno na braniku narodnih pravic. Takoj prvo leto obstoja so se včlanili v novem društvu vsi vidnejši narodnjaki bivšega Spodnjega Štajerja. Med člani čitamo imena dr. Štefana Kočevarja, dr. Josipa Serneca, dr. Josipa Vošnjaka, Davorina Trstenjaka in drugih. Doslej se še ni našlo pero, ki bi dostojno opisalo vso dolgo dobo bojev in uspehov mozirskega društva do svetovne vojne. Z našim narodnim osvobojenjem je dobilo društvo nov razmah. Sokol je priklical pod svojo staroslavno zastavo izkušene narodne borce, ki jih je germansko nasilje ob času svetovne vojne razpršilo. Začelo se je novo delo. Toda kmalu se je pokazalo, da brez lastnega doma v novih povojnih prilikah ne more biti pravega in uspešnega sokolskega delovanja. Porajale so se misli in načrti za zgradbo sokolskega doma v Mozirju. Iz raznih razlogov pa so se te zamisli uresničile šele leta 1932. po krasno uspeli proslavi zlatega društvenega jubileja. Društvo je vodil kot starosta br. Troger Jože. Postavil si je za cilj: Z vso odločnostjo in vztrajnostjo brez ozira na desno in levo do Sokolskega doma! Njegovo žilavo, neumorno delo je bilo blagoslovljeno. Danes se dviga sredi Mozirja prekrasen dom, biser sokolskih trdnjav v naših krajih.

Stavba je 32 m dolga, 12 m široka in 11 m visoka ter vsa podkletena. Ob glavnem vhodu sta dve lični sobi: sejna soba in garderoba. Za njima se širi svetla in zračna dvorana — telovadnica v velikosti 17 × 11 × 6.40 ter prostran oder 9.50 × 7, pod katerim je mala dvorana iste razsežnosti. Takoj ob domu se razprostira igrišče, letno telovadišče.

Javno je treba omeniti vse one korporacije in posameznike, ki so pripomogli, da se je dvignila ta ponosna stavba. Velik del zaslug pripada odboru trga Mozirje, ki je pod predsedstvom br. Matije Goričarja skoro enodušno podpiral vse sokolske težnje Veliko je pripomogla k dograditvi sokolskega doma Gornje-savinjska posojilnica v Mozirju s svojim darilom 50.000 Din, ki ga je poklonil posojilnični odbor na predlog br. Franceta Celinška. Največ zaslug za dom pa si je pridobil društveni starosta br. Troger Jože. Dve leti je delal neumorno in se ves posvetil prevzeti nalogi. Sam je opravljal neprijetni posel pobiranja prispevkov. Vsa dela pri domu je sam nadzoroval in skrbno pazil, da se je vse v redu vršilo. Čast mu in zahvala! S hvaležnostjo moramo omeniti tudi vse dobrotnike, ki so s prispevki ali z osebnim delom ali z materialno pomočjo pomagali graditi dom. Posebno pa moramo podčrtati veliko požrtvovalnost zavednih tržanov.

Svečana otvoritev sokolskega doma, združena s 50letnim jubilejem društvenega prapora, bo v nedeljo 22. t. m. pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča. Ob tej priliki bo gospa županja Lipoldova iz Maribora pripela nov trak na prapor v imenu gospe Olge Balonove, ki je pred 50 leti pripela prvi trak na prapor v imenu savinjskih Slovenk. Mozirska sokolska svečanost obeta biti veličastna; razen članov edinic celjske sokolske župe so prijavljeni sokolski gostje iz Kranja, Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, Metlike, Ormoža. Člani iz Ormoža bodo nastopili s posebno telovadno točko.

Pred velikim obiskom angleške mornarice

Angleški mornarji bodo pustili v Dalmaciji okrog 10 milijonov dinarjev

Split, 19. julija

Glavno poveljstvo angleške sredozemske mornarice na Malti je sporočilo mornariškemu poveljstvu v Splitu, da bo eskadra angleškega brodovja prispela v Dalmacijo 31. avgusta. V treh dneh bo prispelo v razna jugoslovenska pristanišča 70 edinic angleške mornarice s skupno posadko 35.000 častnikov in mornarjev. Angleške ladje bodo ostale v jugoslovenskih vodah do 15. septembra, ko se bodo pričele zbirati v Boki Kotorski, od koder bodo skupaj zapustile naše vode.

Največje število ladij bo stacioniranih v Splitu in sicer 23 ladij s posadko 10.800 mož. V Dubrovniku bo 8 ladij s posadko 5000 mož, v Boki Kotorski 6 ladij in 2500 mož, v Šibeniku 6 ladij in 3500 mož, na Rabu 4 ladje in 2300 mož, v Crikvenici 4 ladje s posadko 2000 mož itd.

Računajoč, da bo vsak častnik in mornar porabil za 6 tednov bivanja v naših pristaniščih po 10 funtov šterlingov (to število je vzeto po lanskih izdatkih), bo posadka angleške mornarice pustila v Dalmaciji okrog 10 milijonov dinarjev. To je brez rednih izdatkov za prehranjevanje posadk, ki bodo pa iznašali precej več, ker je znano, da so posadke angleške vojne mornarice oskrbovane z najboljšo hrano.

Večje skupine angleških častnikov se pripravljajo na obiske raznih krajev v notranjosti države, v prvi vrsti pa bodo takih obiskov deležna Plitvička jezera, Jajce in še nekateri drugi kraji, ki so si pridobili dober sloves pri ribičih.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura **»Franz Josefova« grenčica** lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi **»Franz Josefova« voda** posebno dobro starejšim ljudem. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za lepoto in napredek ljubljanskega trga

Ljubljana, 19. julija

Kakor opažamo vkljub krizi še dosti živahne delavnosti na cestah in po parkih, tako da Ljubljana trajno dobiva zmerom lepši, zmerom bolj urejen obraz, so te dni pričeli preurejati tudi ljubljanski trg. Tržni prostor je bil že doslej razdeljen z robniki. Zdaj so položili nove, obenem pa so pričeli izmenjavati gramoz, ki ga bodo nasuli v precej večji količini, tako da bo prodajni prostor dvignjen nasproti cestišču. Gramoz bodo fiksirali s cestnim oljem. Kakor Vodnikov, so pričeli preurejati tudi Pogačarjev trg. Tu izmenjujejo plošče na hodniku ob ribjem trgu. Vsa tla tržnih prostorov bodo premazali s cestnim oljem.

Ljubljanski trg, na katerem preživljajo naše meščanke tako rekoč najvažnejše in najimenitnejše ure svojega življenja, bo prišel na ta način do smotrne ureditve. Vprašanju tržnih prostorov posveča mesto vsa zadnja leta veliko pozornost in v pogledu organizacije je trg ta čas v mnogočem napredoval. Fiksiranje s cestnim oljem, ki ga bodo zdaj izvedli, bo preprečilo dviganje prahu in bo naš trg poslej ustrezal vsem higienskim zahtevam, ki jih morata storiti konzument in nadzorna oblast pri prodaji živil.

Točne ugotovitve o strahovitem uboju v Gruškovju

Ptuj, 19. julija

O uboju v Gruškovju smo prejeli še naslednje poročilo, ki pravi, da se je po vseh dosedanjih ugotovitvah zločin izvršil takole:

Pernek Jakob, lovski čuvaj pri lovskem najemniku Wrizlu Rudolfu, se je vračal 15. t. m. okrog 19. ure po občinski poti proti domu v Gruškovju, občina Podlehnik, mimo posestva ubijalca Kozla Jožefa v Gruškovju. Kozel ga je pozval, naj pride k njemu, češ da bi se poravnala zaradi neke medsebojne tožbe. Pernek je stopil h Kozlu, snel puško z rame in pokazal nanjo. Ker se je Kozel baje zbal, da ga bo Pernek napadel s puško, je Perneka prehitel, zgrabil za puško in začela sta se po dvorišču ruvati za puško. Pri tem ruvanju je padel Pernek na zemljo in Kozlu je uspelo vzeti mu puško. Z njo je začel Kozel udarjati po ležečem Perneku. Tolkel je samo po glavi in tako dolgo, da se je puška zlomila. Pernek je že ležal v mlaki krvi in še pokazal znake življenja, zaradi česar je Kozel še zgrabil za motiko in z njo Perneka tolkel po glavi tako dolgo, da Pernek ni pokazal več nobenega znaka življenja. O zločinu obveščeni svojci so Perneka odpeljali na dom, kjer je poškodovanec takoj umrl, ne da bi se zavedel. Pri obdukciji je bilo ugotovljeno na glavi nešteto ran. Smrt je nastopila zaradi otrpljenja možganov. Kozel je bil naslednjega dne od komandirja orožnike postaje narednika g. Lončarja zaslišan in je priznal uboj. Izročen je bil v zapore sreskega sodišča v Ptuju. Torej ne gre za zavraten umor, nego za uboj.

Vsa domačija žrtev ognja

Vače, 19. julija

Domačija Franceta Hribarja na Strmci je postala žrtev požara. Sredi noči je prtelo goreti gospodarsko poslopje. Prihiteli so sosedje in gasilci, toda brizgalna ni mogla delovati, ker tam primanjkuje vode. Kmalu je bila v plamenih tudi Hribarjeva hiša, v kateri so stanovali najemniki, medtem ko biva gospodar v sosednji vasi Bukovici in je prišel k požaru šele sredi noči. Razen hiše in gospodarskega poslopja je zgorelo tudi dosti mrve in ostalega letošnjega pridelka. Skupnemu naporu se je posrečilo preprečiti razširjenje požara na ogroženo sosedovo stanovanje. Reševalci so zapustili Strmco šele drugi dan dopoldne.

Hribar je kupil domačijo pred petimi leti za 100.000 Din. Te dni bi moral plačati zadnji obrok zavarovalnine. Sestra, ki je nedavno prišla iz Amerike na obisk v domovino, mu je ob povratku obljubila, da bo mimogrede v Ljubljani poravnala dolžni obrok. Obupani pogorelec je zdaj peš pohitel v Ljubljano poizvedovat, ali je sestra plačala zapadlo zavarovalnino, da dobi 40.000 Din. O požaru sumijo, da ga je zanetila zločinska roka.

Okužili so se z živinsko boleznijo vraničnim prisadom

Žetale, 19. julija

V vasi Kočicah, občina Žetale, je te dni zaklal kmet Kores Jurij vola, pri čemer sn mu pomagali njegova žena Ana, posestnik Bele Tomaž in Klajnšek Anton. Vsi štirje so se pri delu okužili z živinsko boleznijo vraničnim prisadom, za katerim je bil vol zbolel. Kmalu so postali vsi zabuhli in ker bolezen ni samo smrtnonevarna, marveč tudi nalezljiva, so jih nemudno odpeljali v ptujsko bolnišnico, kjer so vsi štirje v izolirnici.

Med vaškim prebivalstvom vlada velik strah pred to boleznijo, ker je mnogo vaščanov uživalo meso bolnega vola. Po zdravniški izjavi pa je uživanje takega mesa, če je dobro prekuhano, brez nevarnosti. Okužiš se le od svežega mesa bolne živine. Opozarjamo, da se mora vsak primer obolelosti za vraničnim prisadom prijaviti pristojnemu zdravniku, odnosno se naj vsak tak bolnik takoj napoti v najbližjo bolnišnico. Stanje omenjenih okužencev je zelo kritično.

Posestnik Kores je izgubil poleg vola še sedem svinj, ki so delno poginile, delno pa so jih zaradi bolezni morali predčasno zaklati.

Blaznež je razdejal tuje stanovanje

Ljubljana, 19. julija

V Gajevi ulici se je pojavil davi ob 6. mlajši, čedno oblečen moški in stopil v hišo št. 14, ki pripada Dukićevemu bloku. Šel je v prvo nadstropje in pozvonil pri vratih stanovanja primarija dr. Ješeta. V stanovanju je bila tedaj le postrežnica Marija Gorjupova. Najemnika stanovanja ni doma, ker je z družino na dopustu. Gorjupova je mislila, da je prinesla mlekarica mleko, in je odprla vrata. Neznanec je tedaj planil v stanovanje in začel potiskati postrežnico pred seboj. Nenadno pa je pobesnel ter ji pričel groziti, da jo bo zadavil. Res se je je dejansko lotil in se ga je postrežnica komaj otresla ter zbežala.

Neznanec je nato vdrl v sosednjo sobo, kjer je začel kričati, da bo odrešil svet, in pri odprtem oknu metati v Gajevo ulico stole in druge predmete. Kričanje in hrup sta povzročila v hiši veliko razburjenje. Kmalu so bili pri oknih tudi stanovalci sosednih hiš. Prav tako se je na ulici v nekaj trenutkih zbrala množica ljudi, ki sprva niso vedeli, za kaj gre.

Na pomoč poklicani stražniki so ugibali, kako bi ukrotili pobesnelca, ki se je takrat že slačil, pri tem pa še vedno metal iz sobe razne reči. Med temi je vrgel tudi lepo violino.

Stražniki so slednjič ugotovili, da morejo priti v stanovanje pri drugem vhodu in obvarovati vsaj ordinacijsko sobo pred razdejanjem. To se jim je tudi posrečilo. Razbijalca so naposled vendarle ukrotili in ga odvedli na stražnico. Je to 29letni krojaški pomočnik Lojze Krašovec, bivajoč pri sestri v Dančah nad Ložem. Zdravnik, ki je preiskal Krašovca, je ugotovil, da gre za blazneža, zaradi česar so ga oddali v bolnišnico.

Hudo neurje v novomeški okolici

Novo mesto, 19. julija

Huda nevihta v nedeljo je napravila v naši okolici veliko škodo. Med velikim nalivom je strela večkrat udarila. V treh primerih k sreči ni napravila gmotne škode, v Kronovem je upepelila gospodarsko poslopje nekemu posestniku. Tudi v Polhovici je zanetila požar.

Vihar med neurjem je napravil veliko škodo na graščinskem posestvu v Srebrničah, kjer je pri kozolcu od 40 oken podrušil 16, polnih žita. Podrl je tudi več sadnih in drugih dreves.

Zagorje, 19. julija

Hud vihar je razsajal nad zagorsko dolino v nedeljo ob 15. uri. Pojavil se je nepričakovano in napravil na polju in vrtovih veliko škode. Posestniku Fleretu na Selih je izruvalo tri lepe jablane s koreninami. Iz kozolcev je nosilo žito na vse strani, in marsikatera hišna trta je bila uničena. Veter je podrl tudi ograjo nogometnega igrišča. Tudi je nevihta pretrgala napeljavo električnega omrežja.

Lesno obrtno šolo v Ribnico!

Ribnica, 17. julija.

K našemu nedavnemu poročilu iz Ribnice o petnajstletnici tamkajšnje meščanske šole dodajamo, da imata za obstoj meščanske šole zlasti do leta 1925., ko je bilo to vprašanje vsa tista leta prav kočljivo, največ zaslug g. Ivan Arko st., prokurist ribniške posojilnice, ki je kot gerent upravnega odbora zavoda s svojim vztrajnim delom dosegel, da so pričeli gradnjo, in takratni ravnatelj Anton Mervič, ki je v najtežjih razmerah vzdržal, da je dosegel svoj smoter. Za nadaljno prospevanje pa gre veliko zasluge posojilnici s predsednikom županom Ivanom Klunom, ki je še vedno lastnica poslopja. Prav posojilnica je tisti faktor, od katerega pričakuje meščanska šola še nadaljnje materialne podpore in zaščite. Vse to razumno prosvetno delo rodi najlepše sadove, pomembne ne le za vso ribniško dolino, temveč za vse kočevski srez, ki se kažejo vsako leto v odlično doseženih uspehih, ki pa so neposredno plod učnih moči na šoli.

Za večji razmah in napredek v Ribniški dolini prevladujočih lesni obrti pa je nujno potrebno, da se na meščanski šoli otvori **strokovna lesno obrtna šola**, ki je do prevrata že obstojala v Kočevju, ki pa je imela povsem nemški značaj in je bila za Slovence brez pomena. Na ribniški meščanski šoli, ki je nova zgradba, pa so za nameravano strokovno šolo potrebni prostori že pripravljeni. Treba bi jih bilo le opremiti in nastaviti strokovno izobražene učne moči.

Zadeva glede otvoritve strokovne šole se sedaj proučuje v ministrstvu v Beogradu in vsi Ribničani z gotovostjo pričakujejo, da bo to vprašanje v kratkem tako rešeno, da bo s prihodnjim šolskim letom otvorjen že prvi letnik strokovne lesno obrtne šole, kar bo za gospodarski napredek ribniške doline največjega pomena.

Obisk vodje ruskih fašistov iz Amerike

Beograd, 19. julija.

Nenavadnega gosta je dobil Beograd. Na obisk k svojim rojakom — ruskim beguncem je prišel ameriški državljan in milijonar Anastasije Vonsjacki, ki je letos postal vodja ruskih fašistov v emigraciji. Vonsjacki, ki je star 36 let, je napravil nenavadno kariero. Njegov oče je bil orožniški poveljnik v neki ruski guberniji in je postal žrtev nekega atentatorja. Sin je bil gojenec vojaške akademije in se je potem udeleževal meščanske vojne. Naposled se je z drugimi ruskimi begunci brez vseh sredstev znašel v Parizu. Slučajno se je tam seznanil z neko bogato postarano Američanko, ki je prišla na izlet v evropska središča. Bogati Američanki je bil mladenič všeč, vzela ga je s seboj v Ameriko ter se naposled z njim poročila. Podobno srečo so imeli še nekateri drugi ruski begunci, ker so bogatim Američankam laskali plemiški naslovi, mladi Vonsjacki pa je še posebno dobro zadel, ko je prišel na idejo, da bi prevzel misijo vodje ruskih fašistov v emigraciji. Ta vloga je kakor nenavaden sport laskala njegovi bogati ženi, ki mu daje sedaj na razpolago obilna sred-

Olajšanje pri vsakodnevnem delu nudi Unionе čokolada

stva. Baje podpira Vonsjacki izdatno razne organizacije svojih rojakov (dal je tudi za beograjsko rusko cerkev 40.000 Din), še več pa seveda potrosi v svoji misiji fašističnega organizatorja.

Ideje njegove misije so najbolj razvidne iz razgovorov, ki jih je imel nenavadni gost z beograjskimi novinarji. Najprej jim je razložil, da je fašizem prav za prav stara slovanska ideja, ki so jo Italijani potvorili. Fašizem si je v Rusiji že v 16. stoletju izmislil car Ivan Grozni, ki je organiziral svoje opričnike. Vonsjacki trdi, da ne stoje za njim samo emigranti, temveč tudi mnogi Rusi v domovini. Pravi, da je v Harbinu govoril z mladimi komunisti in da jih je med njimi 70 odstotkov za njegove ideje.

Največjo važnost pa polaga na pomoč Japoncev, ki so baje pripravljeni tudi na vojni pohod v prilog njegovih idej. Na pripombo, da so Japonci stari sovražniki Rusije, je odgovoril:

— Japonci niso sovražniki ruskega naroda. Poleg Jugoslovenov ima ruski narod edinega prijatelja na Japonskem.

— Ali če bi Japonci z orožjem osvojili rusko zemljo, bi jo najbrže tudi pridržali.

— Japoncem ni potrebna niti ped ruske zemlje. Ves njihov interes je v tem, da enkrat za vselej preprečijo nevarnosti komunističnih preobratov.

— Ali ne bi bilo bolje, če bi ostali v Ameriki ter živeli lepo in udobno od svojega bogastva?

— Nevarnosti se ne bojim in nimam osebnih interesov. Posvetil sem se ideji in njej hočem služiti.

Med ljudstvom, ki ne pozna medicine

Vitovlje, 18. julija.

Zdravniška komisija že nekaj dni obiskuje zapuščene naselbine po bosanskih planinah, kjer prebivalstvo živi in umira brez zdravnikov. Poleg naporov potovanja imajo zdravniki tudi dokaj težav s primitivnim ljudstvom, kateremu nudijo zdravniško pomoč in skušajo pri tem tudi ugotoviti razne za medicino važne podatke.

Članica zdravniške ekspedicije je tudi gospa dr. Plasajeva, ginekologinja iz Zagreba. V planinah in v šoli v Vitovlju ima ta zdravnica mnogo dela. O njenem prihodu so bile obveščene vse ženske po Vlašić-planini, ki hočejo sedaj izkoristiti redko priložnost, da zaupajo svoje težave ženi, ki zna tudi zdraviti baš tako kakor učeni tuji možje, do katerih pa revne muslimanke nimajo zaupanja. Zagrebška zdravnica si je naglo pridobila tudi znanje raznih izrazov, udomačenih v teh krajih. Na Vlašić-planini je mnogo mater, ki so stare komaj 15 let, ker se dekleta v revnih hribovskih in pastirskih družinah in zadrugah možijo že v otroških letih. Zgodnji porodi imajo za posledico najrazličnejše težave, ki so seveda še večje zaradi napornega dela in silno primitivnega življenja. Zagrebška zdravnica lepo po domače izprašuje zbrane žene, če so že bile kdaj »hasta« (bolane) in od kdaj imajo »avaz« (hripavost).

Zelo zaposlen je tudi dr. Španić, asistent očesne klinike zagrebške univerze. Tudi on je imel sprva težave, ker kmetje niso razumeli njega, on pa ne njih. V začetku se je večkrat pripetilo, da je zdravnik dejal pacijentu:

— Poglej gori! — Kmet ga ni razumel in je gledal bogzna kam.

— Saj vendar veš, kaj je to gori — doli.

Kmet je sicer kimal in ponavljal: gor - dol - gor - dol, s preiskavo oči pa vendarle ni šlo. Dr. Španić pa je kmalu postal praktičen in sedaj pravi hribovcem, naj gledajo v vrh drevesa ali navzdol v prepad, in preiskave gredo gladko od rok. Dr. Španić je hotel v prvi vrsti ugotoviti, če niso morda razširjene očesne bolezni med gorskim prebivalstvom. Pri 600 pregledanih pa je ugotovil samo en primer trahoma.

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

KULTURNI PREGLED

Ricarda Huch

Te dni je praznovala sedemdesetletnico ena najkulturnejših nemških žensk, pesnica, prozaistka, zgodovinarka in literarna raziskovalka dr. Ricarda Huch. Huchova je vredna posebne omembe pri nas tudi zaradi tega, ker je dalje časa bivala v Trstu in opisovala v svojih povestih tržaško periferijo z njenim slovenskim prebivalstvom, mimo tega je v romanu »Von den Königen und der Krone« poveličevala zgodovino Dalmacije, dežele, ki jo je bila dobro spoznala na številnih izletih iz Trsta. Ricarda Huch je ena tistih nemških intelektualk, ki predstavljajo v tem narodu, sicer polnem besov in težkih protislovij, staro, svetlo linijo nemškega idealizma in romantike, tako visoko nad vsem, kar se imenuje današnja Nemčija.

Ricarda Huchova se je rodila 18. julija 1864 v Braunschweigu v trgovski hiši in je bila med prvimi Nemkami, ki so dosegle doktorat filozofije. Študirala je v Zürichu zgodovino, postala tajnica tamošnje mestne knjižnice, pozneje je učiteljevala v Bremenu in nato preživela nekaj let v Trstu s svojim prvim soprogom dr. med. Ermannom Ceconijem. L. 1907 se je poročila drugič s sorodnikom dr. iur. Richardom Huchom.

To je leksikonsko kratki oris njenega življenja. Mnogo zanimivejša je duševna biografija te tankočutne in visoko izobražene žene. Njeno literarno in znanstveno delo je v devetdesetih letih, ko se je že močno čutil notranji propad poplitvičenega realizma, pokazalo očitni kaos romantičnega stremljenja, ki je nosilo pri nji rožnati nadih juga in namesto modrega cveta mignonski oranžev cvet. Novoromantizem, čigar prapor bi ji šel v Nemčiji s polno pravico, je nasproti naturalstičnemu romanu krvi, determiniranne usode in znanstvene objektivnosti zopet povzdigoval umetnost srca, pel pesem neskončnega, neutešenega in neutešljivega hrepenenja, sproščal vero v svobodo in v heroizem in dopuščal subjektivne resnice, ki obstoje za človeka in za življenje ne glede na aritmetične aksiome in pravila šolske logike. Ricarda Huchova je postala v literaturi nositeljica tiste razpoloženosti, ki jo je bil Arnold Böcklin izpovedal v svoji likovni umetnosti. In ker so nekateri njeni najboljši spisi izšli v letih, ko se je naša Moderna premikala iz izzivaškega dekadentstva v blagorodnejšo in pozitivnejšo novoromantiko, je morda vplivala preko svojih dunajskih pristašev ali pa neposredno tudi na naše pesnike hrepenenja in vitalizma, zlasti na Cankarja.

Ricarda Huch se je najprej, v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, oglasila z liriko, potlej je prešla k prozi manjšega in večjega formata. Njen prvi večji roman se imenuje »Die Erinnerungen Ludolf Ursleus des Jüngeren«, leta 1902 je izšla knjiga »Aus den Lebenskizen der Triumphgasse«, ki se iz nje oglašajo sorodni toni o življenju najbednejših in najžalostnejših, kakor iz Cankarjevih dunajskih motivov. V knjigi, ki se imenuje enako kakor znana Böcklinova slika »Vita somnium breve«, je opisala življenje umetnikov, v romanu »Von den Königen und der Krone« pa je l. 1904 pokazala svojo stvarjajočo fantazijo na snovi iz dalmatinske zgodovine, z okvirjem našega pejsaža, z epično zgoščenostjo in bleščečo kamenitostjo, ki nas spominja dalmatinskih obrežnih mest pod kršnimi gorami, kjer se beli odsevi kamenja spajajo s sinjim smehljajem morske gladine.

V literarno znanstveno književnost se je dr. Ricarda Huchova trajno vpisala s svojimi prodornimi spisi o romantikih »Blütezeit der Romantik« (1899) in »Ausbreitung und Verfall der Romantik« (1902). V velikih zgodovinskih romanih »Die Verteidigung Roms« (1906), »Der Kampf um Rom« (1908), »Das Leben des Grafen Confalonieri« je ustvarila monumentalnim platnom podobne podobe iz preteklosti. V obsežnih spisih »Der grosse Krieg im Deutschland« in »Wallenstein« je obdelala tridesetletno vojno. V dveh knjigah obravnava življenje nemških mest, v spisu »Natur und Geist als die Wurzeln des Lebens in der Kunst«, ki je izšel l. 1914, prehaja na filozofsko religiozno področje in se čedalje bolj poglablja vanj (n. pr. spis »Der Sinn der Heiligen Schrift«, »Der wiedergekehrte Christus«). V posebnem spisu je obdelala anarhizem Mihajla Bakunina. Velikega pomena je njen spis »Die Revolution des 19. Jahrhunderts in Deutschland«. L. 1931 ji je bila podeljena Goethejeva nagrada mesta Frankfurta; bila je tudi med kandidati za Nobelovo nagrado.

Češki kritik prof. Arne Novák vidi v nji »poleg pokojne francoske pesnice Anne de Noailles nesporno najčistejšo in najbogatejšo umetnico zelo zavedne in razvite estetske kulture; kot mojstrinja epike ji gre mesto takoj za Švedinjo Selmo Lagerlöfovo, dasi ji nedostaja njene ljudske neposrednosti«.

Dr. Ricarda Huchova živi že dolga leta v Monakovem. —o.

Iz francoske kulture

Nov roman A. Mauroisa. André Maurois ima danes povsod, kamor segata francoski jezik in literatura, svojo čitateljsko občino, ki ni morda kdove kako številna, ki pa z velikim zanimanjem pričakuje vsega, kar prihaja iz njegovega elegantnega peresa. Tudi pri nas ni neznan. O Mauroisu je ponovno poročal pisec teh vrstic v »Ljubl. Zvonu«, dr. Anton Ocvirk pa ima v svoji knjigi »Razgovori« poleg eseja o njegovem delu tudi daljši interview s tem francoskim romanopiscem, biografom in esejistom. Poleg velike biografije Edvarda VI in impresij iz Amerike je Maurois objavil v zadnjem času roman »L' Instinct du Bonheur«. Francoska kritika se o njem priznavalno izreka in pravi, da srečno obdeluje problem rodbinskega življenja in svobodne ljubezni, stavljajoč v ospredje zgodbo nezakonskega otroka. Roman je spisan prav prijetno in nas spominja Mauroisijevih najboljših pripovednih spisov, na pr. »Climats«.

Georges Duhamel, avtor »Prizorov iz bodočega življenja«, močno osebne in iz-

SAMO ŠE DANES poje slavni tenor
TINO PATTIERA
ELITNI KINO MATICA
Predstave danes ob 4., 7.¼ in 9.¼
v veseli operети »Beneška noč« Johanna Straussa.

Domače vesti

• **Zdravniki se sindikalno organizirajo.** Ker so postali mlajši zdravniki člani vodstva zagrebške zdravniške zbornice, je pričela ta ustanova z živahnejšim delom. V Zagrebu je bilo ustanovljeno tudi ekonomsko združenje zdravnikov za vso Jugoslavijo. To je nekakšna prva sindikalna organizacija zdravnikov v Jugoslaviji, ustanovljena v prospeh gospodarskih in stanovskih interesov zdravnikov. Nekako v istem času pa je bila tudi v Beogradu ustanovljena sindikalna organizacija zdravnikov, ki je tudi namenjena vsemu državnemu področju. Sprva so bila celo nekakšna nesoglasja glede vodstva te akcije in njenega središča. Do večjih nesporazumov pa k sreči ni prišlo ter sta si obe sindikalni organizaciji sporazumno uravnali področje in delo. Potrebne pa so vendarle še rešitve raznih vprašanj in se bo zaradi tega 21. t. m. vršila posebna konferenca zdravnikov iz Zagreba in predstavnikov zdravniškega sindikata v Beogradu. Konfrenca bo v prostorih zagrebške zdravniške zbornice in so na njo povabljeni vsi zdravniki, ki se zanimajo za važna stanovska vprašanja. Sklepi te konference se bodo obravnavali tudi na zdravniškem kongresu, ki se bo letos od 8. do 10. septembra vršil na Bledu in ki ima na dnevnem redu tudi vprašanje zdravniške sindikalne organizacije.

Danes senzacionalni velefilm!
Marlene Dietrich
v velefilmu »ŠANGHAI EXPRESS«
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri.
Cene 4.50 in 6.50 Din

• **Posebne poštne znamke za zagrebški sokolski zlet.** Priprave za jubilejni sokolski zlet v Zagrebu se bližajo koncu. Tudi pošta je potrebno ukrenila, da se bo redno opravljal povečani poštni promet. V stadionu bo otvorjen samostojen poštni urad, ki bo imel vse oddelke, telegraf in telefon. Pri tej priliki bodo prišle v promet tudi posebne sokolske znamke, ki bodo v veljavi od začetka slavnosti do konca meseca avgusta. Imele bodo podobo prestolonaslednika Petra. Izdalo se bo 350.000 takih znamk.

NAREDITE SI SAMI
KOPALNE OBLEKE
iz posebne volne. Kroji brezplačno.
TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg 1.

• **Natečaj za izdelavo osnutka znaka za sokolsko deco razpisuje SSKJ.** Pogoji: 1. Osnutek mora v umetniški obliki simbolizirati sokolsko misel na način, ki najbolj ustreza otroški duševnosti. 2. Znak bo izdelan v velikosti 1.5×2 cm, osnutek pa mora biti izdelan v velikosti 10×13 cm ter primeren, da se more po njem izdelati znak v kovini (geometrijski lik znaka se prepušča izberi udeležencem natečaja). 3. Od prejetih osnutkov bosta na predlog posebnega razsodišča, ki ga bo imenoval izvršni odbor SSKJ, dva najboljša osnutka nagrajena z nagradama po 1000 in 500 Din. 4. Vsakdo kdor se hoče udeležiti natečaja, mora v priloženem ovitku (kuverti) podati pismeno izjavo, ki z njo prenaša svoje avtorske pravice v smislu avtorskega zakona izključno na SSKJ. 5. Osnutke je treba poslati Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije v Beogradu najkasneje do 1. sept. letos pod šifro, a ime udeleženca natečaja z njegovim naslovom mora biti priloženo v zapečatenem ovitku. 6. Nenagrajeni osnutki se po želji udeležencev natečaja vrnejo. 7. Natečaja se lahko udeležijo vsi Slovani, ki so jugoslovenski državljani.

• **Poldrugi milijon za zagrebški umetniški dom.** Seja kuratorija Doma likovne umetnosti Kralja Petra v Zagrebu je razpravljala o pripravah za zgradbo doma na Trgu kralja Petra. Delo je že toliko napredovalo, da se bodo avgusta vršile že javne licitacije za stavbna in kamnoseška dela. Takoj, ko bodo licitacije gotove, se bo tudi pričelo z delom in bo že do konca letošnjega leta zgrajena betonska konstrukcija, v primeru ugodnega vremena pa bodo dovršili tudi krov in terase. Tudi ostala obrtniška in instalacijska dela bodo še letos razpisana, izvršena pa prihodnjo pomlad. Po teh načrtih bo dom dovršen in izročen javnosti že konec avgusta 1935. Zagotovljeni krediti v višini poldrugega milijona.

• **Banovinska kmetijska gospodinjska šola pri Sv. Juriju ob južni železnici** zaključi šolsko leto 1933-34. dne 21. t. m. K zaključku se vabijo starši gojenk in prijatelji zavoda.

• **Na državni pomorsko-trgovski akademiji v Bakru** sprejemajo v 1. razred ladijsko-strojnega odseka učence, ki so dovršili 4 razrede gimnazije z nižjim tečajnim izpitom dalje one, ki so dovršili 4 razrede meščanskih šol z izpitom in absolvente obrtnih šol kovaško-ključavničarske stroke, ki pa morajo položiti še dodatne izpite. Strojni odsek nima značaja vojne šole temveč stopnjo srednje tehnične šole. Šolanje traja 4 leta. Absolventi lahko po predpisani plovidbi položijo izpit za pomožnega strojnika III., II. in I. razreda. Odsek priredi vsako leto potovanje s šolsko ladjo, med katerimi so učenci z obleko in hrano oskrbljeni brezplačno, dočim je treba za ostalo šolsko dobo oskrbo plačati. Vse informacije se dobe pri državni pomorski trgovski akademiji v Bakru (ladijsko-strojni odsek).

• **Izpiti za gozdne čuvaje** bodo ob koncu leta. Interesenti naj vložijo prošnje do 31. t. m. Glede adjustiranja prošenj dobijo interesenti informacije pri pristojnih sreskih načelstvih, odnosno v razglasih, ki so bili objavljeni v »Službenem listu« 16. t. m. 20. in 23. junija letos.

• **Direktna zveza Beograd-Rogaška Slatina.** Generalna direkcija državnih železnic uvede za dobo od 20. t. m. pa do 6. oktobra direktni vlak s prvim, drugim in tretjim razredom na progi Beograd- Rogaška Slatina in obratno. To vsakodnevno zvezo z Rogaško Slatino bo vzdrževal direkten vagon brzega vlaka št. 2., ki bo odhajal iz Beograda ob 9.05 dopoldne in dospeval v Rogaško Slatino ob 21.41. V obratni smeri bo vozil vlak iz Rogaške Slatine ob 9.02 št. 3 in bo dospeval v Beograd ob 20.15. Razen te nove dnevne zveze bo tudi še nočna zveza z direktnim vagonom iz Beograda v Rogaško Slatino, in sicer bo vlak št. 6. odhajal iz Beograda ob 23.15 in se bo vračal (št. 5) v Beograd ob 6.50 zjutraj.

Harmoničen trozvok vsega dobrega so tri idealna sredstva za nego lepote: dovršeno blago lilijino mlečno milo »Paracelsus« in nezamenljiva lilijina mlečna krema »Paracelsus« in odlični puder »Liane« Paracelsus. Njihovo delovanje vam bo nudilo izredno zadovoljstvo, treba je samo, da vedno zahtevate izrecno »Paracelsus« izdelke.

• **Tujci na našem Primorju.** Tujski promet na našem Primorju je letos izredno živahen. Tako je Crikvenica imela preteklo nedeljo 2020 gostov, Selce 350, Novi 800, Kraljevica pa nad 300. Ta porast tujskega prometa se pripisuje nizkim cenam v naših kopališčih in splošnemu izboljšanju našega hotelirstva. Pa tudi živahna propaganda v državah Srednje Evrope je svoje storila.

• **Osrednje društvo SPD v Ljubljani** priredi v nedeljo 22. t. m. skupen izlet z odprtim avtobusom do hotela »Zlatoroga« ob Bohinjskem jezeru. Odhod iz Ljubljane ob 4. zjutraj v Tavčarjevi ulici pred kavarno »Evropo«. Povratek od hotela »Zlatoroga« ob 20. Cena tja in nazaj 45 Din. S tem je omogočeno planincem posetiti kočo pri Triglavskih jezerih, koče na Črni prsti, kočo na Voglu in razne slikovite vrhove v okolici Bohinjskega jezera. Udeleženci se morajo javiti najpozneje do sobote 21. t. m. do opoldneva v pisarni SPD v palači Grafike, Masarykova cesta 14.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shujšanju, bledici, obolelosti žlez, izpuščajih na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborno toli važno delovanje črevesa.

• **Turistovska sezona** se letos še ni povsem razmahnila zaradi nestanovitnega vremena. Snega je v višinah še mnogo. Priporočljivo je, da se turisti opremijo s cepini, sicer jim povzročijo snežišča ponekod še precejšnje ovire. Avgusta bo boljše, ker bo do takrat sneg po večini skopnel. V planinah so zdaj oskrbovane vse koče in domovi. Ojstrico v Savinjskih planinah obiskuje leto za letom več turistov. V zadnjem času prihajajo na Koroško in Ojstrico posebno radi Ljubljančani preko Velike Planine in Konja. Vračajo pa se po večini čez Planjavo in Kamniško sedlo. Ta tura je priljubljena, ker je zelo lepa. Okrešelj ima zelo mnogo obiskovalcev, ker je lahko dostopen iz Logarjeve doline, pa tudi čez Kamniško sedlo. Mnogo gostov ima Logarjeva dolina, katere lepota je že znana v naši državi in tudi v tujini.

Čemu se mučite z dolgotrajnim vkuhavanjem
V 8 minutah pripravite z »MARMELIN-om« brez truda trajno marmelado s slastnim prirodnim okusom ob ohranitvi arome in vitaminov iz grozdičja, jagod, robid, malin, oranž, breskev, marelic, sliv in črešenj. Zahtevajte navodilo.
Za vlaganje kumarc brez kuhanja priporočamo naš priznano dobri in neomejeno trajni kis za vlaganje.
DROGERIJA KANC
Ljubljana: v nebotičniku in Židovski ul.
Maribor: Gosposka ulica štev. 33. 6453

• **Izlet Avtokluba v Laško in Rimske Toplice.** Tajništvo ljubljanske sekcije Avtokluba obvešča vse avtomobiliste, člane kluba, ki imajo namero peljati se k praznovanju sv. Krištofa v Laško 22. t. m. čez Trbovlje, da je cesta Trojane-Zagorje-Trbovlje ter čez Dol na Sv. Marjeto v Rimske Toplice dobro prevozna za vsa vozila, ker je na več odsekih temeljito popravljena. Vse strmine obvlada z lahkoto tudi šibkejše vozilo. Skupina, ki vozi čez Trbovlje se sestane tam okolu 9. dopoldne pred rudniško kazino. Vsi člani, ki še niso javili števila udeležencev, se vljudno naprošajo, da to store do danes 6. zvečer in sicer tajništvu, Kongresni trg 1-I, tel. 21-93.

Nedelja, dne 22. julija
ob 17.30 uri
Gradjanski : Ilirija
na Stadionu.

• **Pomoč rodbinam žrtev kakanjskega rudnika.** Člani banovinskega odbora za podpiranje rodbin ponesrečenih rudarjev v Kaknju so predložili banu načrt pravilnika za razdelitev denarnih podpor vdovam in sirotam. Ban je pravilnik že pregledal ter se z odborniki sporazumel glede razdelitve nabranega denarja. Pravilnik bo morala še odobriti seja banovinskega odbora, ki se bo sestala še ta mesec. Odbor in Rdeči križ sta doslej nabrala že 2,170.000 Din. Pravilnik o razdelitvi podpor je urejen po zgledu pravilnika, po katerem so delili podpore žrtvam velike rudniške katastrofe v ČSR. Vsaka vdova bo dobila denarno podporo, večje vsote pa so določene za sirote in rodbine z večjim številom otrok. Nekaj denarja pa bo ostalo tudi za one ožje sorodnike ponesrečenih rudarjev, ki se doslej še niso prijavili. Takih sorodnikov je okrog dvajset.

• **Pomoč slovenjgraškemu srezu.** Kr. banska uprava je naklonila za najpotrebnejše prebivalstvo slovenjgraškega sreza, ki je bilo prizadeto po toči in neurju dne 15. t. m. podporo v znesku 15.000 Din.

• **Cenitev škode v Bosanski Kostajnici.** Odbor za ocenitev škode po strašnem neurju v Bosanski Kostajnici in okolici je prepričan po dosedanjih pregledih, da bo celotna škoda iznašala preko 5,200.000 Din. Vračunane niso porušene zgradbe in škode na kulturah, temveč tudi uničeno blago raznih trgovcev in obrtnikov. Škoda v sami Bosanski Kostajnici se ceni na 3 milijone ostalo pa odpade na okoliške vasi. Največjo škodo imajo vasi Kalemberi, Mrakodol, Tavija in Gunjani, kjer je porušenih največ hiš in gospodarskih poslopij od velikih hudournikov.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— Upokojitev. Glavni arhivar pri dravski fin. direkciji Mikek Martin je s kraljevim ukazom upokojen po doseženih službenih letih.

u— Rezervni oficirji, ki stalno prebivajo v Ljubljani, pa doslej še niso izpolnili predpisanih kartonov, se pozivajo, da se zglase najkasneje do 23. t. m. v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu 7-I, soba 1, ali pa na komandi ljubljanskega vojnega okrožja, soba 93, kjer prejmejo, odnosno odajo potrebne kartone. Proti vsem oficirjem in vojaškim uradnikom, ki bi do tega roka ne uredili svojih kartonov, se bo brezobzirno postopalo po obstoječih predpisih.

u— Posebna komisija, obstoječa iz zastopnik mestnega gradbenega in gospodarskega urada ter policijske uprave je začela pregledovati pri izložbah ljubljanskih trgovin »plahte« ali »zaščitnike proti solncu«, če odgovarjajo predpisom novega cestnopolicijskega reda. Doslej je komisija pregledala »zaščitnike« pri trgovinah v Florijanski ulici, na Starem trgu, Mestnem trgu in na Tyrševi cesti. Rob teh »zaščitnikov« mora biti pri starih 2.20 m visoko nad robom hodnika, pri novih pa 2.50 m. Nekateri trgovci bodo pozvani, da morajo nizke zaščitnike odpraviti in jih predpisom prilagoditi, da bo omogočen neoviran promet po hodnikih.

u— Promenadni koncert. V soboto 21. t. m. ob 20. priredi mestni tujskoprometni svet promenadni koncert na Kongresnem trgu v Zvezdi. Sodelovala bosta delavska godba »Zarja« in Šentjakobsko pevsko društvo pod vodstvom kapelnika in zborovodje g. Cerarja Danila. V primeru slabega vremena bo koncert v nedeljo 22. t. m. istotam. Kakor pri zadnjem koncertu bo tudi topot občinstvu na razpolago sporedkoncerta za 1 Din.

u— Počitniški izlet iz šole na Ledini bo v petek 20. t. m. Zbirališče pred šolo ob 8. zjutraj. V bodoče se bodo izleti vršili redno, ker je poskrbljeno za namestnike v primeru obolelosti voditeljev. Starši, pošljite svoje otroke! Izleti so brezplačni. Odbor Društva »Šola in dom«.

u— Beli pavi. Kopalci, ki se hodijo kopat na Bokavce, imajo priliko opazovati pri posestniku Vrhovcu nenavaden pavji par. Po dvorišču se sprehajata samec in samica, ki sta srebrno bela in so jima zato vzdeli ime »Belin«. Kopalci imajo z njima veliko veselje, toda posestnik ne dovoli vsakomur, da bi se z njima igral. Belega pava ima tudi zoološki zavod v Zagrebu.

u— Aretacija starega grešnika. Ob priliki kontrole prenočevališč je aretiral policijski organ v Kolodvorski ulici 36letnega Viktorja Z., pristojnega v okolico Maribora. Zlikovec ima na vesti več tatvin in sleparstev. Zadnje čase se je udejstvoval posebno v Ljubljani in okolici.

u— V št. Vidu izgubljeni ključi. Pred razstavo (šolo) v št. Vidu so našli v sredo velik šop ključev, ki jih hrani blagajnik razstave.

u— Izgubil se je dekret o državljanstvu včeraj od 15. do pol 18. g. Gec Peter. Najditelj se naproša, da ga vrne na upravo »Jutra«.

ZA IZLETE — TURE
ali ko pojdete na počitnice, ne pozabite se oglasiti pri
Foto Touristu Lojze Šmucu
na Aleksandrovi cesti št. 28
Ta Vam da potrebna navodila, kako morate fotografirati, da prinesete res lepe spomine na Vašem filmu.
Kupujte samo kvalitetne sveže filme, ker samo s temi to dosežete.

Iz Celja

e— 40letnica mature. Zadnjo sredo so se zbrali v Celju maturanti tukajšnje gimnazije iz leta 1894. Pripravljalni odbor je povabil tudi nekatere tovariše, ki so se sicer pred maturo posvetili drugim študijam, odnosno poklicem, a so ostali s svojimi nekdanjimi tovariši v stalnih prijateljskih stikih. Spominske proslave so se udeležili gg.: Agrež Martin, župnik iz Gotovelj, Antloga Jakob sodni nadsvetnik iz Ljubljane, Beg Ante, novinar iz Ljubljane, Čuš Franjo, višji poštni uradnik v p. iz Maribora; Fišer Marko, kapucinski gvardijan iz Studencev, Gašperič Jakob, župnik in konzistorialni svetnik iz Trbovelj, dr. Kartinc Fran, zdravnik iz Maribora, Končan Ivan, železniški inspektor v p. iz Maribora; Koropec Ivan sreski šolski nadzornik iz Maribora, Poplatnik Josip, župnik s Polenšaka, Pustoslemšek Rasto, narodni poslanec, Sotošek Martin, šolski upravitelj v p. iz Frama dr. Žibert Ivan, muzejski kustos v p. z Ježice. Zjutraj sta imela tovariša Fišer in Gašperič v kapucinski cerkvi maši za žive in pokojne tovariše, nato pa je bil sestanek v hotelu »Evropi« kjer so med prijetnimi spomini hitro potekale ure. Popoldne so se skupno fotografirali. Izmed opravičenih tovarišev smo posebno pogrešali prijatelja dekana g. Meška. Na svidenje čez deset let!

e— Važno za obrtnike! Zbornica za TOI v Ljubljani je izdala načrt uredbe o zaščiti in razdolžitvi obrtnikov. O tej uredbi se bo razpravljalo na obrtniškem sestanku, ki ga priredi Slovensko obrtno društvo v Celju v ponedeljek 23. t. m. ob 20. v salonu v pritličju Narodnega doma. Vabljeni obrtniki iz Celja in okolice.

e— V celjski bolnišnici je umrla 51letna posestnica Jožefa Gučkova iz Curnovca pri Št. Rupertu nad Laškim.

e— Berač, ki je prodajal zlato uro in verižico. V trgovino juvelirja Antona Ločnika na Glavnem trgu je prišel 53letni berač Vinko M. iz Maribora in ponudil zlato žepno uro znamke »Schaffhausen« in zlato verižico za 150 Din v nakup. G. Ločnik je ugotovil, da je ura vredna 5000 dinarjev, verižica pa 1000 Din. Javil je zadevo takoj policiji, ki je berača aretirala. Pri zasliševanju je berač sprva trdil, da je kupil uro in verižico na cesti med Laškim in Rimskimi toplicami od neznanega moškega za 150 Din, pozneje pa je izjavil, da je uro in verižico našel v bližini Rogaške Slatine. Policija je ugotovila, da sta ura in verižica last dr. Mandiča iz Prage, ki je zdaj v Rogaški Slatini na oddihu. Berača so izročili okrožnemu sodišču.

e— Tatinski otroci. V zadnjem času je bilo okradenih že več oseb, ki so se kopale v Savinji in pustile obleko na bregu. Policija je dognala, da izvršuje te tatvine več otrok, starih 10 do 12 let. Eden izmed otrok je doslej priznal, da je ukradel tipografu g. Artaču pri kopanju 400 Din, nekemu drugemu kopalcu pa 110 Din in da sta mu dva tovariša pomagala. Opozarjamo kopalce, da pri kopanju dobro pazijo na obleko in perilo in upoštevajo dejstvo, da so zadnje tatvine izvršili sami otroci, ne pa odrasli.

e— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni velefilm »Kralj arene« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— Iz Zveze kulturnih društev. Dasi so sedaj počitnice, so funkcionarji ZKD vedno neumorno na delu. Pred kratkim so bile na en dan ustanovljene kar tri nove knjižnice, in sicer v Radencih, v Tišini in v Gederovcih. Po 60 knjig za vsako knjižnico sta osebno izročila funkcionarjem predsednik ZKD g. Janko Pirc in predsednik knjižničnega odseka g. Josip Škilan. Knjižnični odsek pa je že spet nakupil precejšnje število knjig in bo lahko spet ustanovljenih nekaj novih knjižnic. V polnem obsegu so sedaj priprave za prosvetni tečaj, ki se bo vršil v dneh 12. do 14. avgusta in ki bo, kar se tiče števila obiskovalcev in pestrosti programa, eden največjih tečajev, ki jih je priredila ZKD. Okrog 80 udeležencev se je priglasilo in sodelovanje so obljubili razni priznani strokovnjaki. Včlanjena društva naj se z zaupanjem obračajo do Zveze. Ista je vedno pripravljena jim po svojih močeh pomagati. ZKD ima sedaj svojo stalno pisarniško moč, ki uraduje dnevno, razen ob nedeljah in praznikih, od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Navadno pa je tudi eden izmed zvezinih funkcionarjev občinstvu na razpolago.

a— Krajevna organizacija JNS za IV. okraj ima v torek 24. t. m. ob 20. v prostorih gostilne »Pri levu« na Vodnikovem trgu svoj članski sestanek, na katerem bo poročal mestni župan g. dr. Lipold. Dolžnost vsakega člana je, da se tega sestanka udeleži. Vabljeni pa so tudi vsi naši somišljeniki in prijatelji, ki še niso člani krajevne organizacije.

a— Narodno gledališče potrebuje za uprizoritev Golieve komedije »Kulturna prireditev v Črni mlaki« na prostem več dekličin in dečkov, ki bodo sodelovali pri predstavi. Priglase sprejema gledališka pisarna vsak dan dopoldne od 10. do pol 13.

a— Huda nezgoda. V Puškinovi ulici stanujoči 13letni učenec Ernest Mlakar je pri igri tako nesrečno padel, da je dobil hujše poškodbe na glavi. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

a— Novo pevsko društvo v Kamnici. Preteklo nedeljo se je vršil v Pavšičevi gostilni v Kamnici ustanovni občni zbor pevskega društva, ki si je nadel ime »Kobanci«. Na pobudo g. Maruška so se pred meseci pričeli zbirati idealni fantje, po večini kmečki, ki imajo veselje do petja, ter se vaditi pod vodstvom g. Poliča iz Maribora. Zbor šteje 20 pevcev, ki pridno obiskujejo pevske vaje. Nekateri prihajajo celo poldrugo uro daleč. Zbor ima že sedaj lep repertoar in bi se upal nastopiti tudi pred kritično publiko. Pristopil bo tudi k Ipavčevi pevski župi.

a— Nov grob. V bolnišnici je umrl g. Jakob Vidović, uradnik državnih železnic v pokoju. Pogreb bo danes ob 16. — Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

a— Prekinjeni električni tok. Včeraj okrog 14. je bil prekinjen električni tok po vsem mestu. Organi mestnega električnega podjetja so doznali, da je vzrok prekinitve kratek stik v transformatorju v Jezdarski ulici. Kratek stik je nastal, ker obvisel na električnih žicah papirnati zmaj, s katerim so se otroci igrali. Po odstranitvi zmaja je bila ob 15. dobava električnega toka zopet vzpostavljena. Med tem časom so morali počivati vsi obrati, zlasti pa tekstilna industrija.

a— Okradena mlekarica. Mlekarici Josipini Z. so neznani zlikovci ukradli iz neke hiše na Glavnem trgu 6 literskih vrčev z mlekom. Tatvino je prijavila policiji.

a— Poskušen vlom sredi mesta. Ko se je danes zjutraj okoli 3. vrnil domov lastnik manufakturne trgovine in krojaškega atelijeja g. Cverlin v Gosposki ulici, je opazil v svojem ateljeju senco, ki se je takoj po-

---

redno zanimive knjige o Ameriki, ki jo je Oton Župančič prevel za Tiskovno zadrugo, piše sedaj večje delo »Chronique des Pasquiers«. V najnovejši številki praških »Rozprav Aventina« je izšel interview J. J. Paulika z Duhamelom, zlasti v zvezi z njegovim najnovejšim romanom. Tu izjavlja, da bo v »Chronique des Pasquiers« podal zgodovino rodbine, ki se iz kmečkega ljudstva povzpne v srednji stan in odtod med elito. Roman se začenja v prvi četrtini 19. stoletja in se bo nadaljeval vse do vojne, nemara celo prav do sedanjih dni. »Tu hočem pokazati,« pravi pisatelj, »kakšnih žrtev je bilo treba za takole vzpenjanje kvišku in kakšne volje, kakšnih bojev! In naposled — kakšnih žrtev!« Duhamela sploh močno zanima problem srednjega stanu in njegova funkcija v današnji družbi. Na poljudni očitek, da bi bila Francija dežela malih rentierjev in da povprečen Francoz po ničemer ne hrepeni bolj nego po pokojnini, svoji hiši in renti, je Duhamel odvrnil: »Ta očitek je skoraj hudoben in samo zmaliči resnično mentaliteto Francozov, ker jim jemlje aktivnost in častihlepje. V njem je vendarle zrno resnice, namreč to, da je Francija dežela srednjega stanu, ki je izšel iz revolucijskega tiers état, tretjega stanu, čeprav nočem reči, da je njegov premi dedič. Srednji stan se dotika z ene strani proletarijata, z druge strani velike buržoazije z ostanki plemstva in kozmopolitskimi življi. Je solidno izobražena družbena plast, ki Franciji neprestano dobavlja intelektualne delavce, zdravnike, učenjake, pisatelje, upodabljajoče umetnike in politike. Francija proizvaja mnogo vina in mnogo duhovne elite in obojega tudi dosti troši: vina in elite. Že več ko sto let vznika francoska elita iz kole: Rodbina poteče iz kmečkega ljudstva in po dveh ali treh rodovih doseže elitno plast. Včasi ostane na tej stopnji, včasi pa se njene moči izčrpajo in zopet spodrsne navzdol. Toda ta sistem traja in prinaša vedno nove vrednote; njemu je Francija dolžna hvalo za največje število svojih odličnih imen, zlasti v znanosti in umetnosti.« Ob koncu razgovora s češkim častilcem je Duhamel izjavil: »Naj bo tako ali drugače, jaz sem tako globok individualist, da ne morem prostovoljno sprejeti civilizacijskega sistema, ki gre preko individua. Družbene skupine, kolektivi, niso moralna bitja; velike kreposti so ustvarili samo posamezniki. Za vse, kar je bilo kdaj v moralnem redu velikega, dolgujemo hvalo individuju. Državi dajem le majhen del svojega bistva, svojega osebnega jaz; državi ni nič do moje osebne sreče. Država izvršuje sumarno organizacijsko pravičnost, ki je pa mnogo preplošna in preohlapna v primeri s pravičnostjo, po kateri stremi posameznik. In nič na svetu se mi ne zdi tolikanj važno, kakor pravičnost.« — Ob istem času čitamo v »Les Nouvelles Littéraires« drugo Duhamelovo izjavo, ki je prav tako naperjena zoper modna gesla o kolektivizmu. Izšla je v »L'Hygiène Sociale« in obravnava individualizem v medicini (Duhamel je, kakor znano, po študijah in daljši praksi zdravnik): »Vse, kar je velikega v človeški družbi,« pravi ta bistri opazovalec sodobnega življenja, vse je delo poedinca ali vsaj po osnutku pripada poedincu. Zgodovina skupin je obupna in nečloveška. Medtem ko človek - individij že stoletja kaže, da je zmožen biti svetnik ali mojster in da se ume odpovedati in se žrtvovati, je človek — kolektiv še v stanju tipanja, podobnega akcijam in reakcijam živalstva. Izvajanje zdravništva sloni na moralni ideologiji, ki jo imenujemo vest. Toda baš vest je individualna. Administrativni kolektivi ne poznajo ničesar, kar bi se dalo primerjati z vestjo in zavestjo posameznika. Če bi v tem trenutku odpravili individualizem, bi to pomenilo za vsakega, kdor bistro gleda, zamračenje ali še bolje: samomor«.

O univerzalnosti francoske literature. »Voix le France«, ki izhaja v Buenosu Airesu, je priobčil članek Argentinca Juana P. Ramosa o francoski literaturi. Pisec pravi, da obstoje na svetu samo tri književnosti, čijih vrednost je trajna in splošna:: grška, latinska in francoska književnost. Druge imajo može svetovnega sijaja, n. pr. Cervantes, Shakespeare, Ariost, Goethe, nimajo pa homogene množice spisov, ki vplivajo izven Španije, Anglije, Italije, Nemčije, na mišljenje in čuvstvovanje ljudi, čijih jezik je drugačen, socialna psihologija pa nasprotna ali različna. Francoska književnost ni univerzalnejša, slavnejša in uglednejša od drugih zaradi tega, ker ima popolnejšo tehniko, niti zaradi jezika, v katerem je spisana in ne zaradi neprispodobljivega liričnega poleta in tudi ne zaradi vrhov in globin, ki jih kažejo njeni največji umotvori. Tudi ne prihaja nje univerzalnost od večje miselne globine v njenih delih... Vzrok je mnogo globlji. Iskati ga je v karakterjih posebne francoske psihologije, v skoraj etničnem tipu, ki se z domala nespremenljivo silo stalno pojavlja v francoskem slovstvu. Francosko literaturo ustvarjajoči tip je vedno v neposrednem stiku z notranjimi in vnanjimi silami, ki gibljejo človeka v njegovih odnosih z družbo in naravo. On vedno stavi človeško bitje v vsobljen tok življenja, proučuje ga kot živo stvar, ne pa kot metafizično bitnost. Ne zadovoljuje se s tem, da ga opiše in naslika, marveč ga tudi sodi. Zaradi tega so francoski pisatelji ustvarili literaturo, v kateri imajo moralisti pretežno besedo. Francoski moralisti so edinstveni in jih ne more posnemati nobena literatura na svetu. V vsakem velikem francoskem pisatelju tiči moralist v literarnem pomenu besede. — Tako argentinski frankofil, ki pa v svojem, delno pač upravičenem poveličevanju francoske literature nekoliko pretirava. Ali ne bi mogli nasloviti podobnih besed na rusko literaturo, zlasti za 19. stoletje?

—o.

Čitajte tedensko revijo ŽIVLJENJE IN SVET

Bezenškova številka bolgarskega »Stenografskega pregleda«. Osemdesetletnice ustanovitelja slovenske in bolgarske stenografije prof. Antona Bezenška niso častno proslavili samo slovenski, marveč tudi bolgarski stenografi. Pravkar smo prejeli 1—2 zvezek sofijskega dvomesečnika »Stenografski pregled, ki je glasilo bolgarskega stenografskega društva »Brzopisec. Zvezek je posvečen Bezenšku. Na uvodnem mestu je priobčen prispevek Dominika Bezenška iz Ljubljane o proslavi 80 letnice rojstva prof. Bezenška. Med nekaterimi zanimivimi prispevki iz peres Bolgarov o našem rojaku in njegovem vplivu na bolgarsko kulturno življenje, posebej pa še na stenografijo, je objavljen članek prof. Alojzija Bolharja »Prof. Anton Bezenšek — našijat primjer«. Prof. Bolhar, avtor največje dosedanje študije o prof. Bezenšku (v Bezenškovem zborniku), podaja v tem članku sumarični pregled Bezenškove mnogostranske in neumorne delavnosti in ga stavi za vzor ne le kot stenografa, marveč kot kulturnega delavca sploh. — Izmed ostalih člankov je treba posebej opozoriti na prispevek Georgija Klisarova »Anton Bezenšek i idejata za kulturno zbliženie Slavjanitje«. Zvezek je obilno ilustriran in prinaša med drugim poleg Bezenškove slike na posebni prilogi tudi posnetek rojstne hiše in nedavno odkrite spominske plošče.

tuhnila. G. Cverlin je poklical stražnika, s katerim sta šla v atelje. Neznani vlomilec pa je, čim je zaslutil nevarnost, razbil ogromno izložbeno šipo in pobegnil proti parku. Vsako zasledovanje je bilo brezuspešno. Vlomilec ni odnesel nič česar, z razbito šipo pa je napravil g. Cverlinu okoli 5000 Din škode. Za vlomilcem z vso skrbnostjo poizveduje policija.

Iz Kranja

r— **Zvočni kino v Narodnem domu** predvaja Paramountovo velesenzacijo v nemškem jeziku: Pod vročim soncem ekvatorja. V dodatku krasen Paramountov žurnal.

Iz Kamnika

ka— **Občni zbor »Lire«.** Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« je imelo v sredo zvečer v čitalnici 52. redni letni občni zbor. Otvoril ga je predsednik g. Franc Fajdiga, ki se je v uvodu s toplimi besedami spomnil umrlih članov. Podal je kratek pregled dela in uspehov v preteklem letu in ugotovil razveseljev pojav zanimanja in naklonjenost, s katero je naše občinstvo spremljalo delovanje. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. Francem Fajdigo, le na odborniško mesto g. Gogale, ki odide v kratkem iz Kamnika na drugo službeno mesto, je bila izvoljena gdč. Olga Senekovičeva. Po občnem zboru so se sešli člani v restavraciji čitalnice, kjer je predsednik natočil vino v srebrno kupo, ki jo je prejela »Lira« leta 1894 pri gostovanju na Koroškem, in se v lepem govoru spomnil letošnjega obiska koroških pevcev v Kamniku.

ka— **Sokolski nastop ob večerni razsvetljavi.** Kamniški Sokol praznuje letos 30-letnico ustanovitve, ki jo bo proslavil to soboto s slavnostno akademijo na Glavnem trgu. Ob 20. bo obhod sokolske povorke po mestu, nato pa bo na Glavnem trgu nastop vseh sokolskih oddelkov s telovadnimi in skupinskimi točkami. Ob svitu reflektorjev bodo kamniški Sokoli pokazali poleg letošnjih prostih vaj tudi več efektnih točk, ki so jih naštudirali za to priliko. Ker bo to prva tovrstna prireditev v Kamniku, bo gotovo vzbudila mnogo zanimanja, naše zavedno občinstvo pa bo z veliko udeležbo pokazalo svojo naklonjenost sokolskemu delu.

ka— **Nova maša v Mekinjah.** V nedeljo bo bral v župni cerkvi v Mekinjah novo mašo g. Karl Babnik. Vsa mekinjska fara se pripravlja na to slovesnost, pri kateri bodo sodelovali tudi Kamničani. Novomašnik je splošno znan in priljubljen tudi v Kamniku kot pobornik skavtske ideje in pevovodja. Prejšnjo nedeljo je bila nova maša v Tuhinju, novomašnik pa je bil g. Avgust Žavbi iz Zgornjega Tuhinja.

Iz Zagorja

z— **Olajšave imetnikom merilnih priprav.** Po odloku kontrole mer v Ljubljani bo letos pregled vseh merilnih priprav, ki so v javnem prometu, pri oddelku kontrole mer v Ljubljani, Grudnovo nabrežje 17. Den bo objavljen. Ker pa želi kontrola mer v Ljubljani zadevo vsem imetnikom merilnih priprav olajšati, bi komisija poslovala v Zagorju, da ne bi imele stranke stroškov za prevoz meril v Ljubljano, a to le v primeru, če se plačajo stroški v znesku 2402 dinarjev. Opozarjajo se prizadete stranke, da pravočasno **(do nedelje)** plačajo ustrezni znesek, ker bodo sicer morali prevažati tehtnice in druge merilne priprave v Ljubljano.

Iz Novega mesta

n— **Nesreča mladega tabornika.** Na Otočcu tabori okrog 90 dečkov s Kodeljevega. Pred dnevi se je skupina tabornikov žogala in je 8-letni Kvas Mirko padel tako nesrečno, da si je zlomil desno ključnico. Pripeljan je bil v bolnišnico usmilienih bratov.

n— **Prepir z žalostnim koncem.** V Goriški vasi je nastal med gospodarjem in preužitkarjem, 56-letnim Kovačičem Francem prepir, med katerim je posestnik Kovačiča nevarno poškodoval na glavi. Kovačiča so morali prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov.

Iz Ptuja

j— **Sadjarski zborovalci na obisku v Ptuju.** V ponedeljek je prispela v Ptuj skupina sadjarskih zborovalcev iz Maribora. Med izletniki so bili zlasti Čehi in Srbi. Ogledali so si vse zanimivosti Ptuja, posebno ptujski muzej in grad. Spremljal jih je pri ogledovanju ptujski župan g. Jerše, ki je gostom razkazal tudi krasno urejeno podjetje za perutninstvo, last tvrdke Reinhardt. Gostje so se vrnili v Maribor preko Vurberga in Sv. Martina, kjer so si še mimogrede ogledali vzorno urejene sadovnjake.

Odkup Jelovškove ceste in druge zadeve vrhniške občine

Vrhnika, 19. julija

Preteklo nedeljo se je vršila občinska seja, na kateri je najprej občinski predsednik g. Hočevar poročal o nameravanem odkupu zasebne Jelovškove ceste pod Hrušovco. V poštev prideta dva načina, in sicer, da se odkupi cesta v sedanji širini in uvrsti med občinske ceste, ali pa, da se odkupi in razširi v 6 m široko cestišče ter zaprosi, da jo prevzame sreski cestni odbor med banovinske ceste. Slednji način bi bil seveda mnogo dražji in bi znašala samo odkupnina 26.000 Din. Posebni odbor, ki je bil že na predzadnji seji izvoljen, ima nalogo, pogajanja z g. Jelovškom nadaljevati.

Dne 11. t. m. se je vršila na licu mesta sodna cenitev Mulleyevega zemljišča, ki je razlaščeno v svrho podaljška železniške proge v trg. Lastnica je zahtevala najprej za ves v poštev prihajajoči svet 130.000 Din, ob koncu obravnave pa je ta zahtevek znižala na 90.000 Din. Železniška direkcija je sporazumno z občino ponudila 60.000 Din, sodni cenilci pa so ga ocenili na približno 86.000 Din. Sodišče svoje odločbe do danes še ni izdalo. Ko jo bo, se bo gradba proge takoj pričela.

Gradba javnega stranišča pri župni cerkvi se mora za enkrat staviti z dnevnega reda, ker bi mnogo stala in trško oskrbništvo, v katerega področje to delo spada, nima potrebnega zneska v proračunu.

Po odloku sreskega načelstva je bilo treba sestaviti nov tržni red. Občinski predsednik, ki ga je napravil je prečital in predlagal, da se potrdi istočasno tudi posebna tarifa za predmete, ki se prinašajo na trg. Te pristojbine pa se bodo pričele pobirati šele v novem proračunskem letu. Občinski odbor je predlog občinskega predsednika v celoti sprejel.

Zaradi komasacije občin se morajo preurediti tudi samostojne in združene zdravstvene občine. Ker postanejo po zakonu mesta in trgi s preko 4000 prebivalci samostojne zdravstvene občine, naša občina pa ima 6300 prebivalcev, mora občinski odbor proučiti ali ima občina finančno možnost, da bo prenašala vsa po zakonu določena bremena kot samostojna zdravstvena občina. Občinski predsednik g. Hočevar je dokazal, da te možnosti vrhniška občina nikakor nima, in je predlagal, da se odbor izreče v smislu njegovega predloga, kar se je soglasno izvršilo.

Ker je numeracija hiš v trgu zastarana (izvedena je bila pred 34 leti) se bodo hiše na novo numerirale), istočasno pa tudi preimenovalo več cest. Vsaka cesta se bo začela s številko 1 in ne tako kakor zdaj, ko ima ves trg tekoče številke. Tozadevni elaborat je že potrdila občinska uprava, občinski odbor pa ga je soglasno brez izpremembe sprejel. Nekaj cest bo obdržalo dosedanja imena, na novo pa bodo krščene naslednje: Švabićeva (od Oblaka do Cankarjevega spomenika), Kolodvorska (od vet. Groma mimo postaje do banovinske ceste v Podlipo), Jelovškova (od mostu preko Ljubljanice do cerkve sv. Lenarta). Sušnikova (od mlekarne proti Verdu), Klodičeva (cesta, kjer bo stala nova železniška postaja) in Kotnikova (od Turšiča do nove hiralnice). Trg na križišču pri Cankarjevem spomeniku se bo imenoval Cankarjev trg, sedanji Veliki klanec in Mali klanec se združita v kompleks Na klancu. Rožna ulica se preimenuje v Petkovškovo ulico.

Dalje je poročal župan o računskem poslovanju občine za prvo letošnje četrtletje. Iz tega poročila posnemamo, da so se pobirale 65odstotne doklade k neposrednim davkom kakor v letu 1933. Četrtletni donos je bil preračunan na 60.716 Din, a prejelo se je le 33.000 Din, torej 27.716 Din manj. Tudi na užitnini od alkoholnih pijač se je prejelo le 44.710 Din in je videti, da je konsum padel. Občinski račun za prvo četrtletje izkazuje 156.143.42 Din dohodkov in 127.989.45 izdatkov. Prebitka je torej 28.153.97 Din. Račun ubožnega sklada je imel 21.391.71 Din dohodkov, 19.382.50 Din izdatkov in znaša prebitek 2009.21 Din. Po kratki razpravi sta bila oba računa soglasno odobrena. Po slučajnostih je župan proglasil sejo za tajno in na to so se obravnavale ubožne zadeve (podpore).

Radost na zraku in solncu vam daje NIVEA

Pred solnčenjem morate svoje telo drgniti z Nivea kremo ali Nivea oljem. S tem zmanjšate nevarnost solnčarice a dobite obenem prekrasno bronasto barvo kože.

NIVEA na zraku in solncu!

GOSPODARSTVO

Privatni kliring z Madžarsko

Že v začetku aprila je finančni minister, kakor znano razširil privatni kliring na trgovanje z angleškimi funti in španskimi pezetami, tako da smo imeli v zadnjem času v privatnem kliringu poslovanje z avstrijskimi šilingi, grškimi drahmami (boni), angleškimi funti in španskimi pezetami. Z najnovejšim odlokom finančnega ministra, ki je objavljen v »Službenih Novinah« 18. t. m., pa se uveljavlja sistem privatnega kliringa tudi za trgovanje z madžarskimi pengi Odlok finančnega ministra se glasi:

Počenši s 15. julijem smejo jugoslovenski dolžniki svoje dolgove nasproti madžarskim upnikom, bodisi da se glasijo na tujo valuto ali na dinarje, plačati, če so ti dolgovi nastali od uvoza blaga v našo državo, potom privatnega kliringa, tako da nabavijo na borzi madžarske penge, ki izvirajo iz terjatev naših izvoznikov v Madžarsko, pri čemer pa je treba, kakor običajno, opravičiti nakup v smislu splošnih deviznih predpisov. Jugoslovenski izvozniki morajo od svojih terjatev izvirajočih od izvozov v Madžarsko obvezno ponuditi 30 odst. na odkup Narodni banki po paritetnem tečaju 10.07 penga za 100 Din, ostalih 70 odst. svojih terjatev pa morajo prodati v privatnem kliringu na borzi.

Kakor je razvidno iz zgornjega odloka finančnega ministra, je treba tudi v privatnem kliringu z Madžarsko odstopiti del terjatev Narodni banki in sicer po starem paritetnem tečaju, prav tako kakor to velja v privatnem kliringu z Avstrijo, kjer mora izvoznik odstopiti tudi 30 odst. Narodni banki po paritetnem tečaju 8 Din za šiling. Pri angleških funtih pa je treba, kakor znano, eno tretjino (33.3 odst.) oddati Narodni banki po borznem tečaju z oficielno premijo; od terjatev v Španiji pa je treba odstopiti po borznem tečaju z oficielno premijo polovico terjatve, ki jo dobi izvoznik v svobodnih devizah.

Razvoj prometa

Razvoj železniškega blagovnega prometa, pa tudi rečnega in pomorskega, je merilo za gibanje gospodarske delavnosti. Najnovejši podatki o razvoju našega železniškega blagovnega prometa kažejo, da se je padanje ustavilo in se promet polagoma zopet dviga. V prvih 5 mesecih zadnjih let je znašalo število na naših železnicah natovorjenih vagonov:

	število natov. vagonov
jan. - maj 1930.	575.000
» » 1931.	566.000
» » 1932.	519.000
» » 1933.	494.000
» » 1934.	517.000

Letos je bilo na naših železnicah v prvih 5 mesecih natovorjenih 517.000 vagonov, to je za 23.000 vagonov ali za 4.6% več nego lani v istem razdobju in približno toliko, kakor pred dvema letoma. To povečanje je zaenkrat še malenkostno, vendar je treba upoštevati, da se je zadnja leta spričo podražitve železniških tovornin precej dvignil rečni promet in da tudi pomorski promet narašča. Gibanje rečnega in pomorskega prometa je bilo zadnja leta naslednje:

	rečna plovba (v milj. prevož. tonskih kilom.)	tonaža dospelih pomorskih ladij (v milj. ton)
jan. - april 1930	226	4.80
» » 1931	113	4.88
» » 1932	84	4.78
» » 1933	106	4.71
» » 1934	166	4.91

Naš rečni blagovni promet je bil letos večji nego zadnja tri leta, zaostaja pa seveda za rekordnim letom 1930. Številke o tonaži v naše luke došlih ladij sicer ne kažejo gibanja pomorskega blagovnega prometa, vendar je verjetno, da se je tudi pomorski blagovni promet nekoliko povečal. Ti podatki se objavljajo samo za vse leto in je bilo že lani zabeleženo malenkostno povečanje. Pomorski blagovni promet je lani znašal 21.1 milijona met. stotov nasproti 19.9 milijona met. stotov v letu 1932., ko je pomorski blagovni promet dosegel najnižje stanje.

Napredek zagrebške Gradske štedionice

Uprava Gradske štedionice v Zagrebu je te dni skienila, da bo od 28. t. m. izplačevala v celoti vse stare vloge na knjižice, ki ne presegajo vsote 25.000 Din in vse stare vloge na tekoče račune, ki ne presegajo vsote pol milijona dinarjev. Doslej so bile izplačljive v celoti hranilne vloge do 10.000 Din in vloge na tekoče račune do 100.000 Din, istočasno bo povišana mesečna kvota izplačil za ostale vloge.

Gradska štedionica v Zagrebu se je nepričakovano naglo izvlekla iz situacije, v katero je zašla zaradi navala vlagateljev v l. 1931. in 1932. Uspelo ji je, da si je znova pridobila zaupanje vlagateljev, kar nam priča tudi okolnost, da ima sedaj ta zavod že za preko 130 milijonov Din nov'h hranilnih vlog in te hranilne vloge od dneva do dneva naraščajo. Od pričetka navala vlagateljev v septembru 1931. do konca preteklega leta je Gradska štedionica v Zagrebu likvidirala že za 335 milijonov Din starih vlog, letos pa za nadaljnjih 87 milijonov. K zopetni mobilizaciji zagrebške Gradske štedionice je v znatni meri pripomogla zagrebška mestna občina, ki je letos najela pri Državni hipotekarni banki srednjeročno posojilo v višini 30 milijonov dinarjev, da izplača posojilo, ki ga je pred leti najela pri sindikatu zagrebških denarnih zavodov. Ker je bila v tem sindikatu udeležena tudi Gradska štedionica, je na ta način tudi ona prejela iz tega posojila znaten del gotovine. Na drugi strani pa je zagrebška mestna občina pravkar z uspehom izvedla emisijo 5 odstotnih blagajniških zapisov z amortizacijsko dobo 10 let. Okrog 20 odst. od skupne vsote 50 milijonov Din, to je 10 milijonov Din, je bilo pri tej emisiji vplačano v gotovini, 80 odst. pa v starih vlogah pri Gradski štedionici. Z izvedbo emisije blagajniških zapisov se je dolg mestne občine pri Gradski štedionici zmanjšal za 50 milijonov dinarjev, in sicer za 40 milijonov na podlagi kompenzacije s starimi vlogami, ki so jih odstopili vpisniki blagajniških zapisov, in 10 milijonov v gotovini. Dolg mestne občine pri Gradski štedionici znaša sedaj le še 60 milijonov Din. Gradski štedionici pa je tudi sami uspelo v znatnem obsegu likvidirati stare plasmane, tako da ima danes v starem in novem poslovanju skupaj za 130 milijonov Din gotovinskih sredstev. Zavod je torej sedaj izredno likviden in je pričakovati, da se bo v doglednem času odpovedal zaščiti po uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov.

Težkoče prevoznikov z motornimi vozili

Sredi maja je trgovinski minister izdal uredbo o izdajanju dovolitev (koncesij) za prevoz blaga z motornimi vozili. Ta uredba določa, da je potrebna za prevoz blaga z motornimi vozili, ki se ne vrši redno, dovolitev (koncesija), če se ta prevoz vrši preko mej občinskih okolišev. Dovolitev izdaja ban po zaslišanju pristojnih direkcij državnih železnic. Nadalje določa ta uredba, da se v takem nerednem prometu blaga z motornimi vozili ne smejo sprejemati kosovne pošiljke, temveč samo vozovne pošiljke. Gornje omejitve pa ne veljajo, če se z motornimi vozili prevažo blago lastne proizvodnje ali blago, ki je potrebno v obratu lastnega podjetja.

Gornja uredba je težko prizadela naše prevoznike z motornimi vozili. Te dni je posebna deputacija Združenja prevoznikov bivše ljubljanske oblasti, ki zastopa 14 srezov in mesto Ljubljano, posetila pod vodstvom g. Guština, predsednika odseka z motornimi vozili pri združenju prevoznikov, bana doktor Marušiča ter mu predložila daljšo spomenico.

Očividno ima uredba namen zaščititi državne železnice pred konkurenco prevoznikov z motornimi vozili. Ta zaščita pa ni upravičena že zaradi tega, ker donaša promet z motornimi vozili državi prav znatne dohodke. Lastnik tovornega vozila z nosilnostjo 3000 kg plačuje skupaj s trošarinami na bencin in olje in raznimi taksami povprečno na javnih dajatvah 2.40 Din pri vsakem prevoženem kilometru. Če avtomobil prevozi v enem letu 30.000 km, plača lastnik vozila na javnih dajatvah 72.000 dinarjev. V območju bivše ljubljanske oblasti je okrog 150 takih tovornih avtomobilov, ki dajejo državi skupaj na dajatvah letno preko 10 milijonov Din, poleg tega pa preživljajo še najmanj 100 družin.

Najbolj krivična pa je gotovo prepoved prevzemanja kosovnega blaga za prevoz proti plačilu, in sicer ne samo zaradi tega, ker ta prepoved ne bi bila splošna, saj veletrgovci (neprevozniki) nadalje lahko prevažajo svojim odjemalcem blago in ne plačujejo 15 odst. vozninske takse, ker stroške prevoza že vračunajo v ceno blaga; za prevoznike je ta določba tudi zaradi tega usodepolna, ker jim je sploh obrat nemogoč, če nimajo pravice prevažati kosovnega blaga in so navezani le na prevoz celih vozovnih pošiljk, ki jih gotovo ne morejo dobiti toliko, da bi lahko vzdrževali avtomobile. Če bodo sedanji predpisi obveljali, tedaj bodo morali prevozniki blaga z motornimi vozili opustiti obrat in prodati svoja vozila. V naši državi je že itak razmeroma malo tovornih avtomobilov in bi njih število še nazadovalo, če se onemogoči obratovanje prevoznikov z motornimi vozili, zato pri majhnem številu motornih vozil gornje omejitve tudi ne bi bile v interesu narodne obrambe. Prevoz z motornimi vozili pa ne prinaša samo državi znatnih dohodkov, temveč je tudi širšim plastem naroda v veliko korist. Naj tu omenimo le prevoz pohištva pri selitvah na večje razdalje. Tak prevoz je mnogo pripravnejši s tovornim avtomobilom, kakor z železnico, ker ni samo hitrejši (selitev iz Ljubljane v Maribor se lahko izvrši v enem dnevu, dočim znaša po železnici 5 dni), temveč tudi ni treba pohištva trikrat nakladati. Je pa še mnogo drugih razlogov, ki govore zato, da je treba prevoz z motornimi vozili ne samo ohraniti, temveč pospeševati.

Gospodarske vesti

= **Kredit za obiranje in sušenje hmelja.** Po posredovanju g. ministra dr. Alberta Kramerja in našega neumornega narodnega poslanca g. Ivana Prekorška je Privilegirana agrarna banka v Beogradu zvišala Savinjski posojilnici v Žalcu dovoljeni sezonski kredit v višini 300.000 Din za obiranje in sušenje hmelja za nadaljnjih 200.000 Din, skupaj torej 500.000 Din. Pozivamo vse one hmeljarje, ki se hočejo poslužiti tega kredita, da se nemudno zglase pri Savinjski posojilnici v Žalcu v svrho podpisa potrebnih listin. Pripomnimo še, da bo Savinjska podružnica v Žalcu, v kolikor ne bi ta kredit zadostoval za financiranje stroškov obiranje in sušenje, priskočila hmeljarjem z lastnimi sredstvi na pomoč ter na ta način omogočila pravočasno in nemoteno spravljanje letošnje hmeljske letine. — Hmeljarsko društvo za Slovenijo.

= *Rumunija letos ne bo izvažala žita.* Od vseh vzhodnoevropskih agrarnih držav je Rumunija menda najbolj trpela zaradi suše. Stanje posevkov se je sicer potem, ko je padel dež, nekoliko zboljšalo, vendar je prišel ta dež za pšenico, oves in ječmen prepozno in je koristil samo razvoju koruze in sladkorne pese. Rumunsko kmetijsko ministrstvo je sedaj izdalo prvo cenitev letošnjega žitnega pridelka, ki pravi, da bo pridelek pšenice znašal le 14 milijonov metrskih stotov, to je le polovica povprečnega pridelka v zadnjih petih letih. V enakem razmerju bo manjši tudi pridelek ječmena, ki se ceni na 8 milijonov metrskih stotov, in ovsa, ki se ceni na 5 milijonov metrskih stotov. Bodoči pridelek koruze se v sedanjem času ne da še zanesljivo oceniti, vendar se tudi pri koruzi računa z znatno manjšim donosom, in sicer v višini 24 milijonov metrskih stotov nasproti 46 milijonom v povprečju zadnjih petih let. Gornje količine pridelka ne bodo zadostovale za kritje domače potrebe in znaša primanjkljaj okrog 10 milijonov metrskih stotov žita. Ta primanjkljaj se bo kril deloma iz starih zalog, pa tudi potem bo treba skrajno šteditи. *O kakem izvozu žita v l. 1934-35 pa ne more biti govora.*

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini tvdrke Lovro Sebenik, trgovina z vinom, kuhanje malinovega soka, tvornica žganja, likerjev in rumove esence v Ljubljani (poravn. upravnik Tone Javornik, revizor v Ljubljani; poravnalni narok 25. avgusta ob 10., prijavni rok do 20. avg., kvota 40%) in o imovini Franca Zavodnika mizarskega mojstra v Št. Vidu nad Ljubljano (porav. upravnik Ivo Trebar, zas. uradnik na Rudniku pri Ljubljani; poravn. narok 25. avg., ob 10., prijavni rok do 20. avg., kvota 40%.)

= **Tečaj za moško in damsko krojenje v Ljubljani.** Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI priredi v Ljubljani poseben tečaj za moško in damsko krojenje. Poučeval bo po svojem patentiranem krojnem trikotu krojaški mojster Šauer. Tečaj bo od 30. julija do 4. avgusta, in sicer tri ure dopoldne za moško in 3 ure popoldne za damsko krojenje. Od 6. do 9. avgusta bo celodnevno praktično izdelovanje moške obleke na podlagi priučenega krojnega sistema. Udeleženci na moški, kakor tudi oni za damski krojni tečaj, dobe proti odškodnini 10 Din mali trikot za vežbanje, trikot za praktično uporabo pa si lahko nabavijo pri vodji tečaja, ako ga bodo želeli. Pristojbina za tečaj bo izjemno zaradi težavnega gospodarskega položaja krojaškega obrtništva le 50 Din, dokazano revnim obrtnikom in brezposelnim pomočnikom pa se bo na prošnjo po redno in uspešno dovršenem tečaju vrnila ta pristojbina delno ali v celoti. Vse stroške tečaja nosi zbornični zavod. Prijave za moški in posebej za damski krojni tečaj naj pošljejo interesenti najkasneje do 23. t. m. na Zavod za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani.

Borze

19. julija

Na ljubljanski borzi se danes oficielni tečaji niso mnogo spremenili, le Newyork je bil nekoliko čvrstejši. V privatnem kliringu so avstrijski šilingi nadalje nekoliko popustili in notirajo sedaj 8.95 do 9.05 (v Zagrebu promet 8.82, v Beogradu tečaj 8.75 do 8.85). Angleški funti so se v Zagrebu trgovali v privatnem kliringu po 246.50, grški boni pa po 29.50. Španske pezete so v Zagrebu ponujali po 6.32.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda za malenkost popustila in notira sedaj 317 — 319 (v Beogradu promet po 317), za julij pa je bil zabeležen zaključek po 320. Do prometa je prišlo tudi v 8 odstotnem Blairovem posojilu po 65.50 in v 6 odstotnih begluških obveznicah po 58 in 57. Končno je bil zabeležen zaključek v Trboveljski po 90.

Devize.

Ljubljana: Amsterdam 2302.07—2313.43, Berlin 1306.80 — 1317.60 Bruselj 794.41 — 798.35, Curih 1103.35 — 1113.85, London 170.86 — 172.46, Newyork 3372.16—3400.42, Pariz 224.38—225.50, Praga 141.23—142.09, Trst 291.01 — 293.41 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.95—9.05.

Zagreb. Amsterdam 2302.07—2313.43, Berlin 1306.80—1317.60, Bruselj 794.41—798.35, London 170.86—171.46, Milan 291.01—293.41, Newyork kabel 3394.16—3922.42, Newyork ček 3372.16—3400.42, Pariz 224.38—224.50, Praga 141.23—142.29, Curih 1108.35—1113.85.

Curih. Pariz 20.23, London 15.48, Newyork 307.—, Bruselj 71.60, Milan 26.30, Amsterdam 207.6550, Berlin 118.10, Dunaj 57.50, Stockholm 79.80, Oslo 77.80, Kobenhavn 69.10, Sofija 12.75, Praga 58.0250, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) London 24.23, Milan 46.12, Newyork 538.47, Pariz 35.57, Praga 21.74, Curih 175.44, 100 S v zlatu 128.—.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 318—320, 7% invest. 71—72, 8% Blair 64—65 (64 zaklj.), 7% Blair 57—58, 7% Drž. hip. banka 68—69, 4% agrarne 38.50—39.50, 6% begluške 55—56.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 317—319, za julij 318—320, za avg.-nov. 318—320, za dec. 318—324, 4% agrarne 38 den., 6% begluške 56—56.50, 7% Blair 58—59.50, 8% Blair 65.50—66, 7% Drž. hip. banka 67 den.; delnice: Nar. banka 3900 den., PAB 216 den., Šečerana Osijek 110—125, Trbovlje 80—90.

Beograd. Vojna škoda 316.50—317 (317 zaklj.), za sept. 319.50—320 (319), za dec. 320—322, 4% agrarne 38.50—39.50, 6% begluške 56—56.25 (56.25), 8% Blair 65.25 den., 7% Blair 58—58.50 (58.25), 7% Drž. hip. banka 68 den., Nar. banka 4025—4050 (4025), PAB 218—219.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 9.60, Alpina-Mont. 8.75.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago, 19. julija.** Začetni tečaji: **Pšenica:** Za julij 99.50, za sept. 101, za dec. 102; **koruza:** za sept. 63.50, za dec. 66.25.

+ **Winnipeg,** 19. julija. Začetni tečaji: **Pšenica:** za sept. 87.625, za dec. 88.50.

+ **Ljubljanska borza** (18. t. m.). Tendenca za žito mirna. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 162.50—165, baška, 80 kg po 165—167.50; **koruza** (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za julij 147.50—150; **moka:** baška »0g« po 250—255, banatska 255—260.

+ **Novosadska blagovna borza** (19. t. m.). Tendenca stalna, promet srednji. **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, srednjebaška, gornjebaška, stara, 78 kg 105—107.50, nova, 79 kg 104—106; okol. Sombor, stara, 78 kg 104—106, nova, 79 kg 102—104; baška potiska, stara, 77 kg 110—112.50, nova, 79 kg 110—112.50; ladja Tisa, stara, 77 kg 115—117.50, nova, 79 kg 115—117.50; slavonska in sremska, stara, 78 kg 105—107.50, nova, 79 kg 102.50—105; gornjebanatska, stara, 77 kg 105—107.50, nova, 79 kg 100—102.50. **Ječmen:** baški, sremski, novi, 65/66 kg 84—86. **Koruza:** baška 91—93; okol. Sombor 93—95; banatska 91—93; baška ladja Tisa, Dunav 101—103. **Moka,** baška, banatska »0g« in »0gg« 180—200 (sremska, slavonska 180—190); »2« 160—180 (160—170); »5« 140—160 (140—150); »6« 120—140 (120—130); »7« 105—110 (105—110); »8« 107.50—112.50 (107.50—112.50). **Otrobi:** baški, sremski 77.50—80; banatski 80—82.50.

„Hubertus" domače milo, da lepo belo perilo

Teheranski vampir

Angleški listi poročajo iz Teherana, da je bil v tem mestu na smrt obsojen množestveni morilec Ali Asghar. Zločinec je pred svojo smrtjo priznal, da je umoril 28 dečkov, od teh 8 v Teheranu, 20 pa v Iraku. Ko so ga orožniki prijeli, so našli pri njem posodo petroleja, okrvavljeno obleko in krvav nož. Spričo obtežilnega gradiva je zločinec priznal svoje umore in je celo peljal orožnike na kraj, kjer je pokopal obglavljena trupla svojih žrtev.

V zagovoru na obravnavi je teheranski vampir navajal, da je zagrešil zločine zgolj iz ljubezni do brezposelne mladine, ki se mu je preveč smilila, da bi ji dal dorasti v berače.

Za kratek hip nam je bila vzeta, v trpljenju vsa očiščena, naša mama, odnosno stara mama, gospa

Minka Bonačeva roj. Medar

vdova po tiskarju

Na svetokriško božjo njivo jo ponesemo v soboto, dne 21. julija, ob ½4. popoldne izpred škofije št. 13; ob oltarju Gospodovem pa nam bo drag in svet njen spomin vse dotlej, ko tudi nas objame Kristusov mir.

Ljubljana, dne 19. julija 1934.

FRAN BONAČ, kurat, katehet, in IVAN BONAČ, brata; ALBERT in MINKA JELOČNIK roj. BONAČ, zet in hči; MIRIAM, KLAVDIJA, MARTINCA, MARJANCA, BERTI, JOŠKO, njeni varovanči, **vnuki ter ostalo sorodstvo.**

„Smrtni torpedo“

Raketa, orožje bodoče vojne — Izum dveh avstrijskih inženjerjev, ki zna spremeniti vojno tehniko

Medtem ko vse države sveta jačajo svoje zračne flotilje, da jih bodo mogle v primeru vojne poslati čim globlje v sovražnikovo deželo, sta dva dunajska inženjerja, neki stavbni svetnik in neki bivši asistent dunajske tehnike, izumila torpedo smrti. Ta torpedo — pišejo dunajski listi — lahko povzroči popoln preobrat v sodobnem oboroževanju. Lahko ga bodo sprožili, da bo frčal na stotine in stotine kilometrov globoko v sovražnikovo deželo, kjer bo sipal smrt na ljudi brez nevarnosti, da bi ga kdo ustavil na njegovem potu.

Novi zračni torpedo bo letel s takšno brzino, da ga ne bo mogoče ustaviti z nobenimi pripomočki proti vodni torpedi, je tudi zračni torpedo zgrajen iz velikega oddelka za eksplozivne snovi, zadaj pa ima shrambo za rakete, ki ga bodo gnale na cilj.

Pri odstrelitvi bo dobil torpedo potrebni zagon, potem pa bodo med vožnjo v repu eksplodirale snovi, ki ga bodo poganjale dalje.

Neki drugi inženjer pa je izumil izstrelek, ki lahko prebije tudi najmočnejše jeklene plošče. Izstrelek je narejen iz kemične zmesi, ki pri udarcu na ploščo v trenutku razbeli jeklo, da se uda probojni sili izstrelka. Jekleni oklep se na ta način prav za prav stopi.

Za prvo in drugo iznajdbo se zelo zanima inozemstvo. Oba izumitelja so pozvali iz Avstrije, ker hoče prvi izum kupiti neka evropska država, za drugo metodo pa se zanima posebno Anglija, ki je tudi pozvala inženjerja na Angleško ter ga proti zelo dobri plači angažirala za neko kemično tvornico. Na Angleškem sedi zdaj ta inženjer v kemičnem laboratoriju ter izpopolnjuje svoj izum, s katerim pripravlja smrt milijonom nedolžnih ljudi.

Stratosferni letalec

Znani ameriški letalec Wiley Post namerava poleteti iz Londona v Melbourne ob meji stratosfere

Nesreča na Himalaji

Vodja in dva druga udeleženca nemške odprave izginila v večdnevnem snežnem metežu — Trije nosači mrtvi

Iz Simle v Indiji poročajo, da je zadela nemško ekspedicijo na Himalajo huda nesreča. Trije najboljši člani odprave Merkl, Wieland in Welzenbach so izginili v silnem snežnem metežu, ko so se ravno bili pripravili, da naskočijo Nanga Parbat. Istočasno so izginili tudi trije nosači-domačini.

Že pred tedni so brzojavne vesti napovedovale naskok nemške ekspedicije v Himalaji na Nanga Parbat. Takrat so bili raziskovalci dosegli višino 5800 m nad morjem in so taborili na najvišji točki lednika Rakiot.

Naskok na Nanga Parbat, ki ga doslej še nihče ni premagal in tudi ne skušal premagati, se je imel izvršiti v dveh skupinah. Hribolazci so se bili razdelili tako, da sta bila v prvi skupini Merkl in Welzenbach, v drugi pa Wieland. Zdi se, da sta obe skupini, ki sta odšli na pot v slabem vremenu, podlegli vremenski katastrofi.

V nemški ekspediciji na Himalajo so se že dalj časa pojavljale težave, ki so ovirale uspešno napredovanje. Po zadnjih dopolnilnih kablogramih sta že 7. julija zbolela dva nosača ekspedicije za višinsko boleznijo. Neki član odprave, ki sta ga spremljala na potu, je potem sam z največjo težavo prispel v taborišče, kjer je alarmiral moštvo, ki je šlo in pobralo kulija, da nista umrla v večnem snegu in ledu.

Taborišče št. 8 je bilo zadnje dni v višini 7600 m. Dva člana ekspedicije pa sta se dvignila še 300 m višje, odkoder pa sta se zopet vrnila v šotore. Tam so doživeli hribolazci strašne ure. Burja je tako divjala in rezala, da jim je hotela odnesti šotore. Člani ekspedicije so morali z vso silo držati šotorovino, da se ni pretrgala na kose. Če bi se bilo to zgodilo, bi bili raziskovalci ob streho.

8. julija so skušali trije člani ekspedicije prinesti živež iz nižje ležečih taborišč v višja. Toda obtičali so v pršiču pred petim taboriščem. Vreme se je ponoči spremenilo na slabše, iz vetra je nastal orkan in nosačem, ki so si bili oprtali tovore, je burja odtrgala zavoje z ramen.

Tudi 9. julija se je orkan nadaljeval. 10. julija je nastopilo spremenljivo vreme z ostrim mrazom. Tega dne so se vrnili štirje kuliji z Rakiot-Peaka z zmrzlimi rokami in nogami v taborišče št. 4 in so poročali, da je burja uničila taborišče št. 5 in 6. Šele 11. julija se je vreme zjasnilo in umirilo. Ta dan so prišli nekateri nosači do smrti izčrpani v taborišče št. 4. O Merklu, Wielandu in Welzenbachu pa ni nobenih vesti. Čeprav veljajo ti trije za najbolj izkušene nemške alpiniste, se je bati, da so postali žrtve svojih alpinističnih ambicij.

Novi Chaplinov film ne bo govoril

Imenuje se „Cosmopolitan“ in se bo čez pol leta že predvajal

Pet let je že minulo, odkar je Charlie Chaplin, veliki filmski komik židovskega rodu, dovršil in izročil javnosti svoj zadnji film »Luči velemesta«. V teh petih letih so se v svetovnem tisku nemalokrat pojavile vesti, da se pet in štiridesetletni Chaplin ne bo več vrnil v delu, ampak bo prekrižal roke in počival na lavorikah, ki si jih je nabral do 40. leta starosti.

Zdaj pa poroča dopisnik angleškega »Daily Maila«, da je bil v Beverley Hillsu gost filmskega zvezdnika. Tam je spoznal Pauletto Goddardovo, najnovejšo Chaplinovo ženo, a tudi množico komikovih prijateljev, ki so skoro vsi do zadnjega specialisti za socialna vprašanja. Navzoča sta bila tudi dva, ki sta zbujala posebno dopisnikovo pozornost: to je bil neki moški, ki je živel leta in leta v Rusiji, ter drugi, ki je priznan kot avtoriteta v socialnih problemih. Obadva je naskakoval Chaplin z nešteto vprašanji o socialnih razmerah.

Tako je dopisnik angleškega lista izvohal, da pripravlja Chaplin nov film, ki bo imel naslov »Cosmopolitan« ter bo jedka in žgoča satira na družabno obliko v bodočnosti.

Chaplin se je baje v zadnjih letih bavil izključno s študijem socialnih vprašanj, ki bodo osrednja zamisel njegovega najnovejšega filma. Prišel je do zaključka, da se obeta človeštvu doba mehanizacije, drila in nekritične slepe pokorščine, kar vse skupaj predstavlja produkt nadorganizacije človeške družbe. Del dejanja novega Chaplinovega filma se bo odigraval v tvornici, kamor se bo Chaplin sam postavil med delavce. Komik bi rad ubežal tej kletki, preden ga zajame masa delavcev, ki se pridejo umivat. Tedajci pa se pojavi v umivalnici nadzornik z debelo cigaro v ustih in ustavi Chaplina, ki se skuša potuhniti. Komik skuša zbežati nazaj k svojemu stroju. Potem se skuša oprostiti tvorniškega življenja na razne načine. Toda čim bolj se izmotava, tem bolj se zaplete v intrige. Ko doseže dejanje višek, se pojavi ženska, ki jo predstavlja Pauletta Goggardova, in reši ubogega človeka tvorniške more s tem, da ga spravi v ječo.

Novi Chaplinov film ne bo govoreč film. Chaplin utemeljuje to na čisto svoj način. Pravi namreč, da je bistvo filma pantomina, ne pa glas. Film bo izgotovljen do konca tega leta in se bo predvajal že v januarju 1935.

„Večna ženskost“

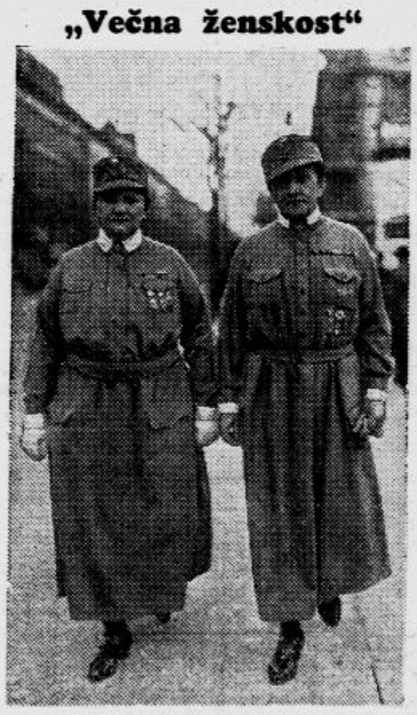

Dve voditeljici finskega ženskega društva »Lotta Svaerd«, ki je bilo ustanovljeno l. 1918. med osvobodilnimi boji Finske

Dragi Delacroix

Slika »Konji pri vodi«, ki jo je naslikal Eugene Delacroix l. 1862 kratko pred svojo smrtjo, je dosegla nedavno na javni dražbi v Parizu neverjetno visoko ceno 202.000 frankov. Pri razprodaji Delacroixove zapuščine l. 1864 je imela slika ceno 2400 zlatih frankov.

Kako silno so poskočile Delacroixove slike v ceni od mojstrove smrti, oziroma izza dob njegovega življenja, pa kažejo tudi nekateri drugi primeri. Slika »Umor škora v Liegeu« je stala prvotno samo 1500 frankov. Kmalu je poskočila na 6000 frankov, pozneje na 35.000 frankov, zatem na 46.000 frankov in končno je dosegla na dražbi pri Carcanu vsoto 205.000 zlatih frankov.

Ženska—moški—ženska

Pred debreczinskim sodiščem se vleče nenavadna ločitvena tožba. Žena posestnika Alberta Deaka toži svojega moža zaradi spremembe spola. L. 1905 se je izvršila v Deaku sprememba. Deklica, ki se je dotlej čutila žensko, je zbolela in se spremenila v moškega. Zato so popravili njeno dekliško ime iz Elizabete v Alberta.

To je bilo pred petnajstimi leti. Albert je živel kakor vsi moški, poiskal si je nevesto, se oženil in žena mu je rodila sina. Kmalu po tem dogodku pa se je začel Albert zopet spreminjati. Zbolel je in ko je okreval, ni bil več moški, temveč ženska. Deak je moral zopet zahtevati, da ga prekrstijo v Elizabeto, kar se je zgodilo. Njegova žena pa ni hotela imeti za moža Elizabete in ker je Albert izginil, je vložila tožbo za ločitev. Sodišče še ni izreklo svoje zadnje besede v tej kočljivi pravdi.

Zračni taksiji

Pred kratkim so v New Yorku otvorili letalsko progo, ki je namenjena večinoma trgovcem in poslovnim ljudem. Veliki hidroplani obratujejo štirikrat dnevno na progi New York—Long Island.

Iz New Yorka prevažajo na Long Island kopalce, ki jih poberejo naravnost na posebnih zbirališč, ko se vračajo z dela. Z njimi odletijo v kopališče in jih proti večeru zopet prepeljejo domov. Sezijska vozovnica za takšne polete s hidroplanom velja 350 dolarjev za ves poletni čas.

Zbližanje med Turčijo in Perzijo

Perzijski vladar Rhiza Šah Thelevi (na desni) je obiskal turškega državnega predsednika Kemal pašo, s katerim se je dogovoril glede skupnega reformnega dela v obeh sosednih državah

Eksplozija na strelišču

Pri razkazovanju „gluhega“ izstrelka je izgubilo življenje pet francoskih vojakov, dvanajst pa je hudo ranjenih

Na francoskem vojaškem vežbališču za streljanje Maisons-Lafitte se je primerila strahovita nesreča. Neki naboj, ki se ni razpočil pri streljanju, je eksplodiral v trenutku, ko ga je podčastnik razkazoval vojakom, ki so se bili zgostili okrog njega, da bi natančno proučili vzrok njegove »gluhosti«. Učinek eksplozije je bil strašen. Pet vojakov je raztrgalo na kose, 26 pa jih je bilo ranjenih, med njimi 12 z življenjsko nevarnimi poškodbami.

Takoj ko se je v Parizu izvedelo o nesreči, je odpotovala v Maisons-Lafitte vojaška komisija, sestoječa iz maršala Petaina, generala Weyganda in vojaškega poveljnika pariškega mesta, generala Pretelata.

Komisija je na licu mesta ugotovila, da se ni primerila eksplozija pri izkladanju municije iz zabojev, temveč pri manipuliranju nekega podčastnika z izstrelkom, ki ni eksplodiral. Temu podčastniku je izstrelek po neprevidnosti padel iz roke na tla. Eksplodiral je s strahovitim učinkom in raztrgal štiri vojake na kose, petega pa tako hudo ranil, da je umrl na nosilih med prevozom v bolnišnico.

Ranjence so prepeljali v vojaški lazaret St. Germain. Dvanajstorica nesrečnikov ima tako hude poškodbe, da dvomijo, če bodo ostali živi in okrevali.

Nesreča je zbudila veliko vznemirjenje v francoski javnosti, ki zahteva, da se opreznejše ravna z eksplozivi.

Skrivnost tujske vodnice

V Parizu razkazuje tujcem zanimivosti dama, o kateri nihče ne ve, kdo je

Kdo je pozornost zbujajoča rjavka, ki vodi dan za dnevom množice tujcev po Parizu in jim razkazuje muzeje in galerije, cerkve in druge pariške znamenitosti? Kdo je ta dama, ki tako natančno pozna zgodovino in umetnost francoske prestolnice, da zadivlja s svojo besedo moške in ženske, stare in mlade?

Ta ženska govori poleg francoščine gladko angleški, ruski, italijanski in nemški ter pravi, da se piše Ferreolina Bataudova. Toda njen priimek mora biti, tako menijo Francozi, izmišljen, kajti v francoskem jeziku ne pomeni nič. In prav zato je zvedavost pariških reporterjev potencirana do skrajnosti ter skušajo razgaliti osebnost prikupljive rjavke, ki ima toliko vodniških služb, da jedva ustreza prošnjam podjetij, ki razkazujejo tujcem pariške znamenitosti.

Gospodično Ferreolino Bataudovo obdaja že venec legend. Vsi vprašujejo, če je Francozinja, a skoro vsi odgovarjajo, da to skoro ni mogoče. Mnogi pa vedo povedati, da je to hči bivšega ruskega generala, ki je morala v nežni otroški dobi pobegniti iz domovine ter se je kot emigrantka ustanovila v Parizu, in sicer šele potem, ko je svoja dekliška leta prebila v Indiji. Druga verzija pa pripoveduje, da je Bataudova hči bivšega visokega angleškega kolonialnega uradnika, ki je prišel v nemilost pri londonskih državnikih in je moral zaradi tega ostaviti službo. Nekaj glasov šušlja celo o tem, da je Ferreolina Bataudova vohunka. To so nekateri verjeli zaradi tega, ker je lepa vodnica hodila po razkošnih sobanah Tuillerij, po Domu invalidov ob Napoleonovi krsti, po dvoranah Sorbonne in po Montmartru in Montparnasseu tako, kakor bi hotela izvohati posebnosti vseh teh krajev.

In kako se bo to končalo? Z zakonom kakšnega angleškega lorda ali indskega maharadže, katerih je vedno dovolj v francoski prestolnici? O tem govore Parižani vedno bolj in čakajo dneva, ko bodo brali v listih senzacionalno oznanilo, da se je Ferreolina Bataudova oddala z uspehom, ki popolnoma odgovarja njeni veliki spretnosti pri razkazovanju pariških znamenitosti.

Tanki v puščavi

Vzdolž perzijsko indske meje križarijo še zmerom angleški tanki

Zvezde padajo...

Odprava ameriškega kontreadmirala Byrda na južnem tečaju je pred kratkim opazovala pojav utrinkov, kakor ga ne pomnijo izza l. 1883. Astronom odprave Poulter in dva druga opazovalca so ugotovili, da je padlo vsako uro časa na zemljo 300 zvezd. Pojav je dosegel višek točno opolnoči, trajal pa je do ranega jutra. Meteore je bilo mogoče opazovati tudi s prostim očesom.

Šestletna mati

Pariški »Journal« poroča iz Bombaya, da so imeli zdravniki v Delhiju (Indija) priliko opazovati porod nenavadno mlade matere, deklice, ki je komaj dovršila šest let in osem mesecev. Deklica je povila zdravega otroka.

Čeprav so otroški zakoni in tudi zgodnji porodi v Indiji nekaj vsakdanjega, pomeni ta primer v zdravniški praksi vendarle edinstven dogodek ter ima v statistiki porodov rekord v pogledu mladosti matere.

ANEKDOTA

Marija Theresija Goffrinova je bila zaradi svoje duhovitosti znana v vsem Parizu. V njenem salonu so se sredi XVIII. stoletja shajali najodličnejši francoski filozofi. Kmalu potem, ko je dama obvdovela, jo je vprašal neki obiskovalec:

»Prosim vas, povejte mi, kje pa je tisti gospod, ki je vedno molče sedel na koncu mize?«

»To je bil moj soprog,« je odvrnila dama, »pravkar je umrl.«

VSAK DAN ENA

Ribolov

»No, kako gre, ste že kaj ujeli?«

»Če ujamem še pet takih, jih bom imel ravno pol tucata, kar bo zame popolnoma dovolj.«

Kolonjska voda

225 let dragocene osvežujoče tekočine

V Kelmorajnu, porenski metropoli, obhajajo te dni znamenit jubilej: 225 letnico obstoja znamenite tvrdke Johann Marija Farina, kjer so tedaj začeli izdelovati slovito kolonjsko vodo, ki jo poznajo danes po vsem svetu. Razvoj tvrdke Farina je povezan s kosom kelmorajnske zgodovine.

Ustanovitelji tvrdke so priromali v Kelmorajn v začetku 18. stoletja iz Sante Marije Maggiore v Zgornji Italiji. To sta bila mlada Italijana Johann Baptist in Johann Marija Farina, ki sta prišla v Nemčijo z namenom, da si tam poiščeta zaslužek in osnujeta eksistenco.

Mladeničema se pač ni sanjalo, kakšen razmah bo zavzel njun recept za pridelovanje »aque admirabilis«. Kajti v začetku sta se bavila s prodajo galanterijskih predmetov in svile. Postrani sta tudi služila s prevažanjem pohištva. Razpečavanje dišeče vode jima je bilo takisto postranski zaslužek. Šele ko so vsi drugi pridobitni viri usahnili, sta se Italijana posvetila z vsemi silami in znanjem kolonjski vodi, ki je postala mogočna veja kelmoranjske obrti.

Ime »kolonjska voda« je dobila ta voda od bratov Farina ob času sedemletne vojne, ko so prišle v Kelmorajn francoske čete. Te so krstile dišečo vodo za »Eau de Cologne«, kakor še danes stoji pisano na izvirnih steklenicah.

Kolonjska voda je proizvod iz najfinejših eteričnih olj in vinskega cveta. V začetku so jo rabili za vse vrste bolezni. Kelmorajnska univerza je namreč izdala spričevalo, ki naj bi pričalo o zdravilni moči kolonjske vode proti vsem boleznim. Univerza je priporočala vodo za notranjo in vnanjo uporabo. Za notranje zdravljenje so jo jemali po 50 do 60 kapljic na vinu, vodi, kropu itd. Zapisovali so jo proti strupom, slabemu zraku, utripanju srca, glavobolu, a tudi proti obolenjem jeter, vranice, črevesja, želodca, celo proti krčem in revmi, oneklinam, zobobolu in skorbutu, putiki itd. Priporočilo univerze v Kelmorajnu je tako hvalilo nadišavljeno vodo, da sta se lastnika podjetja zelo zmerno držala, ko sta objavljala izvlečke iz njega. Objavila sta le majhen del njegove vsebine, pač v zavesti, da bi sicer kompromitirala visoko ustanovo, ki jima je napisala takšno priporočilo.

Brata Farina sta imela v začetku skromno trgovinico v osrčju mesta, in sicer njegovega starega dela. L. 1723 se je trgovina preselila na Jülichov trg. Kolonjsko vodo so tedaj razpečavali v majhnih zelenkastih stekleničicah, ki so držale 4 do 8 unč tekočine. Vodo so imenovali tudi »rosolio« (rožno olje). Skrivnost recepta so ohranili lastniki do današnjih dni. Sestava vode je znana le najožjemu rodbinskemu svetu, ki z njim pridobiva milijonsko premoženje.

V 225 letih se je recept za pridobivanje kolonjske vode jedva spremenil. Kletni prostori tvrdke napravljajo na obiskovalca vtis, kakor da je prišel v vinsko klet. Sod stoji poleg soda, v vsakem je nekaj, kar pomaga napraviti kolonjsko vodo. Ko zmešajo vse potrebne snovi, spravijo vodo v nov sod in tam mora čakati, da se uleži. Šele čez nekaj mesecev odpro pipo in tedaj privre iz soda kristalnočista tekočina, pristna Eau de Cologne.

Tvrdka Farina je imela v dolgem času svojega obstoja tudi mnogo posla s konkurenco, ki je navzela včasi naravnost groteskne oblike. Do l. 1750. sta bila brata Farina edina moža svojega imena v Kelmorajnu, ki sta izdelovala čudežno osvežilno vodico. L. 1794 pa so bile v mestu že štiri tvrdke Farina, in vse so izdelovale Eau de Cologne. L. 1865 se je njih število pomnožilo že na 39 podjetij Farina. Vsa so izdelovala kolonisko vodo, čeprav niso imela niti najmanjšega stika s prvotno tvrdko bratov Farina. Prvotna tvornica kolonjske vode je zaradi tega dala patentirati svoj trgovski znak, ki jo vsaj nekoliko ščiti pred posnemovalci.

Nemogoče si je napraviti sliko o porabi kolonjske vode. Hudomušni statistiki so izračunali, da bi se vodostaj Rena dvignil od Bodenskega jezera do holandske državne meje za 2.10 m, če bi zlili v strugo vso vodo, ki se prodaja po svetu pod tem imenom. S plutovino, ki rabi za zamaške vseh vrst »originalnim« steklenicam kolonjske vodice, pa bi lahko zgradili dve piramidi Keopsove velikosti.

S P O R T

Gradjanski, Zagreb : Ilirija

Drž. prvenstvena tekma v nedeljo ob 17.15 na Stadionu. Ob 15.45 predtekma Ilirija B : Trbovlje.

V modro belih dresih se nam bo predstavila v nedeljo na Stadionu zagrebška nogometna elita, da pomeri svoje sile v prvenstveni borbi z našimi »purgerji«. Dolgo, več kakor dve leti, so pristaši belozelenih pričakovali svojega velikega dne — in evo, v nedeljo se jim bo izpolnila želja. Gledali bodo svoje miljence v borbi z odličnim zastopnikom Zagreba z Gradjanskim. Koliko slave je združene s tem velikim imenom. To je moštvo znanega Perške, Cindriča, Gillerja, moštvo, ki je poneslo pred leti slavo jugoslovenskega nogometa daleč tja v domovino Špancev. In prav takrat je belozeleni prapor zatemnil njihovo slavo, ko so se vračali zmagoviti z one turneje. Potem pa ni bilo nikoli pravega revanža...

Kako pa je danes? Gradjanski je še vedno naše odlično reprezentančno moštvo. Slavnega Maksa je zamenjal Bratulič, vratar neverjetne hladnokrvnosti, drznih robinzonad, vratar, ki je up in nada zagrebškega nogometa. Stara grča v obrambi je Rajkovič. Desetletna rutina mu daje toliko sigurnosti, da užene še tako premetenega nasprotnika. Uspešno mu sekundira Hügl, ki se je navzel vseh dobrih lastnosti od svojega partnerja. Krilci v postavi Sinkovič, Premrl, Pikič so najsolidnejša formacija enajstorice. Pa tudi v napadu se uveljavlja nov sistem. Krili Šipoš in Kokotovič sta nosilca vseh nevarnejših napdov. V sredi pa je eksekutor »šimšir«, ki sta mu nogi prava topova in revež je vratar, ki mora krotiti njegove »čisto« streljane žoge. Weber in Ribič sta mlada talenta, ki ju forsira trener prav zaradi novega sistema.

Kaj pa domači? Dobri dve leti jih nismo videli na delu v prvenstvenih tekmah z močnejšimi klubi. Slabe spomine imamo na tiste čase. Toda ta čas se je vse spremenilo. Mnogih ni več, še več je prišlo novih. Ti novi ljudje so pokazali nove lastnosti. Predvsem so vcepili tovarišem svojo poslovično borbenost, ki smo jo pri Iliriji zadnje čase pogrešali. Čeprav preganjani po raznih neprilikah, so naši Ilirijani trenirali zagrizeno in vestno. Nazadnje so posvetili vso pažnjo še kondicijskemu treningu, tako da smo prepričani, da so tehnično in fizično dovolj pripravljeni za srečanje z vsakim izmed naših klubov. Treba pa je, da bodo fantje pokazali v nedeljo vse svoje znanje in napeli vse svoje sile, če bodo hoteli izvojevati zmago in odvzeti točke nasprotniku kot je zagrebški Gradjanski. Naše občinstvo jih bo pri tem gotovo podprlo s toplimi simpatijami.

II. mednarodni tableteniški turnir na Bledu

Pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kraljeviča Andreja.

Sportni klub Ilirija priredi v dnevih 1. in 2. avgusta t. l. v Kazini Parkhotela na Bledu svoj II. mednarodni table teniški turnir. Tekmuje se v naslednjih disciplinah: 1. single gospodov; 2. single dam; 3. single gospodov — neverificirani; 4. single dam — neverificirane; 6. double gospodov; 7. double juniorjev; 8. mixed double; 9. mixed double za neverificirane; 10. hotelska moštva. Prijavnina znaša za discipline od 1. do 5. 15 Din, za discipline od 6. do 9. 20 Din za disciplino 10. Din 60. Zaključek prijav je za verificirane jugoslovenske tekmovalce dne 29. t. m. (vklj.), za ostale tekmovalce pa do pričetka turnirja. Žrebanje bo dne 31. t. m. ob 20.30 v gornjih prostorih Kazine.

Turnir se prične oba dneva ob 9. Prvi in drugi, pri zadostnih prijavah tudi tretji, bodo prejeli darila oziroma nagrade. Zmagovalec v prvi disciplini bo prejel še naslov: »Prvak II. mednarodnega t. t. turnirja na Bledu« in prehodni pokal SK Ilirije, ki si ga bo trajno osvojil po trikratni zmagi. Naslov in pokal brani g. Ladislav Hexner, ŽGD Makabi Zagreb. Na turnirju se bo igralo po pravilih JTTS. Tekmuje se z Neu Villa žogami po cup best of five sistemu. Prijave je treba poslati na naslov: SK Ilirija, Ljubljana, poštni predal 175 ali pa Nagy Ernestu, Bled, Parkhotel.

Službene objave LNP

(Iz predsedstva namesto seje p. o.)

Za nedeljo 22. t. m. se določijo naslednje tekme: v Mariboru, igrišče Svobode, ob 17.30 Svoboda : Dobrna, službujoči Fischer, dovoli se predtekma. — V Ljubljani ob 17.15, igrišče Ilirije, Ilirija : Gradjanski, dovoli se predtekma, službujoči Buljević, nadzor nad blagajno Šetina. Ilirija postavi 10 rediteljev. — V Škofji Loki ob 17.30 poskusna tekma Sora : Korotan, Kranj.

V verifikacijo predloženi igralci se bodo verificirali na prihodnji seji p. o. s pravico takojšnjega nastopa. — Stanko l. r.

V nekaj vrstah. Poljske hazenašice, ki so po porazu v meddržavni tekmi v Zagrebu uspešno odigrale nekaj tekem po raznih naših hazenskih središčih, so v torek v nočni tekmi gostovale proti Marsoniji v Slavonskem Brodu. Družina Marsonije, ki je bila ojačena z igralkama Kunštekovo in Tonkovićevo iz zagrebške Concordije, je zmagala z 11:9 (6:4). Igra, ki je bila ves čas zelo ostra, je bila 2 minuti pred koncem prekinjena, ker Poljakinje niso hotele priznati zadnjega — baje neregularnega gola. Odšle so brez šopka in brez slovesa v Novo Gradiško na zadnje srečanje v Jugoslaviji. Kakor so izjavili njihovi vodje, se bodo zaradi dogodkov v Brodu preko poljskega poslaništva pritožili ministru dr. Angjelinoviću. — Nedeljska drž. prvenstvena tekma v Skoplju je odgodena, ker skopeljski podsavez še nima definitivnega prvaka. Kandidata sta SSK in Jug, med katerima ima slednji celo več izgledov. Podsavezne tekme bodo tamkaj trajale še štiri tedne. Torej prvi zastoj! — Protest, ki ga je Hašk poslal JNS zaradi nedeljske tekme proti Primorju, bo baje utemeljen s tem, da je Primorje nastopilo s suspendiranim igralcem (menda Janežičem). Hašk sam stvari še ni prišel do dna in zaenkrat še išče podatke. — Primorje bo v soboto in nedeljo s prvim moštvom gostovalo v Celju, in sicer proti Olimpu in Atletikom. — SKT v Tržiču bo jutri ob 16. otvoril klubov teniški turnir, ki bo prva slična prireditev v gorenjskem Manchestru. Po končanem klubovem turnirju namerava SKT povabiti v goste tudi boljše zunanje igralce. Klub je opustil nogometno sekcijo in bo v bodoče posvetil vse svoje delo ostalim sportnim panogam, poletnim in zimskim. — V dnevih 27. do 29. t. m. bo v Bukarešti prvenstvo rokoborcev amaterjev Male antante in Poljske. Rumuni so z zelo ugodnimi pogoji povabili tudi naš težkoatletski savez, toda zdi se, da so v Zagrebu zaradi naše udeležbe na tem prvenstvu na delu tajne sile, ki bodo menda sploh preprečile potovanje v Bukarešto. Vsekakor značilno za naše sportne prilike!

Sportno predavanje v Zagorju. SK Zagorje priredi pod okriljem ZKD jutri 21. t. m. ob 20. predavanje g. dr. Aluševića o sportnem udejstvovanju mladine. Predavanje bo v Sokolskem domu.

IZ OZDS. (Službeno.) Za tekme, prijavljene odboru za delegiranje, se odrejajo za nedeljo 22. t. m.: **stadion** ob 17.15 Ilirija : Gradjanski, stranska sodnika Galič, Strah; 15.45 Ilirija B : Trbovlje Cimperman. — **Maribor** igrišče Svobode ob 17.30 Svoboda : Dobrna Nemec, predtekma Vesnaver. — **Škofja Loka** ob 17.30 (le ob lepem vremenu) poizkusna Sora : Korotan Ramovš. — **Tržič** ob 20.30 Svoboda : Radovljica Šarabon. Tajnik I. Pevalek l. r. — Službeno iz OZDS pri o. o. v Trbovljah. Za sportni dan SK Zagorja dne 22. t. m. na igrišču SK Zagorja se delegirajo naslednji sodniki: SK Zagorje : SK Litija ob 18. ss. Arhar; SK Zagorje : SK Bratstvo (Jesenice) ob 15. ss. Božič A.

ŽSK Hermes (kolesarska sekcija). Redni sestanek bo drevi ob 20. pri Kočarju. Pozivajo se vsi vozači, ki nameravajo startati dne 29. t. m. za banovinsko in podsavezno prvenstvo, da se sestanka sigurno udeležijo zaradi prijav.

SK Svoboda. Drevi ob 19.30 sestanek nogometašev. Po sestanku seja odbora.

SK Istra. Danes od 18.30 dalje trening za naslednje: Gašperlin, Boltavzar, Pišler, Pek, Perko, Gorinšek, Štembal, Slavič, Zupet, Kosar, Jože, Ribič. Važen zaradi gostovanja v Črnomlju. Poravnajte članarino! Kapetan.

Lahkoatletska sekcija SK Celja, ki zaradi pomanjkanja primernih prostorov doslej ni mogla delovati in se uspešno razvijati, bo zopet pričela delovati. Zato se pozivajo vsi člani, ki čutijo veselje do te sportne panoge— zlasti po mladina —, da se javijo osebno v ponedeljek 23. t. m. med 17. in 19. v garderobi na Glaziji v Celju, kjer se bo ukrenilo potrebno za poživljeno delovanje. Ker se je treba pripraviti za sportni dan SK Celja, ki bo letos 8. in 9. septembra, se pričakuje številen odziv. Člani, privedite s seboj tudi prijatelje kluba! — Načelnik.

Sokolstvo

25letnica Sokola pri Sv. Juriju ob južni žel.

Sv. Jurij ob južni železnici je imel v soboto in nedeljo 7. in 8. t. m. lepe sokolske slavnosti. Sokol je slavil 25letnico obstoja, otvorilo se je letno telovadišče, obenem se je pa vršil tudi okrožni zlet šentjursko-šmarskega okrožja. Ves trg je bil okrašen z narodnimi trobojnicami.

V soboto so se vršile meddruštvene lahkoatletske tekme, zvečer pa akademija na prostem. Akademijo so posetili med drugimi tudi pokrovitelji zleta ban dr. Drago Marušič, predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Jože Kavčič, sreski načelnik dr. Vidmar, župan mesta Celja dr. Goričan in prvi starešina šentjurskega Sokola br. Jože Čulek. Med pokanjem možnarjev in izpuščanjem raket je pozdravil društveni starešina br. dr. Svetina g. bana; pozdrave so mu pa izrekli tudi župani trga, okolice in Dramelj in sestrica Mirica, ki mu je izročila lep šopek. Sprejema pokroviteljn in akademije so se udeležili poleg vsega članstva tudi odborniki obeh občin, zastopniki raznih korporacij in društev, gasilci v krojih, kmetijska in gospodinjska šola in številni domačini. Akademija je prav dobro uspela.

V nedeljo dopoldne se je vršila v lepo okrašeni šolski telovadnici slavnostna seja, katere so se poleg članov udeležili tudi mnogi ustanovitelji društva. Starešina br. dr. Svetina je podal zgodovino društva. Za njim je izrekel društvu čestitke br. Sirec za celjsko župo, br. Mastnak pa za trško občino.

Pri popoldanskem nastopu na lastnem letnem telovadišču v sredini trga so sodelovala vsa društva okrožja; tudi Celje je dalo mnogo telovadcev. Prireditev je bila izredno dobro obiskana. Ogromno navdušenje je nastalo, ko je prejel prvi društveni starešina br. Jože Čulek diplomo častnega občanstva trške občine.

Sokolski nastop v Radomljah

Za slavje otvoritve Sokolskega doma so se Radomlje vneto pripravile. Vsa vas je bila v zelenju in mlajih. In kakor ob zidavi doma nobena hiša ni odklonila prispevka in osebnega dela, tako tudi ob tem velikem prazniku ni bilo nobene hiše brez zastave.

Že dopoldne so prihiteli telovadci kamniškega sokolskega okrožja k skupnjam, ki so bile na lepo urejenem letnem telovadišču. Opoldne je bil promenadni koncert na vasi, že po prvi popoldanski uri pa so pričeli prihajati v Radomlje gostje od blizu in daleč k lepi slavnosti, katero pa je žal pokvarilo vreme. Nad Radomlje je prihrumela silna nevihta s ploho, kakršne še ni bilo letos v teh krajih. Trajala je skoro 2 uri. Vse se je razbežalo pod streho, gostje, ki so bili namenjeni v Radomlje, pa so morali ostati doma Ko je dež prenehal, se je z veliko zamudo pričel izvajati del programa, slovesna otvoritev doma pa je morala odpasti in je bila po sporazumu z zastopniki sokolskih društev vsega okraja določena na 15. avgusta. Izvedla sta se samo sprevod po vasi in telovadni nastop.

Sprevod je krenil izpred Sokolskega doma s kamniškim in domžalskim praporom na čelu, za njima pa so se razvrstili vsi oddelki številno zbrane sokolske armade in več zelo lepih skupin narodnih noš. Sprevod je zaključila sokolska konjenica iz Ljubljane. Ko je dež ponehal, je prihitela iz bližnje okolice v Radomlje velika množica ljudi, ki je stala v gostem špalirju ob cesti in navdušeno pozdravljala sokolsko povorko. Ker je telovadišče izredno spretno in solidno zgrajeno, je bilo kljub veliki plohi proti večeru sposobno za telovadni nastop vsega kamniškega sokolskega okrožja. Pod vodstvom okrožnega načelnika br. Milana Mrharja in okrožne načelnice sestre Milene Durjavove so vsi oddelki lepo rešili svojo nalogo in splošno mnenje je bilo, da tako vzorno izvedenega okrožnega nastopa že ni bilo dolgo v našem srezu, pa tudi udeležba telovadcev je bila rekordna. Posebno velika je bila udeležba ženskega (120) in moškega naraščaja (108) ter članov (82). Največje odobravanje je žel nastop stare garde kamniških Sokolov, ki so strumno izvedli vaje s palicami. Telovadišče je bilo prav okusno okrašeno, ob domu je vihrala na visokem drogu državna trobojnica, ljudi pa se je pri telovadnem nastopu zbralo izredno mnogo. Po telovadbi se je razvila animirana sokolska zabava in vsakdo je le obžaloval, da je nevšečno vreme pokvarilo tako lep praznik. Vsi udeleženci so sklenili, da bodo 15. avgusta ponovno prišli v Radomlje k nastopu domačega sokolskega društva in k slovesni otvoritvi doma.

Medzletna tekma čsl. Sokolstva v Brnu

17. junija so se vršile v Brnu medzletne tekme članstva, v Prostejovu pa medzletne tekme članic. Telovadci so tekmovali pod vodstvom načelnika ČOS br. dr. Klingerja v višjem in srednjem oddelku in sicer skupno okroglo 800 borcev oziroma 11 vrst za višji in 84 vrst za srednji oddelek. Tekmą je obsegala poleg predpisanih in poljubnih vaj na glavnih orodjih tudi nekatere panoge iz lahke atletike. Boj za prvenstvo je bil zlasti v višjem oddelku zelo žilav, vendar pa so potekle vse tekme v najlepšem redu in točnosti. Pri članicah je tekmovalo 26 sester v višjem in 432 v srednjem oddelku.

Pri članih je v višjem oddelku zmagala s 544.84 točke vrsta društva Brno I, sledijo Vinogradi s 517.25 to.ke in Karlin s 492.25 točke. V srednjem oddelku je pripadlo prvenstvo prav tako društvu Brno I, ki je doseglo 576 točk, drugo mesto so si priborili vinogradski bratje, tretje pa župa Vzhodnočeška.

Izmed poedinih tekmovalcev v višjem oddelku, kjer so tekmovali tudi najboljši tekmovalci čsl. Sokolstva, je izšel kot prvak br. Lefler, znani mednarodnik, ki je doseegel 98.5 točke. Slede mu samo poznani borci Nastoupil, Gajdoš, Ajhler, Efenberger itd. Pri tekmovalcih v srednjem oddelku je bil najboljši br. Vanja iz Brna I z 98.2 točke.

Članice so pokazale sledeče uspehe: Med tekmovalkami v višjem oddelku, ki so vse tekmovale kot poedinke, je dosegla prvenstvo s. A. Hržebržinova iz Vinogradov v Pragi, druga je Nora Hajkova, tretja Vlasta Šimunkova iz Praljevega Polja. Med vrstami srednjega oddelka je na prvem mestu vrsta župe Polkovnika Šveca, na drugem Vaničkova župa v Brnu, na tretjem Budečka župa.

Vaničkova sokolska župa v Brnu. L. 1924 je sklenila glavna skupščina Druge sokolske župe v Brnu, da naj v bodoče nosi ta župa ime tedanjega načelnika ČOS brata dr. Jindre Vanička. Ker pa je ta v svoji skromnosti odločno odklonil, da bi se po njem imenovala katerakoli sokolska edinica, dkler je še pri življenju, se je moralo omenjeni sklep v tem smislu revidirati. Ko pa je pred dobrim mesecem smrt posegla po življenju br. Jindre, se je izpolnila že davno izrečena želja brnskih bratov in bivša Druga župa v Brnu nosi sedaj že naslov Vaničkova župa.

Javni nastop škofjeloškega Sokola v nedeljo 15. t. m. je bil tudi letos najlepša slika neumorne delavnosti, ki jo razvijajo vsi oddelki pod vodstvom načelnika br. Horvata. Občinstvo ni štedilo z zasluženim priznanjem. Igrala je godba Sokola I. iz Ljubljane. Nastop so posetili tudi predstavniki oblastev.

Sokol za Rimske Toplice — Šmarjeto bo imel nastop, združen z meddruštvenimi plavalnimi tekmami, v nedeljo 22. t. m. v Rimskih Toplicah na letnem telovadišču poleg hotela »Stare pošte«. Zjutraj ob 8. se začnejo na modernem sportnem kopališču plavalne tekme, ki se zaključijo v dopoldanskih urah. Vsi udeleženci za plavalne tekme prispejo z jutrnimi vlaki. Popoldne ob 16. pa bo javni nastop ob sodelovanju sosednih društev. Program bo pester. Uprava je poskrbela za cenene obede in za polovične cene termalnih kopeli v bazenu in v kopališču na prostem. Sodelovala bo železničarska godba z Zidanega mosta. Program bo celodneven. Vabimo bratska društva, zlasti ljubitelje plavalnega sporta, da posetijo naše lepe Rimske Toplice. Prijave za meddruštvene plavalne tekme naj pošljejo bratska društva do vštetega 21. tega meseca, tako da se bo mogel še pravočasno sestaviti razpored tekmovanja. Priditel

Sokolska četa pri Sv. Juriju ob Taboru je imela v nedeljo 15. t. m. drugi javni nastop. Kljub slabemu vremenu se je zbralo proti pričakovanju mnogo občinstva. Deca je nastopila s posebnimi vajami s kosami in srpi pod vodstvom br. Rössnerja. Posebno mnogo je pa nastopilo članov pri prostih vajah pod vodstvom br. načelnika. V prijateljski tekmi odbojke Gomilsko : Vransko je zmagalo drugo moštvo. Šentjurski sokolski četi, ki skupno z društvom kmečkih fantov in deklet išče sredstev za gradbo doma, kličemo, naj stopa neomajno po tej poti naprej!

Muzej dr. Miroslava Tyrša v Dječinu. V rojstnem kraju ustanovitelja Sokolstva je bil 17. junija otvorjen muzej dr. Miroslava Tyrša v bivšem gradu grofov Thunov. V veliki dvorani, ležeči nasproti rojstni hiši Tyrša, je zbrano zelo dragoceno razstavno gradivo iz njegovega življenja, med drugim tudi vsi njegovi zbrani spisi v originalu itd. Poleg predmetov, ki jih je kakorkoli uporabljal Tvrš, pa vsebuje muzej tudi lepo zbirko predmetov, ki se tičejo ustanovitve in razvoja prve legionarske družine »Češka družina«.

Iz telovadnega sveta

Kaj pravijo Švicarji o Budimpešti

Razume se, da je i dnevni i strokovni tisk v Evropi registriral mednarodne tekme v Budimpešti. Četudi so dosegli švicarski gimnasti najlepši uspeh, vendar nikakor niso posebno navdušeni za sedanji način tekmovanja. To kažejo obširni članki v raznih listih in dnevnikih. Iz njih navajamo samo nekoliko odlomkov. Pred vsem ugotavljajo skoraj vsi pisci, da je bila organizacija tekme kot take zelo pomanjkljiva in so morale biti priprave v strokovnem pogledu zelo površne. Drugače ne bi prišlo do tega, da so morale nekatere vrste čakati izredno dolgo, preden so sploh prišle na vrsto. To gotovo ni blagodejno vplivalo na tekmovalce. Dalje se prigovarja, da celo novinarji niso mogli ves dan dobiti nikakih obvestil o poteku tekme in so bili povsem neinformirani. Strokovnjaki pa so se vrh tega spravili tudi na tekmovalne vaje kot take in jih strogo. toda prav brezobzirno obsojajo, tako rekoč kot trpinčenje tekmovalcev. Zlasti se to tiče vaj na drogu.

V splošnem prevladuje mnenje, da je tekmovalni red in način za mednarodne tekme potreben temeljite reforme. O tem vprašanju so si bili sokolski krogi že davno na jasnem in so že večkrat opozarjali na te nedostatke. Mi pa smo naše mišljenje tudi že izrekli zadnjič v Sokolskem Glasniku v članku, ki ga citirajo skoraj dobesedno tudi češkoslovaški listi.

Kakor je zaključeno po Mednarodni telovadni zvezi, se bodo priredile naslednje mednarodne tekme ob priliki X. vsesokolskega zleta l. 1938. v Pragi. Upajmo, da bo do takrat tudi izvršena reforma celotnega tekmovalnega načina.

Narodni stadion za Madžarsko v Budimpešti. Nesporno je, da se v Madžarski v zadnjih letih goji zelo mnogo sporta in tudi telovadna organizacija je napravila velik korak naprej. Toda kakor mnoga druga glavna mesta, tako tudi Budimpešta še danes nima svojega reprezentančnega stadiona, kjer bi bilo omogočeno prirejati tudi največje prireditve mednarodnega pomena. Sicer je že leta 1912. sklenila madžarska vlada, da postavi tak stadion, toda do realizacije ni prišlo niti pred vojno, niti po vojni. Zato so morali Madžari že 1920. leta odkloniti Olimpijado in bodo najbrž prisiljeni, da odpovedo tudi prihodnje leto mednarodne študentske igre, ker še vedno nimajo na razpolago stadiona. Za zadevo se sedaj zanimajo vladni krogi in že merijo razne prostore, kjer naj bi v bodoče stal madžarski narodni stadion.

Praznik kmetskega dela v Sv. Križu pri Rogaški Slatini

Rogaška Slatina, 17. julija 1934.

V nedeljo popoldne je pripravljalni odbor Društva kmetskih fantov in deklet za Rogaško Slatino in okolico priredil v Sv. Križu na njivi gospe Drofenikove tekmo žanjic, ki se je izvršila ob udeležbi osmih tekmovalk ter več stotin kmetskega in delavskega naroda obojega spola. Ocenjevalna komisija je priznala prvo nagrado tov. Brežnikovi, drugo tov. Vehovarjevi, tretjo tov. Alojziji Lesjakovi, četrto tov. Sekirnikovi in peto tov. Kosovi, dočim dobe ostale tri tekmovalke tovarišice Marija Lesjakova, Kosova in Perkovičeva tudi vsaka svojo nagrado. Po izvršeni tekmi so tekmovalke in ves navzoči narod z domačo godbo na čelu odkorakali v prostore ge. Drofenik, kjer se je razvila prijetna domača kmetska slavnost. Uvodoma je g. župan Ivan Verk izrekel dobrodošlico zlasti navzočemu narodnemu poslancu g. Vekoslavu Spindlerju. G. šolski upravitelj Miloš Verk je sporočil, da se bodo nagrade razdelile na občnem zboru društva. G. narodni poslanec Vekoslav Spindler je pa v svojem nagovoru podčrtal veliki pomen tekem koscev in žanjic kot največjih kmetskih praznikov v svrho proslave kmetskega dela, ter je izrekel čestitko in zdravico vrlim tekmovalkam in društvu.

Iz življenja na deželi

DOL PRI HRASTNIKU. Gasilska četa se najiskreneje zahvaljuje vsem, ki so podprli njeno tombolo, z željo, da ji še naprej ostanejo tako naklonjeni.

ZAKOT PRI BREŽICAH. Društvo Rdečega križa priredi 5. avgusta ob 16. igro na prostem, pri kateri bodo sodelovali naši znani igralci in igralke. Ker bo to nekaj povsem novega, vabimo domačine in sosede, da pridejo gledat, kako se igra »Županova Micka« na prostem.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

19. julija

Ljubljana 7, 759.4, 17.5, 75, 0, 0, —, —; Ljubljana 13, 757.1, 28.2, 35, S1, 1, —, —; Maribor 7, 757.5, 20.0, 70, NW2, 10, —, —; Zagreb 7, 757.7, 22.0, 60, NNW1, 9, —, —; Beograd 7, 755.7, 18.0, 80, WSW1, 10, 2.0, dež; Sarajevo 7, 758.8, 16.0, 90, 0, 10, 4.0, dež; Skoplje 7, 756.2, 20.0, 60, NW2, 10, 1.0, dež; Split 7, 756.8, 24.0, 60, NNW3, 8, —, — Kumbor 7, 757.3, 22.0, 90, NE2, 3, —, —; Rab 7, 758.1, 23.0, 50, N3, 3, —, —.

Temperatura: Ljubljana 29.6, 15.0; Maribor 24.0, 20.0; Zagreb 24.0, 20.0; Beograd 23.0, 17.0; Sarajevo 21.0, 14.0; Skoplje 26.0, 16.0; Split 30.0, 21.0; Kumbor —, 21.0; Rab —, 21.0.

Splošen pregled vremena 19. t. m.: Depresijsko stanje zavzema skoraj vso Evropo. Visok pritisk vlada nad skrajno severno in zapadno Evropo. Oblačno vreme v zapadni in južnovzhodni delomа oblačno vreme v ostali Evropi. Temperatura je upadla v zapadni in vzhodni, a porasla v ostalih delih Evrope. — V Jugoslaviji prevladuje oblačno vreme v vsej državi. Dež na vzhodu države, vedro vreme v Primorju in na skrajnem severnozapadnem delu države. V poslednjih 24 urah je padal dež skoraj v vsej državi. Temperatura je nekoliko porasla, minimum v Demir Kapiji 10, maksimum v Splitu 30 stopinj.

Odlično uspelo gostovanje lahkoatletov »Primorja« v Bukarešti

Tekališče je dolgo 500 m in ima v vsej svoji dolžini 6 prog; 100 m proga omogoča istočasni nastop osmih tekmovalcev. Skakalnica za skok v višino prvovrstna toda nekoliko premehka. Skakalnica za skok v daljavo in troskok zelo dobra, samo zaletišče je prekratko, ker je razdeljeno na dva dela z naravnim zemeljnim vzdignjenim mostičkom za pristop na nogometno igrišče; prostori za mete so zelo lepi, toda z nekoliko premehkim terenom, tekališče je ravno in gladko in zaradi trdote odlično za sprint proge, a za srednje in zlasti za dolge proge je pretrdo ter ne dovoljuje polnega vtiskovanja dolgih sprinterskih žebljev. Izvrstna, nad vse koristna je avtomatična naprava za močenje vsega tekmovalnega prostora. Impozanten je pogled na ogromno betonsko tribuno z lepo kraljevo ložo v sredi; tribuno lahko zasede preko 6000 gledalcev. Toda gledalski prostori so šele v začetnem štadiju zidanja. Ko bodo dogotovljene vse projektirane tribune, bo moglo igrišče sprejeti do 50.000 gledalcev! Ali bomo mogli mi vsaj v doglednem času otvoriti miniaturno tako igrišče? Še ena zanimiva značilnost v stadionu! Vzdrževanje naprav in vsega stadiona je poverjena eni četi kraljeve telesne garde, ki izvršuje vsa potrebna dela pod strokovnim nadzorstvom posebnega arhitekta, arh. Abramovića, in lahkoatletskega saveznega trenerja, g. Orbana, bivšega madžarskega rekorderja v skoku v višino (1.94!).

*

Petek zvečer je bil posvečen posvetovanju, kako naj se sestavi ekipa, ki bo čim dostojnejše zastopala barve jugoslovenske lahke atletike, kajti iz časopisja smo posnemali, ba domo imeli proti sebi ne samo kombinirano moštvo dveh bukareštanskih klubov Asoc. Sport. C. F. R — Viforul Dacia, temveč kompletno reprezentanco Bukarešte, ojačeno z najboljšimi atleti iz Brašova: Crum Jonescu (Astra), Csegezi (Olimpia), učencev S. O. E. F. (nacionalne vojaške šole za telesno vzgojo), Kovacsa in Bakora, Manea (Stade Roman)in članov Asoc. Sport. Granicerul (vojaška sportna organizacija, kakor je v Avstriji Heeressportverband, ki ima svoje podružnice v vseh mestih, kjer se nahaja kakršnakoli vojaška edinica): Vasile Coroianu, Jordan, Jordache, Gitescu, Vasile Mariu in Novaci.

Sama prireditev je imela oficielen značaj, kajti pokroviteljstvo je prevzel rumunski kralj Karol, s svojo navzočnostjo je pa prireditev počastil prestolonaslednik: Maria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Julia, kateremu je bil v nedeljo dopoldne predstavljen vodja ekipe Primorja. Prestolonaslednik je tudi osebno čestital zmagovalcu v skoku v višino z zaletom in novemu jugoslovenskemu rekorderju Martiniju.

Prvi del tekmovanja v soboto dopoldne nam je vzlic jakosti bukareštanske ekipe prinesel poln uspeh, kajti zmagali smo v vseh petih disciplinah (200 m, met krogle, v teku 800 m, troskoku in štafeti 4 × 100 m) z odličnimi časi. Krevs je v teku 800 m izenačil jugoslovenski rekord, ravno tako se je štafeta 4 × 100 m v postavi: Šušteršič, Skok, Cerar, Kovačič, Kovačič z eno desetino sekunde približala jugoslovenskemu rekordu na 200 m, ki ga drži Haškovec Tućan.

Da ni bilo vetra, ki je znatno oviral tekmovanje in ob močnejši konkurenci bi rezultati bili še boljši. Po sobotnem tekmovanju je bilo stanje točk 34 : 18 in smo z največjim zaupanjem gledali v nadaljevanje matcha v nedeljo dopoldne.

Popoldne so naši odlični gostitelji odpeljali kompletno ekipo Primorja na nogometno tekmo WAC (Dunaj) : Venus (Bukarešta), ki se je po silno zanimivi igri, toda od strani Rumunov s precejšnjim tonom sirovosti končala neodločeno, 2 : 2 (1 : 1).

*

V nedeljo dopoldne, ko se je vršil drugi del tekmovanja, nas je čakalo delno prijetno, delno tudi neprijetno iznenadenje.

Prihod rumunskega prestolonaslednika Mihaila, ki je bil sprejet z godbo in pozdravi vseh sportnih krogov, je od strani rumunskih sportnikov bil najavljen na način, kakor da je prišel gledat revanžo Manea nad Krevsom za pretrpljene poraze na minuli balkaniadi v Atenah. Manea se nahaja sedaj v odlični formi in je letos v teku 1500 m dosegel čas 4:09!

Prijeten uvod nam je proti vsemu pričakovanju pripravil talentirani all round junior Grgič, ki je zmagal v teku 110 m preko zaprek v dosedaj najboljšem času, ki ga je dosegel Slovenec.

Druga disciplina, skok v višino z zaletom, je naše razpoloženje še bolj dvignila. Martini je v sigurni maniri in v krasnem stilu preskočil novi jugoslovenski rekord 1.85 m, višino 1.90 m pa je bil že preskočil, toda padajoč v jamo se je z roko dotaknil prečke, ki se je stresla in padla iz stojal!

Sledila je tretja točka, tek 1500 m, in prva neprijetna preizkušnja za nas! Vedeli smo, da so Rumuni specielno za to tekmovanje pozvali iz Bolgarije najboljšega 1500 metraša in dolgoprogaša Manca, ki je tamkaj gostoval in prispel v soboto popoldne z avionom. Vedeli smo tudi po teku na 800 m, da se Krevs nahaja v svoji najboljši formi in da bi skoraj nemogoče bilo, da bi mu zbežala zmaga na 1500 m. In vendar se je zgodilo nasprotno! Krevs je že dobljeno bitko v zadnjih 50 m izgubil zaradi taktično zelo slabega teka, kajti izgubil je na progi na terenu preko 10 m, ker je dve rundi (cca 1000 m) tekel po drugi progi, t. j. na desni strani kompantno strnjene grupe.

V tretji disciplini, met diska, je Kleut kot gost zopet osvetlil naš obraz. Akoravno je teren v krogu bil mehak in disk zelo slab (ploščica na sredi diska je bila labilna in je znatno ovirala držo diska), je sigurno prevrgel marko 41.82 m. Imel je še dva meta preko 41 m.

Najzanimivejša disciplina dopoldne pa je bila vsekakor štafeta 4 × 400 m. Rumuni so postavili z izjemo Nemesa, zmagovalca v teku na 400 m na zadnji balkanski olimpiadi, najmočnejšo postavo, ki jo danes premorejo v Rumuniji, t. j. kombinacijo tekačev treh klubov. Da ni finalist štafete Žorga Aleš, ki je vodil vso progo do zadnjih 100 m pred ciljem, resigniral na protiatako proti odličnemu rumunskemu finalistu Jordacheu, bi bila klubska štafeta Primorja popravila jugoslovenski rekord, ki ga je postavila naša reprezentanca na balkanskih igrah v Atenah l. 1931. v postavi: Madjarević, Nikhazy, Skok, Tućan s časom 3:33.8! Čas ekipe Primorja je znatno boljši od časa, ki ga je postavila kdajkoli kaka klubska ekipa v naši državi, kajti povprečni rezultat poedinca se glasi 53.6 sek.! Po drugem delu tekmovanja je ekipa Primorja bila v vodstvu z 62 : 42 točk.

(Dalje prihodnjič)

L. Wolff: 51

Garragan

Roman

»Kdor hoče priti do cilja, Nikolina,« je resnobno dejal, »ta mora podreti mostove za seboj. Nobenega povratka ne sme biti zanj, nobene stranske poti, nobenega izhoda.«

»Pravi Garragan!« je bojevito vzkliknila. »Bokofzer ima pa zmerom še drugo pot, ki je nihče ne pozna.«

»Prav v tem je razlika med menoj in vašim spoštovanim gospodom šetom, draga Nikolina.«

Odgovor ji je zastal na jeziku. Iz sosednje kavarne se je razlegal drzen ulični napev, a notri v dvorani je trojica starih godcev zvesto in vrlo igrala »Lucijo Lammermoorsko«. Brezciljna žalost je obsenčila Nikolino. Zrak je bil tako dušeč in soparen in je dišal po bencinovem hlapu, zoprne muhe so brenčale, vse reči je pokrival prah velikega mesta.

Nazadnje je tiho dejala: »Bojim se, dragi, da je čas Garraganov minil.«

»Ne, Nikolina, tisočkrat ne! Pošteni, spodobni, vljudni in nravstveno boljši ljudje bodo zmerom zmagovali nad drugimi.«

Njegovo zaupanje jo je tako presunilo, da je mogla samo s šalo prikriti svoje razpoloženje.

»Da bi vaša beseda našla božje uho, prav Bokofzer v takih primerih.«

Garragan je utihnil.

Kako grozni so zadnji večeri, je pomislila Nikolina in mahoma začutila drhteč strah za Garragana, ki je sedel zraven nje, zalezovan od skrivnostne usode.

Dvorana se je praznila. Tuje in napete so stopale zaljubljene dvojice po vrtu. Natakarji so prežé stali v krogu. Zdaj je tudi godba nehala igrati.

»Mislim, da bo treba iti, Garragan.«

Zdrznil se je iz svojih misli. »Ali je že tako pozno?«

Poklical je natakarja.

Ko sta odhajala z vrta, se je Garragan ozrl na mali restoran, rekoč: »Tu je bilo prav za prav jako lepo.«

»In kako neradi ste prišli semkaj!«

»Šele pri slovesu človek spozna, koliko je kaka reč vredna. Ali morate nocoj še k Bokofzerju?«

»Ne,« je kratko odvrnila; njegovo vprašanje jo je skoraj ujezilo. Saj bi si bil lahko mislil, da se bo za njegov zadnji večer oprostila.

»To je krasno,« je prostodušno dejal. »Potem si vsaj še lahko privoščiva majhen izprehod. Ali bi se morda rajši peljali?«

»Prav rada hodim.«

Molče sta korakala do Bavarskega trga. Tam je vprašala Nikolina: »Kdaj odpotujete?«

»Jutri za rana, to je, danes za rana. Rad bi še obiskal kapitana Diedrichsena v Blankenesi.«

»Vem sicer, da moški nimajo radi, če jih spremljaš na postajo, a to me ne plaši. Biti hočem navzočna, ko se veliki Garragan popelje v svet.«

»Zdaj se norčujete iz mene, Nikolina.«

»Ne, prav res da ne. Ni mi tako pri duši. Ali niste opazili, da sem žalostna?«

Zmajal je z glavo.

»Vi pa res ničesar ne opazite. Seveda sem žalostna. Slovesa namreč slabo prenašam. V tem pogledu sem kaj staroverska.«

Zavila sta na Babelsberško cesto.

»Tukaj stanujem,« je rekla Nikolina in pokazala na majhno hišo, pred katero je bil majhen vrt.

»Kako blizu! Ali sva mar tako naglo hodila?«

Obstala je pred hišo in z grozo zastrmela v temna vrata. Popolnoma nemogoče se ji je zdelo, da bi se že zdaj poslovila od njega.

»Ali ne bi še nekoliko hodila?«

»Rad, Nikolina.«

Šla sta dalje, govorila pa nista ničesar.

Zdajci se je Garragan ustavil in pazljivo pogledal v nebo. »Ta hip se bo zasvetilo, Nikolina.«

»Ničesar ne vidim.«

»Za jutranje somrake sem veščak. Študiral sem jih v vseh letnih časih.«

»Kako to?«

»V ječi, Nikolina. Spal sem zelo slabo, in kadar sem tako ležal, sem gledal kvišku v mali štirikotnik okna, skozi katerega je prihajal razsvit. Verjemite mi, Nikolina: razsvit je najčudovitejše, kar more človek doživeti. To, da je zutraj, ko se zbudimo, svetlo, se nam zdi samoumevno. In vse, kar je samoumevnega, cenimo premalo. Samo ljudje v ječi ali v samostanski celici poznajo pravo ponižnost pred čudežem jutrnjega razsvita.«

Nikolina je čutila, kako se ji razliva po telesu iznemogla slabost.

Garragan je pokazal proti vzhodu. »Zdaj se širi po nebu prvi bledi svit!«

»Da, zdaj ga vidim,« je zašepetala.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Samo
ilustrirana slovenska revija
„Življenje in svet"
vam nudi
tedensko
pouka in zabave
v besedi in sliki
za 2 Din
Uprava: Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Potniki

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnika
v modni stroki dobro vpeljanega sprejmem kot družabnika. Nekaj premoženja dobrodošlo. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Poštenost in spretnost«. 18858-5

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Dekle
staro 24 let, pridno in pošteno, želi službo — najraje kjer bi pomagala tudi kuhati. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »1. avgust 1934«. 18865-2

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Izurjeno pletiljo
z večletne prakse, sprejme takoj večja tovarna pletenin na Gorenjskem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Izurjena pletilja«. 18857-1

Izurjene pletilje
ter prešivalke sprejme za stalno K. Soss, Mestni trg št. 18. 18891-1

Več urnega pisanja
tedenske dobi mesto gospodična, katera obvlada nemščino. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Upeljava«. 18882-1

Trgovski pomočnik
mlajši, izučen v trgovini mešanega blaga, dober prodajalec, soliden in pošten, dobi takoj nameščenje. — Ponudbe pod »Spreten prodajalec« na oglasni oddelek »Jutra«. 18861-1

Absolventa (tinjo)
dvorazredne trgovske šole sprejmem v stalno službo. Kraj pri železnici na Dolenjskem. Pogoji: sokolska rodbina pred 6. I. 1929. Ponudbe pod »Zanesljiva 232« na oglasni oddelek »Jutra«. 18881-1

Trgov. pomočnika
s 5000 Din sprejmemo za poduvanje z avtom. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko: »Chevrolet«. 18892-1

Jermenarja
izurjenega za šivanje jermen išče za takoj tovarna jermenov. Predstaviti se je od 10. do 12. v tovarni Indus, Sv. Petra c. 72. 18899-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trg. učenca
močnega, s primerno šolsko izobrazbo, sprejmem v trgovino mešanega blaga. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Učenec«. 18902-44

Pošteno dekle
ali želi izučiti šivilje v Ljubljani. Hrana in stanovanje isotam. Repoluek, Celovška 68, Šiška. 18889-44

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nudimo Vam za majhen denar dobra **oblačila.**
A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra cesta 133

4,75×19 in 5,00×19
rabljeno avtomobilsko pnevmatiko prodo A. Goree, d. z o. z., Ljubljana, Tyrševa cesta 1. 18385-6

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Bančne vloge
akcije, vrednostne papirje kupuje in prodaja Praznik St., Zagreb. Samostanska-Varšavska 6, telefon 28-33 18304-16

Kmečko posestvo
krasno, v Beli krajini, za vlogo Mestne hranilnice v Novem mestu proda Hadl. Novo mesto. 18359-16

Mestne hran. vlogo
100.000 Din kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kupim« 18867-16

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Restavracija
v Kranju
Glavni trg. takoj ceno naprodaj. Takoj treba samo 40.000 Din. Več se izve pri Rebolju. 18883-10

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hišico
z lepim ograjenim vrtom in njivo, voda v vrtu — sobna in kuhinjska oprava, vse skupaj za 50.000 Din prodam. Polovico kupnine sprejmem v hran. knjižici Ljudske ali Kmetske posojilnice ljubljanske. Pojasnila na licu mesta daje g. Gorenc, vas Ostrožnik, pošta Mokronog, Dolenjsko 18856-20

Parcela
ob Tyrševi cesti pri Sv. Krištofu ugodno naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »200« 18886-20

Pridelki

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kumarce
za vlaganje
kupuje »Produkta«, Ljubljana, Tyrševa c. 18719-33

Dijaške sobe

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

14letna deklica
z deželo, z odličnim izpitom 4. meščanskega razreda, išče v bližini obrtne šole stanovanje, kjer bi lahko v prostem času pouševala majhno deklico. L. Kralj, Železniki. 18893

Stanovanje odda

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Na križišču centra Ljubljane
oddamo za 1. avgust v I. nadstropju komfortno stanovanje, obstoječe iz 5 velikih sob in 2 kabinetov. Primerno tudi za poslovne lokale. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 17883

Stanovanja išče

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo
s kuhinjo ali sobo s plinom iščem. Ponudbe pod »Lepo« na oglasni oddelek »Jutra« 18900-31a

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Pozor!
Celo pečeno piško dobite vsak dan za 10 Din v restavraciji »Pod skalco« na Mestnem trgu št. 11 — pri Cigliču, kakor tudi ražnjiče, čevapčiče in veakovrstno vino. 18810-18

Obrt

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damski frizerji
kateri so za trajno kodranje preizkusili **preparat »Adonis«**, hvalijo izredne uspehe. Navinšek, Ljubljana. 18890-30

Sobo odda

Lepo sobo
svetlo in meblirano, s posebnim vhodom in uporabo kopalnice oddam s 1. avgustom stalnemu najemniku. Zore, Gledališka ulica 12/III. 18888-33

Sobico
event. s kuhinjo, iščem v bližini cerkve sv. Jožefa. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Skromna soba«. 18880-33

Kabinet
dobro opremljen, s postrežbo in razsvetljavo takoj oddam za 300 Din mesečno v Knafljevi ulici št. 13/II. 18871-33

Opremljeno sobo
mirno, solnčno, snažno z električno in s posebnim vhodom takoj oddam gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18880-23

Solnčno sobo
lepo, opremljeno, v sredini mesta, parket, električna, poceni oddam. Židovska ulica 3/II. 18879-33

Dopisi

Beseda 2 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeča pisma: Atelje, 1 avgust, Buffet 1000, Bežigrad 100, Čisto stanovanje, Č. Č., Diskretnost zajamčena, Do 50.000, Državni nameščenec, Dom, Der Ruf ins Weite, Dobre obrti, Domačija, Din 100.000, Gotovina, Gotovina 60.000, I. O., Kovine, Lebende Grammatik, Ljubljana, Lep kraj, Lepa bodočnost, Lepa točka, Mlada vdova, Miren dan, Mizar, Milena, Nov život, Nedeljski večeri, Nevenka, Pridna in zvesta, Prvo mesto, Pripravljen, Plačam takoj, Plačam točno, Prodajalka, Poklukar Ana, Plača 1500, Rentabilnost, Resnost, Reden plačnik 4, Sever, Skladišče, Stalno v bližini Sv. Jakoba trga, Samo gotovina, Svila, Simpatična natakarica, Snažnost, Sem pridna in poštena, Sivilja 3, Sivilja 100, Tridesetletna, Takse plačane, Takoj 140.00, Upokojen inženjer, Uradnica, Vložna knjižica, V Ljubljani, Velik zaslužek, Veselje do trgovine, Voditeljica, Zmerna cena, Zanesljiva 100, 16773, 64, 140.000, 444, 50.000.

Informacije

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otvoritev
podružnice
Čast mi je naznaniti gg. bivšem in vsemu ostalemu meščanstvu, da sem otvoril električno brusilnico in trgovino nožarskega blaga, v kateri bom imel na zalogi samo blago iz prvovrstnih nemških in švedskih tovarn. Prevzamem v brušenje strojske za striženje las, britve za brisje, kirurgične predmete itd. Specialist za brušenje brivskega orodja in kirurgičnih instrumentov. Za vsak pri meni kupljen in nabrušen komad dam polno garancijo, ako ni dober; če je nov, ga zamenjam ali brušenega popravim brezplačno. Priporočam se cenjenemu občinstvu, da me počasti s svojimi naročili. Naročila izven mesta izvršim in odpošljem še isti dan s pošto. — S spoštovanjem **Josip Matušan,** električna brusilnica in trgovina finega jeklenega Solingen-blaga. Odlikovan z zlato kolajno in diplomo l. 1933. v Londonu. — Centrala **Split, podružnica Ljubljana, Mestni trg 11.** 18875-31

Z balzamskim učinkovanjem kisikove kopeli se Vam povrne zdravje in lepa oblika nog v štirih dneh!

Otekli sklepi, kakor tudi težka in neugodna hoja uničujejo popolnoma vtis, ki ga zamorete ostaviti ljubek obraz in lepa postava, ker se popolnoma po pravici predpostavlja, da se ženska, ki ne posveča svojim nogam nikake pažnje, zanemarja tudi v drugem pogledu. Vsaka žena lahko zadobi lepe sklepe in vitke noge, ako stopi v lavorju tople vode nekoliko dekagramov sv. Roka soli. V tej balzameki kopelji je treba kopati noge 10 minut. V tem času predejo bolečine, pečenje nog in otekline kakor čudež. Voda, ki je nasičena s kisikom, prodre v pore, omehča trdo kožo in kurje očesa v toliki meri, da jih lahko brez noža in brez britve s prstom odstranite zajedno s koreninO. Izdaten zavojček sv. Roka dobite že za ceno 9.— Din.

GROŽDJA

više vrsta, prvoklasnog, astalskog za jelo, u velikim količinama imaće krajem jula Uprava Dvorskog Poljoprivrednog Dobra u Demir Kapiji, Južna Srbija.

Kupci ovog groždja imaju se obratiti za uslove i cene Upravi Dvora Nj. Vel. Kralja u Beogradu, Krunska ulica br. 1. 6449

Rešena nadležnih dlak...!

Vsaka žena, ki se briga za svojo zunanjost, mora odpraviti tudi nadležne in nepotrebne dlake na rokah in nogah, pod pazduho, na obrazu in tilniku. "Dulmin" krema, kraljica vseh sredstev proti nadležnim dlakam, ugonobi te dlake naglo in brez bolečin. Ta krema je bela, mehka, neškodljiva in se prav lahko uporablja.

DULMIN

Krema za odstranjevanje

Skladišče za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d., Zagreb, Jukićeva ul. 12 kozmetični oddelek

Dobi se povsod!

DR. ALBERSHEIM, FRANKFURT/M.-PARIS-LONDON

Tvrdka Ignac Repše, Ljubljana, Dvorni trg 1
priporoča
vsakovrstno pohištvo
izdelano iz zajamčeno suhega lesa po najnižjih cenah.
Kvalitetna izdelava po lastnih in danih načrtih.

Lepa gasilska slavnost v Šmarju pri Jelšah

Šmarje, dne 18. julija.

Kakor drugod po celi državi, tako je tudi naša gasilska župa proslavila včerajšnjo obletnico uveljavljenja gasilskega zakona na zelo svečan način v našem trgu. Ves v zastavah je trg Šmarje pričakal zastopnike gasilskih čet, ki so iz vseh strani sreza v velikem številu prispeli v naše središče. Po izvršenih sprejemih se je od 10. do pol 12. ure vršila na vrhu Sv. Roka slovesna služba božja, katero je daroval kot zastopnik g. dekana tukajšnji g. kaplan Rančigaj. Po službi božji so prikorakali gasilci z eno četo samaritank in dvema četama gasilcev pred sresko načelstvo, v spremstvu dveh godb, domače sokolske in gasilske godbe iz Laškega, ki je napravila ta dan izlet v Šmarje. Obenem se je zbrala tam tudi večstoglava množica naroda. Župni načelnik g. Drobne je v jedrnatem nagovoru pozdravil zastopnika državne oblasti, g. sreskega načelnika dr. Maraža, g. narodnega poslanca Vekoslava Spindlerja, zastopnika občine g. podžupana dr. Hrašovca, zastopnika sreskega sodišča g. sodnika Deželo ter zastopnika cerkvene oblasti g. Rančigaja, obenem pa tudi vse zastopnike gasilskih čet. Podčrtal je pomen gasilske slavnosti. Imenom občine je iskreno pozdravil gasilce g. podžupan dr. Hrašovec, g. narodni poslanec Vekoslav Spindler je tpa v kratkem pozdravnem nagovoru opisal naloge, ki jih je novi gasilski zakon naložil poleg splošnih gasilskih dolžnosti gasilnim organizacijam tudi v pogledu nacionalne, kulturno-prosvetne, moralne in gospodarske vzgoje naroda. Te naloge sta v svojih nagovorih podčrtala tudi še načelnik župnega zdravstvenega odseka, g. župan dr. Lorger ter načelnik župnega prosvetnega odseka g. sodnik dr. Kokalj. Po izvršenih nagovorih se je vršil z obema godbama na čelu mimohod vseh navzočih gasilskih čet ter odhod na veselični prostor, kjer se je tekom popoldneva razvila lepa in dostojna gasilska slavnost, ki jo je na žalost proti večeru motila nevihta z močnim nalivom, tekom katere je tudi treščila strela v kozolec posestnika Hrovata v Dvoru ter ga zažgala. Vkljub takojšnji pomoči gasilcev je plamen s tako naglico zajel kozolec, da je bila rešitev nemogoča.

Radio

Petek, 20. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Vojaške godbe na ploščah. — 18.30: Izleti za nedeljo (društvo Krka). — 19: Potek sportnikovega dne (Ivo Zor). — 19.30: Druga reportaža: Po Savi in Donavi (F. Delak). — 20. Prenos koncertnega večera iz Zagreba. — 22: Čas, poročila. — 12.15: Valčki in polke na ploščah.

Sobota, 21. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Harmonika na ploščah. — 18.30: Zabavno predavanje: O križih in težavah stanovanjskega najemnika (L. Mrzel). — 19: Čakovska lirika (A. Cerkvenik). — 19.30: Zunanjepolitični pregled (dr. Jug). — 20: Vokalni solistični koncert gdč. Kristanove. — 21: Josip Jurčič-Jurij Kozjak (zvočna igra). — 22: Čas, poročila. — 22.15: Reproducirani operetni venčki.

BEOGRAD 18.30: Narodne pesmi. — 20.10: Violinski koncert. — 21.30: Orkester. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Pesmi. — 21.15: Orkester. — 21.45: Plesna glasba. — PRAGA 19.10: Prenos iz Brna. — 20: Veseloigra. — 21: Orkester. — 22.30: Jazz. — BRNO 19.10: Violinske skladbe. — 20: rogram iz Prage. — VARŠAVA 20: Orkestralen in pevski koncert. — 21: Vojaška godba. — 22.10: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 12.30: Orkester. — 16.20: Citraški kvartet. — 18.20: Orkester. — 20.35: Dramski večer. — 22.50: Godba na pihala. — 24: Plošče. — BERLIN 20.10: Valčkov večer. — KÖNIGSBERG 19.15: Godalni trio. — 20.10: Pester program. — 22.30: Plesna muzika. — MÜHLACKER 20.15: Dunajski večer. — 22.50: Lahka glasba. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.35: Orkestralen koncert. — 20: Mešan program. — 22.50: Lahka glasba na ploščah. — RIM 17.10: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Veseloigra. — 21.30: Prenos cerkvenega koncerta.

G. Th. Rotman:

Peter Plavec in Janko Rjavec potujeta okoli sveta

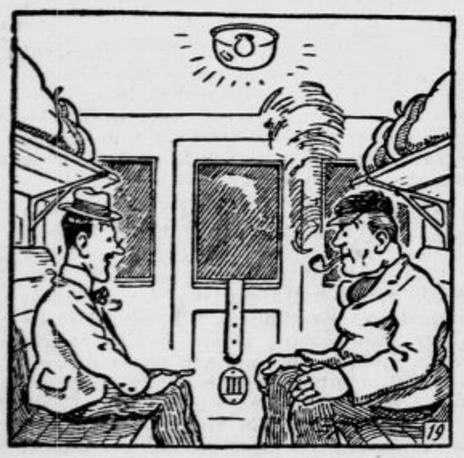

19

To da je potovanje brez voznih listkov vse prej ko pošteno, jima sploh ni prišlo na misel. Počutila sta se kakor doma in jela prav zložno kramljati. Na prihodnji postaji sta vstopila dva potnika. Prvi je bil tršat kmet s širokimi, močnimi rokami, drugi pa gosposki gizdalin z lepo pološčenimi nohtki in prekratkim jopičem.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Naš srčno ljubljeni soprog, brat, stric in svak, gospod

Jakob Vidovič

uradnik drž. žel. v p. (delovodja)

nas je včeraj ponoči po dolgi, mučni bolezni za vedno zapustil.

Pogreb predragega pokojnika bo v petek, dne 20. t. m., ob 16. uri iz bolniške mrtvašnice na studeniško pokopališče po evangeljskem ritu.

Maribor, dne 19. julija 1934.

Žalujoča soproga Jožefa Vidovič.